
Vergaderjaar 2009–2010

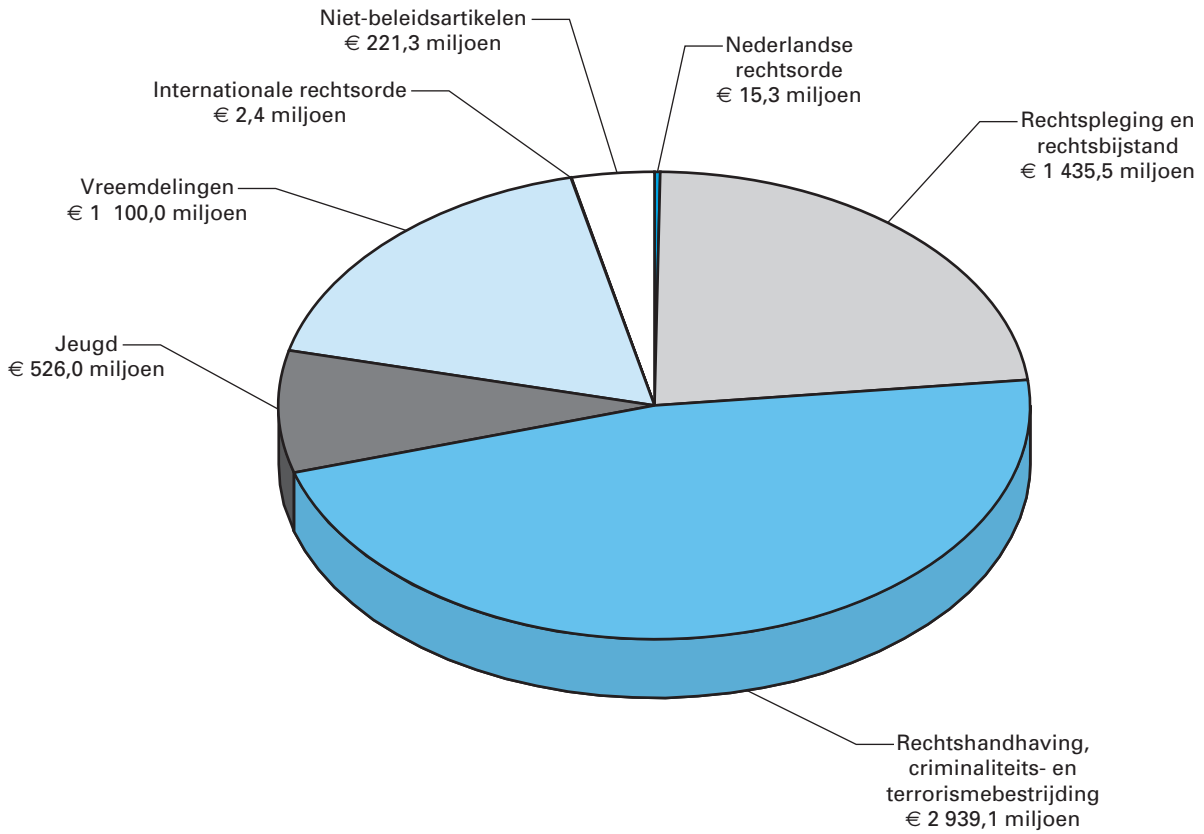
32 360 VI

**Jaarverslag en slotwet Ministerie van Justitie
2009**

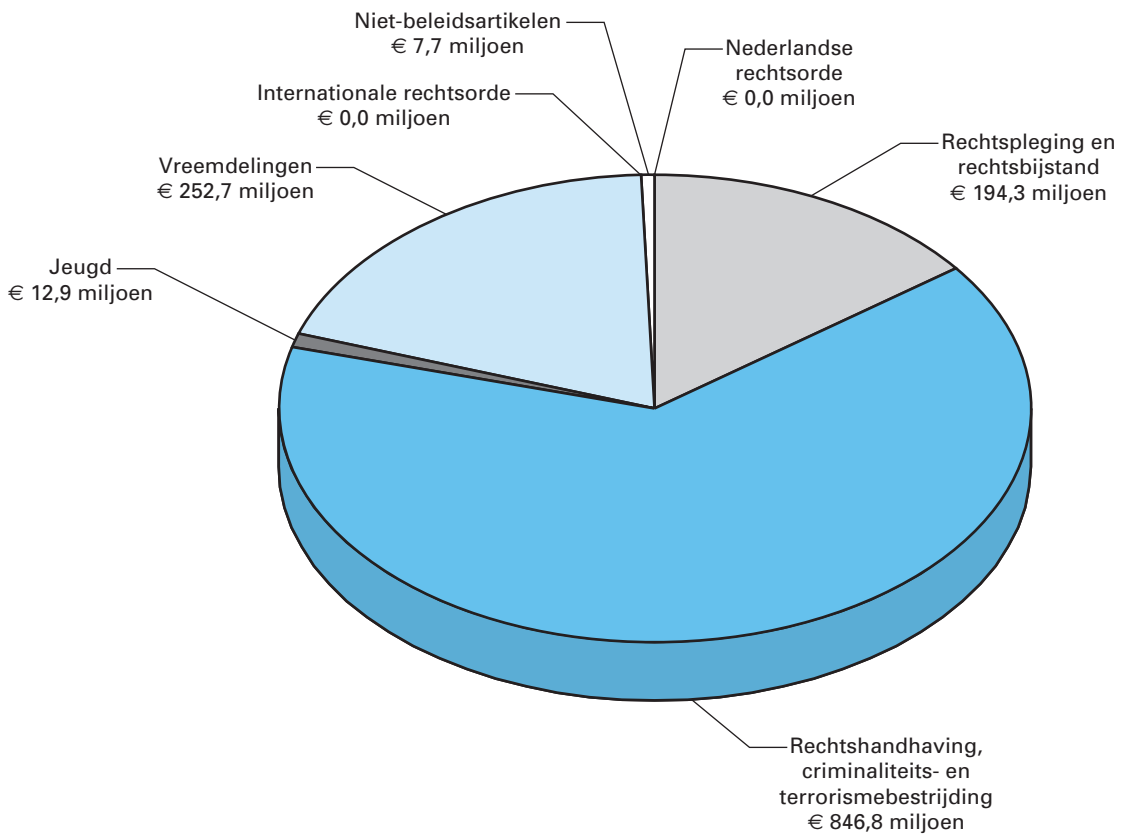
Nr. 1

JAARVERSLAG VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE (VI)
Aangeboden 19 mei 2009

Gerealiseerde uitgaven 2009
Totaal € 6 239,6 miljoen

Gerealiseerde ontvangsten
Totaal € 1 314,4 miljoen

A. ALGEMEEN		5
HOOFDSTUK 1	AANBIEDING VAN HET JAARVERSLAG EN VERZOEK TOT DECHARGEVERLENING	5
HOOFDSTUK 2	LEESWIJZER	9
B. BELEIDSVERSLAG		12
HOOFDSTUK 3	BELEIDSPRIORITEITEN	12
HOOFDSTUK 4	BELEIDSARTIKELEN	26
	11 Nederlandse rechtsorde	26
	12 Rechtspleging en rechtsbijstand	32
	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding	43
	14 Jeugd	69
	15 Vreemdelingen	78
	17 Internationale rechtsorde	94
HOOFDSTUK 5	NIET-BELEIDSARTIKELEN	97
	Niet-beleidsartikel 91 Algemeen	97
	Niet-beleidsartikel 92 Nominaal en onvoorzien	98
	Niet-beleidsartikel 93 Geheim	99
HOOFDSTUK 6	BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF	100
HOOFDSTUK 7	RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK	102
C. JAARREKENING		104
HOOFDSTUK 8	VERANTWOORDINGSSTAAT	104
HOOFDSTUK 9	DEPARTEMENTALE SALDIBALANS	105
HOOFDSTUK 10	BATEN-LASTENDIENSTEN	113
	Immigratie- en Naturalisatie Dienst	114
	Dienst Justitiële Instellingen	119
	Centraal Justitieel Incasso Bureau	127
	Nederlands Forensisch Instituut	131
	Dienst Justis	136
	Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT	141
HOOFDSTUK 11	PUBLICATIEPLICHT OP GROND VAN DE WET OPENBAARMAKING UIT PUBLIEKE MIDDELEN GEFINANCIERDE TOPINKOMENS BIJ HET MINISTERIE VAN JUSTITIE	145
D. BIJLAGEN		146
HOOFDSTUK 12	TOEZICHTRELATIE ZBO/RWT	146
HOOFDSTUK 13	OVERZICHT NIET-FINANCIËLE INFORMATIE OVER DE INKOOP VAN ADVISEURS EN TIJDELIJK PERSONEEL	148
HOOFDSTUK 14	OVERZICHTEN IN 2009 IN WERKING GETREDEN WETSVORSTELLEN	149
HOOFDSTUK 15	LIJST MET AFKORTINGEN	151
HOOFDSTUK 16	TREFWOORDENREGISTER	158

A. ALGEMEEN

HOOFDSTUK 1 – AANBIEDING VAN HET JAARVERSLAG EN VERZOEK TOT DECHARGEVERLENING

AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik het Departementale Jaarverslag van het ministerie van Justitie over het jaar 2009 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Justitie decharge te verlenen over het in het jaar 2009 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het Jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2009;
- b. het voorstel van de Slotwet over het jaar 2009, dat met het onderhavige Jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2009 met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel Jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2009 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2009, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2009 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken Slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

DE MINISTER VAN JUSTITIE,
E. M. H. Hirsch Ballin

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

HOOFDSTUK 2 – LEESWIJZER

Algemeen

In dit Departementaal Jaarverslag 2009 legt de Minister van Justitie verantwoording af over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten van dit beleid en de kosten van het beleid in 2009.

Dit Jaarverslag valt uiteen in:

- deel A Algemeen;
- deel B Beleidsverslag;
- deel C Jaarrekening;
- deel D Bijlagen.

Deel A – Algemeen

In deel A zijn opgenomen het verzoek tot dechargeverlening aan de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal en deze leeswijzer.

Deel B – Beleidsverslag

In deel B wordt ingegaan op de beleidsmatige resultaten. Hoofdstuk 3 «Beleidsprioriteiten» geeft een inzicht in de voortgang van de doelstellingen uit het kabinetsprogramma 2007–2011. Hoofdstuk 4 «Beleidsartikelen» schetst per beleidsartikel de resultaten van het in 2009 gevoerde beleid. Dit op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in de begroting 2009. De realisatie van deze doelstellingen wordt in dit Jaarverslag toegelicht, evenals de politiek en maatschappelijk relevante resultaten. Hoofdstuk 5 bevat de niet-beleidsartikelen. In deel B is tevens de Bedrijfsvoeringsparagraaf (hoofdstuk 6) en het hoofdstuk Raad voor de rechtspraak (hoofdstuk 7) opgenomen.

De indeling van de beleidsartikelen volgt de indeling van de begroting 2009, te weten:

- 11 Nederlandse rechtsorde;
- 12 Rechtspleging en rechtsbijstand;
- 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding;
- 14 Jeugd;
- 15 Vreemdelingen;
- 17 Internationale rechtsorde.

Naast deze beleidsartikelen kent Justitie ook een drietal niet-beleidsartikelen, te weten:

- 91 Algemeen;
- 92 Nominaal en onvoorzien;
- 93 Geheim.

Het beleidsverslag bevat zowel financiële als niet-financiële informatie. Deze zijn aan verschillende kwaliteitsnormen onderhevig.

Deel C – Jaarrekening

Deel C bestaat uit de verantwoordingsstaat van het departement, de departementale saldibalans en de samenvattende verantwoordingsstaat van de baten-lastendiensten. Per baten-lastendienst wordt de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht gepresenteerd. Ook is hier het overzicht van de uit publieke middelen gefinancierde topinkomens bij het ministerie van Justitie opgenomen.

In de beleidsartikelen in deel B is het jaarrekeninggedeelte terug te vinden in de tabellen budgettaire gevolgen van beleid met bijbehorende financiële toelichting. In de toelichtende paragraaf zijn verschillen en mutaties toegelicht die groter zijn dan € 5 miljoen, dan wel politiek of anderszins relevant. Mutaties die in eerdere begrotingsstukken (waaronder supplementaire begrotingen) aan de Tweede Kamer zijn gemeld, zijn in de financiële toelichting op hoofdlijnen toegelicht.

Deel D – Bijlagen

Deel D bevat de volgende bijlagen:

- Een overzicht toezichtrelatie ZBO/RWT;
- Overzicht niet-financiële informatie over inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel;
- Overzicht in 2009 in werking getreden wetsvoorstellen;
- Lijst met afkortingen;
- Trefwoordenregister.

Tevens zijn als sluitstuk van het Jaarverslag stroomschema's opgenomen voor de strafrechtsketen, voor de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften, bestuurlijke boete en voor de vreemdelingenketen. Deze schema's bieden inzicht in de diverse organisatieonderdelen die deel uitmaken van de keten en hun onderlinge relaties.

Afspraken ten aanzien van de begroting 2009

Zoals in de begroting 2009 is vermeld heeft het ministerie van Justitie over een aantal punten specifieke afspraken gemaakt met het ministerie van Financiën. De afspraken die ook doorwerken in deze verantwoording worden hieronder gememoreerd.

Positionering apparaatsuitgaven

Alle apparaatsbudgetten van beleids- en stafdirecties zijn – met uitzondering van het apparaatsbudget van de Directie Wetgeving – bij het niet-beleidsartikel 91 «Effectieve besturing van het Justitie-apparaat» ondergebracht. De apparaatsbudgetten van de Directie Wetgeving staan op de artikelen 11 «Nederlandse rechtsorde» en 17 «Internationale rechtsorde».

Subsidies

Bij de tabellen met de budgettaire gevolgen van beleid worden subsidieverplichtingen niet gespecificeerd.

Toelichten van programma- en apparaatsuitgaven met volume- en prijsgegevens

In overleg met het ministerie van Financiën zijn apparaats- en programma-uitgaven niet toegelicht met volume- en prijsgegevens indien Justitie dit niet zinvol acht.

Outcome- en outputindicatoren

Bij de operationele doelstellingen 11.1, 11.2, 13.6 en 17 ontbreken outcome- en outputindicatoren. Bij deze artikelen gaat het om prestaties of activiteiten die zich lastig in kwantificeerbare gegevens laten uitdrukken. Waar mogelijk wordt volstaan met input- en of throughputgegevens, kwalitatieve gegevens of wordt door middel van evaluatieonderzoek inzicht verkregen in de beleidseffecten.

Raad voor de rechtspraak

In de Wet op de rechterlijke organisatie is de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering geattribueerd aan de gerechten en aan de Raad voor de rechtspraak. Daarmee heeft de Minister van Justitie geen directe verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering. Wel heeft de Minister een verantwoordelijkheid als toezichthouder.

De bekostigingswijze van de Raad is volledig gebaseerd op outputfinanciering. Over de Raad voor rechtspraak is een apart hoofdstuk opgenomen (deel B, hoofdstuk 7).

Gehanteerde toerekeningsleutels

Het komt voor dat een budgethouder of een organisatie-eenheid een bijdrage levert aan meerdere doelstellingen. Indien geen betere informatie voorhanden is, zijn bij de verantwoording 2009 de toerekeningsleutels toegepast zoals gehanteerd bij de begroting 2009.

Derdeninformatie

Daar waar informatie van derden is opgenomen, wordt dit specifiek in de toelichting bij de betreffende operationele doelstelling vermeld.

Positionering baten-lastendiensten

De bijdragen aan alle uitvoerende diensten, inclusief de baten-lastendiensten van het ministerie van Justitie, worden wat betreft de begrotingsindeling aangemerkt als programma-uitgaven.

Overige punten

Relatie rijksbijdrage en baten-lastendiensten

Het Ministerie van Justitie draagt aan de diverse baten-lastendiensten (IND, DJI, CJIB, NFI, Dienst Justis, GDI) een jaarlijkse bijdrage af. Omdat deze diensten vaak beschikken over meerdere inkomstenbronnen en zij onder andere hun uitgaven ten laste moeten brengen van het jaar waarin de prestatie is geleverd is het niveau van de gerealiseerde uitgaven ten laste van het ministerie (de rijksbijdrage) meestal niet gelijk aan de kosten van het agentschap in het betreffende kalenderjaar. In de Justitiebegroting en het Jaarverslag zijn de (gerealiseerde) rijksbijdragen op de betreffende operationele doelstellingen vermeld. Voor een juist beeld van de kosten en het exploitatieresultaat van de baten-lastendiensten wordt verwezen naar de specifieke verantwoording over de baten-lastendiensten (deel C, hoofdstuk 10).

Groeiparagraaf

Het hoofdstuk «Beleidsprioriteiten» is aangevuld met informatie over de financiële en budgettaire consequenties van de beleidsmaatregelen die genomen zijn teneinde de beleidsprioriteiten te realiseren. De bedragen in deze tabellen illustreren het financieel belang van een kabinetsdoel. De Justitiebegroting is ingericht op beleidsartikelen en niet op kabinetsdoelen. De opgenomen bedragen in de tabel uit hoofdstuk 3 zijn daarom indicatief en niet één op één uit de departementale administratie te herleiden. Het is in dit overzicht mogelijk dat een bedrag ten goede komt aan meerdere doelstellingen en dus meerdere keren wordt genoemd. In het voorliggende Jaarverslag is in ditzelfde hoofdstuk per kabinetsdoel een beleidsconclusie opgenomen.

B. BELEIDSVERSLAG

HOOFDSTUK 3 – BELEIDSPRIORITEITEN

1. Inleiding

Justitie staat voor een samenleving waarin mensen zich veilig, vertrouwd en met elkaar verbonden voelen. Om te bereiken dat Nederland veiliger en meer leefbaar wordt heeft Justitie (ook) voor 2009 een ambitieus beleidsprogramma opgesteld. Justitie streeft naar een rechtvaardige samenleving waarin sprake is van een consequente rechtshandhaving; waar mensen zich veilig voelen; waar de recidive wordt teruggebracht door het verbeteren van de nazorg voor (ex-)gedetineerden; waar het asiel- en migratiebeleid zodanig wordt vorm gegeven dat we bescherming bieden waar dat nodig is maar streng zijn tegen hen die misbruik maken van de procedures.

Terugkijkend op het afgelopen jaar kan met een zekere tevredenheid geconstateerd worden dat hard gewerkt is om de ambities te realiseren. Niet alleen heeft Justitie gedaan wat beloofd werd. Er is ook een aantal extra activiteiten ontplooid die Nederland direct of op de langere termijn weer veiliger en meer leefbaar maken.

De uitvoering van het programma «Veiligheid begint bij voorkomen» ligt op schema. Nederland is de afgelopen jaren veiliger geworden. De zichtbare criminaliteit, met uitzondering van overvallen, is afgenomen. Ook het aantal geweldsdelicten is zichtbaar afgenomen.

In 2009 is een brede evaluatie gedaan van de (super)snelrechtvoorzieningen die zijn ingezet na de jaarwisseling 2008–2009.

De «Menukaart (super)snelrecht», die aangeeft in welke gevallen en onder welke voorwaarden het (super)snelrecht het beste kan worden ingezet, is naar aanleiding van de ervaringen na de jaarwisseling 2008–2009 op een aantal punten aangevuld of aangepast.

In 2009 is het «Masterplan gevangeniswezen 2009–2014» naar de Tweede Kamer gezonden. Het plan richt zich op de modernisering van het gevangeniswezen en de flexibele inzet van de detentiecapaciteit. Voorbeeld van dit laatste is het verdrag dat Nederland en België hebben gesloten over het ter beschikking stellen van de penitentiaire inrichting in Tilburg voor de uitvoering van Belgische vrijheidsstraffen.

Het verdrag met België is uniek en een treffend voorbeeld van de vergaande samenwerking op Europees niveau. Het verdrag is gunstig voor beide landen. Door deze overeenkomst kan het bestaande cellentekort in België tijdelijk worden opgevangen. Voor Nederland betekent het verdrag dat de voorgenomen sluiting van een aantal gevangenis is opgeschort.

In december 2009 is het nieuwe JBZ-meerjarenbeleidskader 2010–2014, het Stockholm Programma, aangenomen. Nederland heeft op een gecoördineerde wijze zijn visie op dit programma voorbereid en actief uitgedragen. Dit heeft er in geresulteerd dat een groot aantal elementen die Nederland in EU-verband van belang acht, zijn terug te vinden in het Stockholm Programma.

2. Realisatie beleidsprioriteiten in 2009

Hierna wordt per beleidsdoelstelling (en voor een aantal overige doelstellingen) aangegeven wat er bereikt is in 2009

Vergroting van de aantrekkelijkheid van Nederland voor kenniswerkers (doelstelling 13)

Modern migratiebeleid

In 2009 is het wetsvoorstel Modern Migratiebeleid bij de Tweede Kamer ingediend, evenals de Nota n.a.v. het Verslag en de Nota van Wijziging (TK 32 052). Dit wetsvoorstel is gebaseerd op de eind 2008 door de Tweede Kamer geaccordeerde «Blauwdruk Modern Migratiebeleid». Vooruitlopend op het nieuwe toelatingsstelsel kunnen aan Nederlandse of internationale topinstellingen afgestudeerde buitenlandse studenten die willen werken in Nederland een verblijfsvergunning krijgen. Ze kunnen dan een jaar zoeken op de Nederlandse arbeidsmarkt. De verblijfsprocedures voor studenten zijn – in samenwerking met instellingen voor hoger onderwijs – sterk ingekort.

Beleidsmatige conclusie:

Het project Modern Migratiebeleid werd eind 2009 afgerond. Als proeftuin is de regeling hoogopgeleiden ingevoerd. Het wetsvoorstel tot uitvoering van het modern migratiebeleid is in september 2009 bij de Tweede Kamer ingediend.

Door gerichte maatregelen bevorderen van een respectvolle omgang van mensen met elkaar en van fatsoen in het maatschappelijke verkeer (doelstelling 49)

Deze doelstelling wordt vormgegeven door verschillende initiatieven, waaronder ook projecten rond gedragscodes in buurten en op scholen, en het stimuleren van buurtbemiddeling. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) speelt hierin een belangrijke rol. In 2009 verschenen in dit kader van het CCV onder meer een model intentieverklaring gedragscodes en een model convenant gedragscodes. Op de internetsite van het CCV zijn ook ervaringen te lezen met het instrument. Per 1 december 2009 waren er 19 projecten rond gedragscodes in buurten, en hadden 38 scholen in het voortgezet onderwijs gedragscodeprojecten uitgevoerd. Ook zijn in Nederland inmiddels ruim 130 projecten buurtbemiddeling in gang gezet.

PROJECT 10: Veiligheid begint bij voorkomen

Een reductie van criminaliteit met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002 (doelstelling 50)

Veiligheid begint bij Voorkomen

Het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» (VbbV), waarvoor de minister van Justitie als projectminister is aangewezen, wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de ministers van BZK, OCW, J&G en WWI. De tweede voortgangsrapportage van het project is in oktober 2009 aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 28 684, 253). Voor deze voortgangsrapportage is gebruik gemaakt van gegevens uit de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) en de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) over het jaar 2008 die in 2009 is verschenen. De rapportages over 2009 zijn bij het schrijven van dit jaarverslag nog niet verschenen. Uit de rapportages over 2008 bleek dat de structurele daling van de zichtbare criminaliteit, die zich al sinds de start van het vorige veiligheidsprogramma in 2002 voordoet, zich ook in dat jaar heeft voortgezet.

Beleidsprioriteiten

19 procent minder geweldsdelicten	Het aantal geweldsdelicten is in de periode 2006 tot en met 2008 met 14,5% afgenomen.
Eergerelateerd geweld	In 2009 heeft Justitie vooral geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering, en in het verkrijgen van een beter zicht op de aard en omvang van het eergerelateerd geweld. Deskundigheidbevordering blijft een speerpunt (zie ook de vijfde voortgangsrapportage van het programma Eergerelateerd Geweld, TK 30 388, nr. 34). Gewerkt wordt aan de invoering van een samenhangende aanpak van eergerelateerd geweld. Dit krijgt vorm binnen de bestaande lokale netwerken en structuren, zoals op het terrein van huiselijk geweld.
Verbetering ophelderingspercentage met 15 procent	De verbetering van het ophelderingspercentage is mede het gevolg van de inzet van extra forensische assistenten bij de politie, zoals die voor deze jaren is voorzien. De opbouw van de daartoe dienende aanvullende formatie en op welk moment daarvan effecten zijn te verwachten, vormen onderdeel van de (politie-)begroting van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Omdat de criminaliteitscijfers over 2008 en 2009 nog niet door het CBS gepubliceerd zijn kan het in die jaren gerealiseerde ophelderingspercentage nog niet worden vastgesteld.
Daling criminaliteit tegen ondernemingen met 25 procent	Het geweld tegen het bedrijfsleven is blijkens de in 2009 gepubliceerde Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven in de periode 2004 tot en met 2008 gedaald in de sectoren detailhandel, transport, zakelijke dienstverlening en horeca. Alleen in de bouw is het slachtofferpercentage gelijk gebleven. De diefstal in de detailhandel is in 2008 toegenomen.
Daling 7-jaarsrecidive met 10 procentpunt	Om de 7-jaarsrecidive met 10 procentpunt te laten afnemen moet de 2-jaars-recidive onder ex-gedetineerden tussen 2002 en 2010 met 7,7 procent afnemen en onder jeugdige justitiabelen met 5,8 procentpunt. Uit het recidivebericht 1997–2006 van het WODC blijkt dat er sprake is van een gunstige ontwikkeling. In vergelijking met 2002 is de 2-jaarsrecidive voor volwassen ex-gedetineerden die in 2006 uitstroonden uit een justitiële inrichting, al met 4,9 procentpunt gedaald. Bij jeugdige daders is voor het eerst sinds jaren een lichte daling te zien.
Jeugd	Voor jeugdcriminaliteit geldt eveneens dat de recidive met 10 procentpunt moet verminderen in de periode van 2002–2010. In het jaar 2009 is daarom ingezet op de gedragsbeïnvloedende maatregel. De Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen geeft de rechter meer keuzemogelijkheden en introduceert de nieuwe gedragsbeïnvloedende maatregel. Zo kan de rechter meer maatwerk bieden omdat alle combinaties van jeugdstraffen mogelijk worden.
Verbetermaatregelen Justitiële Jeugdinrichtingen (JJl's)	Over de verbetermaatregelen voor de JJl's wordt periodiek gerapporteerd aan de Tweede Kamer. In 2009 kreeg 96% van alle jeugdigen begeleiding bij uitstroom uit de JJl. Ook zijn er in het kader van het samenwerkingsverband Forensisch Consortium Adolescenten (ForCA) twee observatieafdelingen in JJl Teylingereind van start gegaan. Tot slot is er in 2009 een HKZ-kwaliteitscertificering (harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de zorgsector) voor de JJl's ontwikkeld waarmee het mogelijk wordt om het kwaliteitsmanagementsysteem van de JJl's te laten toetsen. Bij plaatsing in een Justitiële jeugdinrichting is goede begeleiding bij terugkeer in de samenleving essentieel gebleken (ook om recidive te voorkomen).

Slachtofferbeleid

Het Wetsvoorstel versterking positie van het slachtoffer in strafzaken is aanvaard.

Een onderdeel hiervan is de voorschotregeling. Deze regeling zorgt ervoor dat de overheid acht maanden na het onherroepelijk worden van het vonnis het nog openstaande bedrag van de aan de dader opgelegde schadevergoedingsmaatregel aan het slachtoffer van een ernstig gewelds- of zedendelict uitkeert.

Er zijn 4 slachtofferloketten ingericht. In het slachtofferloket werken de politie, het Openbaar Ministerie en Slachtofferhulp Nederland nauw met elkaar samen onder leiding van een onafhankelijke coördinator

Beleidsmatige conclusie:

Uit de tweede voortgangsrapportage blijkt dat de meeste maatregelen tot uitvoering zijn gekomen. Daarmee ligt het project nog steeds goed op koers. In de komende periode wordt prioritair ingezet op een aantal weerbarstige onderdelen, zoals overvallen en overlast en verloedering. Op die terreinen dienen nog de nodige inspanningen te worden verricht. Het kabinet Balkenende IV realiseerde zich dat de eventuele effecten van de economische crisis ongewis zijn. De overtuiging is echter dat met de inzet van alle betrokken partijen, het bereiken van de geformuleerde doelstellingen binnen de kabinetsperiode nog steeds binnen bereik ligt.

Uiterlijk in 2011 geen coffeeshops meer in de nabijheid van scholen (doelstelling 54)

Coffeeshops

Coffeeshops moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden, zoals het volgen van de AHOJG-criteria (geen affichering, harddrugs, overlast, jonger dan 18, grote hoeveelheden), niet dicht bij scholen en niet bij landsgrenzen. Doelstelling is de coffeeshops die niet aan deze criteria voldoen, te sluiten.

Over deze doelstelling is gerapporteerd in de tweede voortgangsrapportage van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen».

Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en gemeenten zijn afspraken gemaakt over de invulling van het afstandscriterium tussen coffeeshops en scholen. Volgens de monitoring die de VNG uitvoert, voldoet inmiddels 85% van de gemeenten met een coffeeshop aan dit criterium.

In 2009 verscheen het rapport: «Geen Deuren maar Daden: Nieuwe Accenten in het Nederlands Drugsbeleid». Het rapport is in juli 2009 aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 24 077, nr. 237).

De reactie op het rapport is beschreven in de «Hoofdlijnenbrief Drugs», die de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Jeugd en Gezin op 11 september 2009 aan de Tweede Kamer hebben toegezonden (TK 24 077, nr. 239).

Beleidsmatige conclusie:

In het Beleidsprogramma «Samen werken, samen leven» is als doelstelling opgenomen dat uiterlijk in 2011 alle gemeenten een minimale afstand tussen scholen en coffeeshops als criterium zullen vaststellen en toepassen. In 2009 is deze doelstelling nog niet bereikt. In 2010 worden de gemeenten die nog niet aan de afspraken voldoen hier actief op aangesproken. Hiermee blijft het voornemen om de doelstelling uiterlijk in 2011 te realiseren in zicht.

Beleidsprioriteiten

Identificatiesysteem

Nieuw identificatiesysteem in 2010 in gebruik (doelstelling 56)

Uiterlijk in 2010 moet een nieuwe systematiek zijn ingevoerd om de identiteit van verdachten en veroordeelden vast te stellen.

In 2009 is de Wet identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen aangenomen. Deze wet regelt een verbeterde identiteitsvaststelling van verdachten in het gehele strafproces. De wet treedt gefaseerd in werking. In 10 regio's is in 2009 gestart met de eerste fase: Op de cellencomplexen wordt de identiteit van verdachten vastgesteld aan de hand van hun identiteitsdocument. Verderop in de keten wordt door de andere partners de identiteit geverifieerd.

Beleidsmatige conclusie:

Het aantal regio's waar gedetineerden standaard worden geregistreerd met identiteitsbewijs, foto en vingerafdrukken is uitgebreid. Er is een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van overige identiteitsvaststellende technologie (fase twee).

Georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime

Een steviger aanpak van georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime (doelstelling 57)

De tweede voortgangs-rapportage van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» bevat een overzicht van de voortgang en de stand van zaken bij de aanpak van ernstige vormen van criminaliteit als georganiseerde misdaad, fraude en financieel-economische criminaliteit en cybercrime.

Belangrijke onderdelen die ook in 2009 aanwezig waren zijn

- de versterking van de capaciteit van het Openbaar Ministerie en de politie,
- de doorontwikkeling van de zogeheten programmatische aanpak in de vorm van proeftuinen, en
- de instelling van taskforces, die voor een sterke impuls van de aanpak op hun specifieke thema moet zorgen.

Belangrijk element is de versterking van de bestuurlijke aanpak, die primair door het ministerie van BZK vorm wordt gegeven. In dat kader is in 2009 onder meer begonnen met de oprichting van een landelijk dekkend netwerk van elf Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC).

Beleidsmatige conclusie:

Beoogd wordt een versterking van de aanpak van ernstige vormen van criminaliteit als georganiseerde misdaad, fraude en financieel-economische criminaliteit en cybercrime. Met de genomen maatregelen zijn hiertoe belangrijke voorwaarden vervuld.

Prostitutie onderwerpen aan scherper vergunningenbeleid (doelstelling 58)

Vergunningenbeleid prostitutie

Het kabinet Balkenende IV heeft in 2009 ingestemd met het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche. De ministeries van Justitie en BKZ werken op dit punt intensief samen. Het wetsvoorstel is in november 2009 aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 32 211, nr. 1).

Beleidsprioriteiten

Beleidsmatige conclusie:

Het kabinet Balkenende IV beoogde te komen tot een strikter en meer uniform vergunningenbeleid. Met het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche komt deze doelstelling in zicht.

Het tegengaan van radicalisering (doelstelling 59)

Het kabinet voert een robuust contraterrorismebeleid, dat gericht is op het voorkomen van iedere vorm van terrorisme en gewelddadige radicalisering. De afgelopen jaren hebben geen nieuwe aanslagen plaatsgevonden dankzij intensieve samenwerking – onder coördinatie van de NCTb – tussen inlichtingen- en veiligheidsdiensten, politie, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Koninklijke Marechaussee, lokale autoriteiten en vele andere diensten en organisaties.

Als coördinator terrorismebestrijding vormt de NCTb bovendien een belangrijke schakel in (wetenschappelijke) kennis, ervaring en beleid tussen relevante internationale, nationale en lokale spelers. Door het bewustzijn van website moderators te verhogen wordt radicalisering tegen gegaan. Daarvoor is de Notice and Take-Down procedure haatzaaien gerealiseerd. Nederland speelt een voortrekkersrol bij realisatie NTD-procedure in EU-verband.

Er wordt doorlopend op internet gemonitord op informatie relevant voor terrorismebestrijding. Deze informatie levert input voor het dreigingsbeeld terrorisme Nederland en geeft een trendmatig inzicht in terrorisme en radicalisering op internet.

Beleidsmatige conclusie:

De gekozen benadering om in toenemende mate zelfregulering toe te passen lijkt effectief. Deze koers wordt in de toekomst dan ook doorgetrokken. In het DTN-19 is geconstateerd dat websites zelf sneller dan voorheen radicale berichten geplaatst door bezoekers verwijderen.

Versterken verdediging tegen catastrofaal terrorisme (doelstelling 60)

Verhoging weerstand bij CBRN instellingen

Het doel is de structurele aandacht voor de risico's ten aanzien van CBRN (chemisch, biologisch, radiologisch, nucleair) te vergroten. De activiteiten zijn gericht op het beveiliging van CBRN-objecten, het optimaliseren van CBRN-grenscontrole, communicatie en de optimalisering van CBRN-informatie.

Conform planning is de implementatie van de maatregelen bij de eerste serie objecten afgerond en bij de tweede, derde serie en vierde serie objecten gestart. Het betreft maatregelen ter fysieke beveiliging in publieke onderzoeksinstellingen zoals ziekenhuizen, laboratoria en universiteiten.

Daarnaast is ingezet op het Meldpunt zelfgemaakte explosieven en de daarbij behorende communicatieaanpak.

Een evaluatie over het Meldpunt is voorzien in 2010.

Beleidsmatige conclusie:

In 2008 zijn maatregelen ter fysieke beveiliging in publieke onderzoeksinstellingen getroffen. Het programma meerjarentraject verloopt conform planning. De doelstelling ligt op koers.

Beleidsprioriteiten

Samenwerkingsverbanden binnen de organisatie van de veiligheid worden versterkt met betrokkenheid van de burger (doelstelling 61)

Samenwerkingsverbanden

Met het E-Justice-project wordt samenwerking tussen de landen van de Europese Unie bevorderd. Dit project maakt grensoverschrijdende rechtsverkeer technisch mogelijk. Het kabinet Balkenende IV heeft de ambitie geuit om op dit terrein een voortrekkersrol in te (blijven) nemen. Nederland heeft daarom ook in 2009 deelgenomen aan werkgroepen en pilots die tot doel hebben een Europees internetportaal te ontwikkelen en registers te verbinden.

Beleidsmatige conclusie

Justitie is op verschillende manieren bezig de samenwerkingsverbanden binnen de organisatie van de veiligheid te versterken. Dit gebeurt ondermeer door de realisatie van het landelijk dekkende netwerk van veiligheidshuizen.

In het kader van E-justice wordt op internationaal niveau samenwerking bevorderd, met inzet van innovatie en technologie.

Veiligheidshuizen in grotere steden (doelstelling 62)

Veiligheidshuizen

Inmiddels is er een landelijk dekkend netwerk van 45 Veiligheidshuizen gerealiseerd. In deze veiligheidshuizen werken gemeenten, jeugd- en zorginstellingen, politie en Justitie samen in de aanpak van criminaliteit en overlast.

Binnen het Veiligheidshuis worden persoonsgericht afspraken gemaakt over wie met welke interventie gaat ingrijpen.

Beleidsmatige conclusie:

In de veiligheidshuizen heeft de integrale aanpak van zichtbare criminaliteit vorm gekregen. Preventie en repressie worden afgestemd. In een aantal Veiligheidshuizen heeft dit al tot resultaten geleid, zoals vermindering van recidive, vermindering van overlast en criminaliteit.

Het voor 2011 introduceren van een wettelijk kader voor de maatschappelijke onderneming (doelstelling 66)

Wettelijk kader maatschappelijke onderneming

Justitie introduceert een stelstel van systeemeisen voor rechtspersonen in de semi-publieke sector. Daarmee kunnen deze ondernemingen slagvaardiger optreden door gebruik te maken van nieuwe toezicht- en besluitvormingsregels.

Het voorstel is in juli 2009 ingediend bij de Tweede Kamer (TK 32 003). De vaste commissie voor Justitie heeft op 18 december 2009 een verslag uitgebracht met vragen over nut en noodzaak van dit wetsvoorstel (TK 32 003, nr. 3).

Beleidsmatige conclusie:

Conceptantwoord aan de Tweede Kamer behoeft behandeling in de Ministerraad.

Het verbeteren en versnellen van de asielprocedure (doelstelling 70)

Wijzigingen in de asiel- en terugkeerprocedures

Het wetsvoorstel inzake een nieuwe asielprocedure is aan de Tweede Kamer gezonden. Dit wetsvoorstel is op 15 december 2009 aangenomen door de Tweede Kamer. Naar verwachting wordt de nieuwe asielprocedure medio 2010 geïmplementeerd.

Beleidsprioriteiten

Met het wetsvoorstel krijgen meer asielzoekers sneller duidelijkheid over de vraag of ze in aanmerking komen voor bescherming in Nederland.

De voorbereiding op de implementatie middels het Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure loopt op schema.

Beleidsmatige conclusie:

Het werk aan de beleidsmatige en wettelijke herziening van de asielprocedure, inclusief Amv-beleid en de visie op bescherming, werd eind 2009 afgerond.

Om besluitvorming te versnellen en het oneigenlijk gebruik van herhaalde aanvragen terug te dringen wordt een aantal wetsvoorstellen ontworpen en wordt de asielprocedure gewijzigd. Invoering van de verbeterde asielprocedure is medio 2010 voorzien.

Het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben (doelstelling 71)

Terugkeer van vreemdelingen

Gedurende 2009 is de zogenoemde Herintegratieregeling Terugkeer, een regeling die uitgeprocedeerde asielzoekers stimuleert zelfstandig terug te keren door hen een financiële bijdrage te bieden, ook beschikbaar gemaakt voor een grotere doelgroep ex-asielzoekers, waaronder de afvallers van de Pardonregeling. Eind 2009 is besloten deze verruiming ook in 2010 voort te zetten.

De uitvoering van de in de asielbrief genoemde maatregelen is gaande. In de brief aan de Tweede Kamer van 14 april 2009 in reactie op het rapport van de Commissie Integraal Toezicht Terugkeer (TK 19 637, nr. 1263) is gerapporteerd over de stand van zaken met betrekking tot de ingezette maatregelen op het terrein van terugkeer. Justitie heeft in 2009 in het bijzonder invulling gegeven aan de in de asiel- en terugkeerbrief genoemde intensivering van de strategische benadering van herkomstlanden. Dit heeft onder meer plaatsgevonden door het ontwikkelen van operationele landenstrategieën en de periodieke agendering van terugkeerproblematiek in de Ministerraad om te komen tot een integrale, kabinetsbrede benadering van de herkomstlanden.

In 2009 is gewerkt aan de totstandkoming van de formele samenwerking in en subsidieverlening aan het Platform Duurzame Terugkeer met het oog op het bevorderen (doen toenemen) van de zelfstandige terugkeer. Dit platform is een samenwerkingsverband van 9 NGO's en ontwikkelingsorganisaties die zich zullen bezighouden met begeleiding en herintegratie na terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. Tevens zijn specifieke programma's ter ondersteuning van herintegratie na terugkeer gestart in onder meer Afghanistan en Irak. Deze activiteiten vinden plaats in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het beleid op het terrein migratie en ontwikkeling.

Het programma Uitzetten/Vastzetten van criminele vreemdelingen is in april 2009 van start gegaan. Met dit programma wordt beoogd een vervolg te geven aan het openbare-ordebeleid door in te zetten op de verwijdering van de criminele vreemdelingen/illegalen uit Nederland. Bij brief van 30 oktober 2009 (TK 19 637, nr. 1306) is een aantal maatregelen aangekondigd die zien op het aanscherpen van het openbare ordebeleid. Justitie zet zich in om vreemdelingen met criminele antecedenten – aansluitend op hun straf – vanuit strafrechtelijke detentie direct uit te zetten. Dat is in 70% van de gevallen gelukt.

Beleidsprioriteiten

Beleidsmatige conclusie:

Het werk aan de wettelijke herziening om het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben, werd eind 2009 afgerond.

Een verbeterde werking van de Vreemdelingenwet en het uitvoeren van een pardonregeling (doelstelling 72)

De Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet werd afgerond.

Het proces van vergunningverlening is nagenoeg afgerond. De IND heeft nog circa 250 bezwaarschriften in behandeling. Voor de Pardonregeling zijn tot 1 november 2009 circa 28 000 vergunningen verleend. Circa 6 000 personen behoorden niet tot de doelgroep en kwamen niet in aanmerking voor een vergunning. Hiervan waren op 1 november 2009 5 850 dossiers overgedragen aan de DT&V. Er restten op dat moment nog 150 dossiers voor overdracht van de IND aan de DT&V. Inmiddels zijn van die 6 000 dossiers ongeveer 4 750 dossiers afgesloten. Van die 4 750 personen zijn 600 personen aantoonbaar vertrokken, 3 150 personen zelfstandig en zonder toezicht vertrokken en 1 000 personen uitgestroomd door toelatingsaanvraag, overlijden of verlenen van een vergunning. De resterende aan de DT&V overgedragen dossiers waren nog in behandeling. Per 1 november waren ongeveer 25 800 personen gehuisvest (zie TK 31 018, nr. 54).

Beleidsmatige conclusie:

De Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude Vreemdelingenwet is succesvol afgerond in de zin van vergunningverlening. In het verlengde hiervan is in 2009 de noodzaak komen te vervallen van de door veel gemeenten ingestelde noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Justitie heeft gemeenten projectmatig gefaciliteerd bij het beëindigen hiervan. In 2010 zullen ook de laatste gemeentelijke noodopvangen gesloten dienen te worden.

Realisatie op de overige doelstellingen

Staatskundige hervormingen Nederlandse Antillen

De behandeling van de consensus Rijkswetten Openbaar Ministerie, Hof, Raad voor de Rechtshandhaving en politie zijn ingediend bij de Tweede Kamer. Dat geldt ook voor het voorstel tot wijziging van het Statuut. De daaraan gekoppelde algemene maatregelen van rijksbestuur zijn voor advies aan de Raad van State voorgelegd. De benodigde onderlinge regelingen zijn in belangrijke mate gereed voor politieke besluitvorming. De wetgeving voor de toekomstige openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is ingediend bij de Tweede Kamer.

De meeste beleidsmatige keuzes die samenhangen met de verantwoordelijkheid die Justitie gaat krijgen voor de BES-eilanden zijn gemaakt. De plannen van aanpak voor de implementatie zijn veelal geschreven. Justitie is terecht gekomen in de uitvoeringsfase.

Beleidsmatige conclusie:

Justitie ligt zowel voor wat betreft het wetgevingswerk als voor wat betreft de implementatie van de beleids- en uitvoeringsplannen op schema, uitgaande van een transitie per 10 oktober 2010. Er zijn wel enige risico's die een knelpunt zouden kunnen gaan vormen. Dit zijn het tijdschema voor behandeling van de wetgeving, de beperkte financiële

Beleidsprioriteiten

middelen en de opgeschorte samenwerking tussen de bestuurders van Bonaire en Nederland.

Kansspelbeleid

De wijziging van de Wet op de kansspelen in verband met de oprichting van de kansspelautoriteit is 16 december 2009 bij de Tweede Kamer ingediend.

De opbouw van de kansspelautoriteit ligt grotendeels op schema. Er zijn programma's van eisen voor onder andere een financieel systeem en een systeem voor de vergunningenadministratie voorbereid waarmee binnenkort tot aanbesteding voor de aanschaf van deze en andere systemen kan worden overgegaan

Beleidsmatige conclusie:

Het ontwerp van de nieuwe Kansspelautoriteit is gereed. Aan de administratieve organisatie van de verschillende afdelingen wordt gewerkt en er is een meerjarenbegroting opgesteld.

De modernisering van de rechterlijke organisatie, benodigde wetgeving wordt voorbereid

Momenteel wordt de gerechtelijke kaart van Nederland grondig herzien, opdat kwalitatief hoogwaardige rechtspraak gewaarborgd kan blijven. Het «kabinetsstandpunt herziene gerechtelijke kaart» is in november 2009 aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 29 279, nr. 97). Het wetsvoorstel voortvloeiend uit het advies van de commissie-Deetman (Evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie, TK 32 021) is gereed voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer.

Politiebestel

In juni 2009 is het kabinetsstandpunt over de toekomst van het politiebestedel met de Tweede Kamer besproken. Het wetsvoorstel Wijziging Politiewet 1993 n.a.v. het kabinetsstandpunt is vervolgens voor advies naar de Raad van State gezonden. Het Korpsbeheerdersberaad en de Raad van Hoofdcommissarissen zijn vanaf 1 september 2009 waar mogelijk alvast in lijn gaan werken met de voorstellen van het kabinet Balkenende IV voor het politiebestedel. Dat hebben de betrokken partijen vastgelegd in een bestuursakkoord.

Beleidsmatige conclusie:

Beoogd wordt een effectieve en doelmatige organisatie van het rechtsbestel. De genomen maatregelen dragen hieraan bij.

OM-strafbeschikking

Met de OM-strafbeschikking wordt het – op termijn – mogelijk dat het Openbaar Ministerie zelf straffen op kan leggen. In 2009 is in de grote steden (G4) gestart met de voorbereiding van een strafbeschikking voor een reeks feiten uit de Algemene Plaatselijke Verordening en de plaatselijke afvalstoffenverordening, de zogenaamde overlastfeiten. Ook is de implementatie van de zaakstroom met betrekking tot artikel 8 van de wegenverkeerswet (WVW) over heel Nederland afgerond. Tenslotte is de start van de Politiestrafbeschikking, op basis van artikel 257b Sv, voorbereid.

Beleidsmatige conclusie:

Stapsgewijze invoering van de OM-strafbeschikking ligt op koers.

Doelstellingen Beleidsprogramma «Samen werken, Samen leven»

Onderstaande tabel geeft inzicht in de doelstellingen uit het beleidsprogramma 2007–2011 voorzover betrekking hebbend op Justitie. Daarbij wordt verwezen naar het beleidsartikel, waarin wordt bijgedragen aan het realiseren van die doelstelling.

Daarnaast worden in deze tabel het financieel belang inzichtelijk gemaakt. De bedragen in deze tabel illustreren het financieel belang van een kabinetsdoel of -project. Deze bedragen zijn daarom indicatief en niet één op één uit de departementale administratie te herleiden. Het is in dit overzicht mogelijk dat een bedrag ten goede komt aan meerdere doelstellingen en dus meerdere keren wordt genoemd.

Nummer kabinetsdoel	Omschrijving kabinetsdoelstelling	Beleidsartikel	Financieel belang: realisatie 2009 € x 1000	Relevante beleidsnota's (indien niet in jaarverslag vermeld)	Behaalde tussenresultaten voor 2009
13	Vergroting van de aantrekkelijkheid van Nederland voor kenniswerkers	15	500	Wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de versterking van de positie van de referent in het reguliere vreemdelingenrecht en versnelling van de vreemdelingenrechtelijke procedure (Wet modern migratiebeleid) TK 32 052	Het wetsvoorstel is eind 2009 ingediend bij de Tweede Kamer; In 2009 zijn diverse proeftuinen geïmplementeerd. Zo is er voor de au pair gewerkt met erkend referentschap en convenantsystematiek en is de regeling voor Hoogopgeleiden in werking getreden en in een proeftuin uitgevoerd. De quick wins die naar voren zijn gekomen, worden meegenomen in de diverse proeftuinen.
49	Door gerichte maatregelen bevorderen van een respectvolle omgang van mensen met elkaar en van fatsoen in het maatschappelijke verkeer	14	562		De voorgenomen uitbreiding van gedragscode- en buurtbemiddelingsprojecten is gerealiseerd. Buurtbemiddeling blijft in ongeveer 70% van de daarvoor aangemelde zaken een effectief middel om te komen tot geschiloplossing. Ook op het terrein van de aanpak van agressie tegen werknemers met een publieke taak is vooruitgang geboekt. Dit beleidsdoel is gekoppeld aan het project «Veiligheid begint bij Voorkomen».
50 (project 10)	Een reductie van de zichtbare criminaliteit met 25% in 2010 ten opzichte van 2002.	13 en 14	4 352	Brief Veiligheid begint bij Voorkomen TK 28 684, nr. 119	Immiddels voldoet 85% van de gemeenten met een coffeeshop aan dit criterium.
54	Uiterlijk in 2011 geen coffeeshops meer in de nabijheid van scholen	13	30	Geen deuren maar daden: Nieuwe Accenten in het Nederlandse drugsbeleid (TK 24 077, nr. 237) Hoofddlijnenbrief Drugs (TK 24 077, nr. 239)	
56	Nieuw identificatiesysteem in 2010 in gebruik	13	10 215	Wetsvoorstel identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen TK 29 271/30 800 VI, nr. 23	Wet Identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen In 10 regio's gestart met documentcontrole door documentscans Plan van aanpak voor implementatie biometrische toepassingen.

Beleidsprioriteiten

Nummer kabinetsdoel	Omschrijving kabinetsdoelstelling	Beleidsartikel	Financieel belang: realisatie 2009 € x 1000	Relevante beleidsnota's (indien niet in jaarverslag vermeld)	Behaalde tussenresultaten voor 2009
57	Een steviger aanpak van georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime	12 en 13	20 162	TK 29 911, nr. 10 TK 28 643, nr. 103 TK 28 684, nr. 133	De capaciteitsuitbreiding bij het Openbaar Ministerie en bij de politie voor versterking van de informatieanalyse («intelligence») is gerealiseerd. Inmiddels zijn er diverse Taskforces operationeel, daarnaast is er noodopvang voor slachtoffers van mensenhandel gestart in 2009.
58	Prostitutie onderwerpen aan scherper vergunningenbeleid	13	2 988	Brief Veiligheid begint bij Voorzaken TK 28 684, nr. 119 TK 25 437, nr. 56 Wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche TK 32 211, nr. 1	Naast het instellen van een Taskforce Mensenhandel is er in 2008 ook een Subsidieregeling uitstapprogramma's substituees. In 2009 zijn er 16 subsidieaanvragen binnengekomen waarvan er 9 gehonoreerd zijn. Het wetsvoorstel regulering prostitutie is bij de Tweede Kamer ingediend (TK 32 211, nr. 2) De Notice and Take-Down procedure haatazen is gerealiseerd. Nederland speelt een voortrekkersrol bij realisatie NTD-procedure in EU-verband.
59	Het tegengaan van radicalisering	13	180		Een aantal CBRN-instellingen is als risicovol gelabeld. Inmiddels zijn maatregelen genomen bij deze instellingen, bij de eerste serie objecten zijn de maatregelen inmiddels geïmplementeerd. Bij de latere series objecten worden maatregelen genomen om de fysieke beveiliging in publieke onderzoeksinstellingen zoals ziekenhuizen, laboratoria te vergroten.
60	Versterken verdediging tegen catastrofaal terrorisme	13	3 700		De forensische CBRNE-responscapaciteit is onderwerp van onderzoek en ontwikkeling bij het NFI. De vertraging voortkomend uit later dan geplande vacaturevulling wordt door intensivering van de onderzoeksaanpak in 2010 ingelopen.
61	Samenwerkingsverbanden binnen de organisatie van de veiligheid worden versterkt met betrokkenheid van de burger	13	400		Om de samenwerking binnen de organisatie van de veiligheid te versterken zijn onder andere de proeftuinen Burgernet gestart.
62	Veiligheidshuizen in grotere steden	13	8 900	Brief Veiligheid begint bij Voorzaken TK 28 684, nr. 119	Er zijn 45 veiligheidshuizen gerealiseerd, van waaruit de persoonsgerichte aanpak van probleemjongeren wordt vormgegeven.
66	Het voor 2011 introduceren van een wettelijk kader voor de maatschappelijke onderneming	11	54		In 2009 was parlementaire behandeling van het wetsvoorstel maatschappelijke onderneming voorzien. Het voorstel is ingediend bij de Tweede Kamer (TK 32 003, nr. 1 tot 3)

Beleidsprioriteiten

Nummer kabinetsdoel	Omschrijving kabinetsdoelstelling	Beleidsartikel	Financieel belang: realisatie 2009 € x 1000	Relevante beleidsnota's (indien niet in jaarverslag vermeld)	Behaalde tussenresultaten voor 2009
70	Het verbeteren en versnellen van de asielprocedure	15	757	Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met het aanpassen van de asielprocedure (TK 31 994, nr. 1 tot en met 8) Nota van wijziging (TK 19 637, nr. 1305), Rechtsbijstand en medische problematiek in het vreemdelingenbeleid (TK 2009 Z 23 460)	Verdere beleidsontwikkeling op het gebied van medische aspecten en rechtsbijstand in de verbeterde asielprocedure heeft geleid tot een brief aan de Kamer, gevolgd door een schriftelijk overleg op 3 december en een debat op 7 december 2009. Het Programma invoering verbeterde asielprocedure verzorgt de ketenbrede voorbereiding op de invoering van de verbeterde procedure. Op 15 december is het wetsvoorstel voor verbetering van de asielprocedure door de Tweede Kamer aangenomen. In heel 2009 zijn ex-asielzoekers die na afloop van de vertrektermijn van 28 dagen het land nog niet hadden verlaten gedurende een extra periode van maximaal 12 weken intensief gefaciliteerd bij het vertrek op de vrijheidsbeperkende locatie. In 2009 stond de Herintegratieregeling Terugkeer (HRT) open voor ex-asielzoekers, die daarmee onder bepaalde voorwaarden aanspraak konden maken op extra financiële bijdrage bij terugkeer. Met het Platform Duurzame Terugkeer zijn eind 2009 afspraken gemaakt over het realiseren van vormen van herintegratieondersteuning in natura.
71	Het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben	13	5 000	Brief inzake effectievere asielprocedure en effectiever terugkeerbeleid (TK 29 344, nr. 67), Brief met reactie op Jaarverslag CITT (TK 19 637, nr. 1263)	

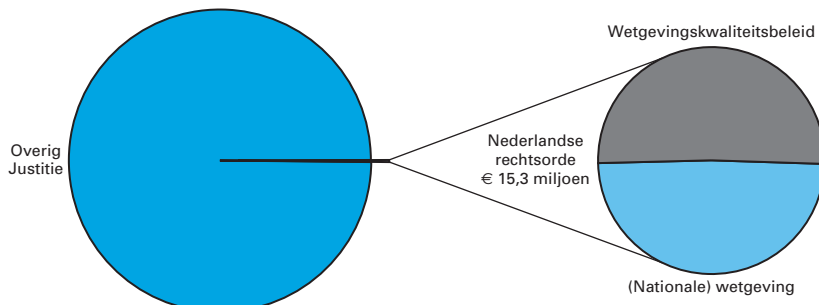
Beleidsprioriteiten

Nummer kabinetsdoel	Omschrijving kabinetsdoelstelling	Beleidsartikel	Financieel belang: realisatie 2009 € x 1000	Relevante beleidsnota's (indien niet in jaarverslag vermeld)	Behaalde tussenresultaten voor 2009
72	Verbeterde werking van de Vreemdelingenwet en het uitvoeren van een pardonregeling	13	16 800	Regeling afwikkeling oude Vreemdelingenwet (TK 31 018, nr. 52) Brief aan de Kamer met update stand van zaken (TK 56 29 180, nr. 9)	<p>Het proces van vergunningverlening is nage-noeg afgerond. De IND heeft nog circa 250 bezwaarschriften in behandeling.</p> <p>Tot 1 november 2009 zijn er circa 28 000 vergunningen verleend. Circa 6 000 personen behoorden niet tot de doelgroep en kwamen niet in aanmerking voor een vergunning. Hiervan waren op 1 november 2009 5850 dossiers overgedragen aan de DT&V. Er restten op dat moment nog 150 dossiers voor overdracht van de IND aan de DT&V.</p> <p>Inmiddels zijn van die 6 000 dossiers ongeveer 4 750 dossiers afgesloten.</p> <p>Van die 4750 personen zijn 600 personen aantoonbaar vertrokken, 3 150 personen zelfstandig en zonder toezicht vertrokken en 1 000 personen uitgestroomd door toelatingsaanvraag, overrijden of verlenen van een vergunning. De resterende aan de DT&V overgedragen dossiers waren nog in behandeling.</p> <p>Per 1 november waren ongeveer 25 800 personen gehuisvest (zie TK 31 018, nr. 54).</p> <p>Uitbreiding van de doelgroep voor de Herintegratie Regeling Terugkeer (HRT) heeft plaatsgevonden in het kader van het migratie- en ontwikkelingsprogramma. Dit wordt in 2010 voortgezet.</p> <p>Het programma Uitzetten/Vastzetten van criminele vreemdelingen is in april 2009 van start gegaan.</p> <p>Justitie heeft invulling gegeven aan de in de asiel- en terugkeerbrief genoemde intensivering van de strategische benadering van herkomstlanden.</p>

HOOFDSTUK 4 – BELEIDSARTIKELN

11 NEDERLANDSE RECHTSORDE

**Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen
art. 11 Nederlandse rechtsorde 0,25%**

Algemene doelstelling

Een goed functionerende rechtsorde waarbinnen samenleving en burger tot hun recht komen.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

De zorg voor een goed functionerende rechtsorde komt onder meer tot uitdrukking in het beheer en onderhoud van de algemene wetboeken en de Algemene wet bestuursrecht. Zwaartepunten lagen in 2009 bij wetgeving op het gebied van vermindering van de regeldruk, bevordering van de toegang tot het recht, een betere dienstverlening aan de burger, aanpassing van de regelgeving in verband met de nieuwe staatskundige verhouding met de Nederlandse Antillen en Aruba en uitvoering van internationale en Europese verplichtingen.

Het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de wetgeving heeft nieuwe impulsen gekregen door de uitvoering van het integraal wetgevingsbeleid en programma «Versterking Juridische Functie Rijk».

Externe factoren

Sociale, culturele en economische ontwikkelingen en maatschappelijke incidenten hebben hun weerslag op recht en wet. Zo is de financiële crisis aanleiding geweest om in opdracht van het kabinet Balkenende IV en in samenwerking met andere departementen wetgeving aan te passen zodat er versnelling van besluitvorming kan plaatsvinden met betrekking tot grote infrastructurele projecten met als doel de economie te stimuleren (crisisen herstelwet).

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

De maatschappelijke effecten van het beleid ter bevordering van een goed functionerende rechtsorde laten zich niet goed in outcome- en outputindicatoren vangen. Het aantal op te stellen wetten en regels vormt geen doel op zich. In dit beleidsartikel zijn dan ook geen outcome-indicatoren opgenomen (explain). Wel wordt bij de individuele voorstellen zo goed mogelijk op kwalitatieve wijze aangegeven wat de beoogde resultaten zijn geweest.

Beleidsartikelen

Voor wat betreft de algehele wetgevingskwaliteit geldt ook dat geen cijfermatig inzicht kan worden geboden in de te verwachten beleidseffecten. De kwaliteit van wetgeving wordt uiteraard wel continu getoetst, per wetsvoorstel. Voorstellen voor regelgeving worden voor behandeling in de Ministerraad getoetst aan de kwaliteitscriteria zoals verwoord in de Aanwijzingen voor de regelgeving en bestaande toetsingskaders. De adviezen van de Raad van State en het uiteindelijke oordeel van de beide Kamers der Staten-Generaal zijn een graadmeter van de kwaliteit.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Effectenonderzoek ex-post				
Opsporing ivm beramen of plegen van misdrijven in georganiseerd verband	11.1	2007	2009	www.wodc.nl
Evaluatie Wet op de uitgebreide identificatieplicht	11.2	2008	2009	www.wodc.nl
Overig evaluatieonderzoek				
Misdrijven in georganiseerd verband (bijzondere opsporingsbevoegdheden)	11.1	2007	2009	www.wodc.nl
Burger en AWB bezwaarschriften in de praktijk	11.1	2007	2010	¹

¹ Herzien einddatum i.v.m. problemen met de dataverzameling.

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Verplichtingen	12 220	8 690	11 450	12 289	17 149	11 480	5 669
Apparaat-uitgaven	12 315	10 030	11 237	12 187	15 322	11 480	3 842
11.1 (Nationale) wetgeving	5 658	5 469	6 238	6 219	7 528	6 150	1 378
11.1.1 Directie Wetgeving	5 658	5 469	6 238	6 219	7 528	6 150	1 378
11.2 Wetgevingskwaliteitsbeleid	6 657	4 561	4 999	5 968	7 794	5 330	2 464
11.2.1 Directie Wetgeving	6 657	4 561	4 999	5 968	7 794	5 330	2 464
Ontvangsten	21	1 265	608	34	34	0	34

Financiële toelichting

Verplichtingen en Uitgaven

Vanuit het programma «Vernieuwing Rijksdienst» zijn in 2009 bij eerste suppletore wet extra middelen toegekend voor de Programma's «Legis» en «versterking Juridische Functie Rijk». Hierdoor is de raming van de aan te gane verplichtingen en de uitgaven verhoogd. Daarnaast zijn in 2009 verplichtingen aangegaan die in latere jaren tot uitgaven leiden. Het betreft hier hoofdzakelijk een verplichting aan de Academie voor Wetgeving.

Operationele doelstelling 11.1

Het tot stand brengen van wet- en regelgeving ter uitvoering van de grondwettelijke opdracht het burgerlijk recht, het strafrecht en het burgerlijk- en strafprocesrecht in algemene wetboeken en algemene regels van bestuursrecht bij wet vast te leggen.

Doelbereiking

In 2009 is uitvoering gegeven aan het Wetgevingsprogramma, waarbij prioriteit is gegeven aan de wetsvoorstellen ter uitvoering van het Coalitie-akkoord van het kabinet Balkenende IV, EU-implementatiewetgevingen en wetsvoorstellen met een politieke prioriteit. In dit jaar zijn 39 wetten tot stand gekomen en gepubliceerd in het Staatsblad (zie Hoofdstuk 14). Aan het einde van 2009 waren 71 wetsvoorstellen in behandeling bij de Tweede Kamer, 32 bij de Eerste Kamer. 103 wetsvoorstellen bevonden zich in de voorbereidingsfase.

Instrumenten

Burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht

Herziening van het ondernemingsrecht

In het kader van de modernisering van het ondernemingsrecht vond in 2009 de parlementaire behandeling plaats van wetsvoorstellen monistisch bestuur (TK 31 763), spreekrecht voor de OR (TK 31 877), uitvoering richtlijn aandeelhoudersrechten (TK 31 746), invoeringswet personenvennootschap (TK 31 065) en flexibilisering van het BV-recht (TK 31 058). Ook is de code Frijns, de nieuwe corporate governance code, tot stand gekomen en is het wetsvoorstel maatschappelijke onderneming ingediend (TK 32 003). Ter verbetering van de geschilbeslechting is een onderzoek gepresenteerd naar het gebruik van het enquêterecht door betrokkenen in en rondom de vennootschap; over het voorontwerp van de wet is in 2009 een internetconsultatie gehouden.

Herziening van het auteursrecht en het consumentenrecht

Met betrekking tot de herziening van het auteursrecht is de schriftelijke voorbereiding van het wetsvoorstel toezicht beheerorganisaties (TK 31 766), waarin ook een nieuwe geschillenregeling zit, in 2009 voltooid. Veel aandacht ging uit naar de herziening thuiskopiestelsel, onder meer in de kabinetsreactie op het rapport van de werkgroep-Gerrens en de verdere bevestiging van het stelsel met het oog op de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen.

In het kader van de herziening van het consumentenrecht kwam de wet tot uitvoering EU richtlijn betalingsdiensten (TK 31 892) tot stand en is de uitvoeringswet EU richtlijn consumentenkrediet voorbereid. Een gepubliceerd voorontwerp van de wet voor de regeling van buitengerechtelijke incassokosten werd goed ontvangen. In Europees verband is het werk aan de richtlijn herziening consumentenacquis voortgezet.

Toegang tot het recht en vermindering lasten

In het kader van de uitvoering van het programma procesrecht (TK 30 951, nr. 1) en de Europese procesrechtelijke instrumenten zijn in 2009 de uitvoeringswetten tot stand gekomen voor het Europese betalingsbevel (TK 31 513), richtlijn geringe vorderingen (TK 31 596) en de wijziging van de betekeningverordening (TK 31 522). Ook is de inning van partneralimentatie eenvoudiger te realiseren (TK 31 575).

De regels voor elektronisch derdenbeslag (TK 31 240) maken vereenvoudigd beslag mogelijk, wat vooral voor grotere werkgevers een lastenvermindering betekent. In dit kader is ook een overgangsregeling voor eigendom van netwerken (TK 31 974) ingediend, waardoor rechtsonzekerheid wordt weggenomen. Het voorontwerp voor een prejudiciële procedure bij de Hoge Raad kon op veel bijval rekenen. Het wetsvoorstel deelgeschillen (TK 31 518) is in 2009 aanvaard. Veel internationaal werk is besteed aan de heroverweging van de verordening erkenning en ten

uitvoerlegging van de rechterlijke besluiten in het buitenland. Het nieuwe griffierechtenstelsel (TK 31 758) werd aanvaard in de Tweede Kamer en het wetsvoorstel lastenverlichting (TK 32 038) is ingediend.

Strafrecht en strafprocesrecht

Herziening Wetboek van Strafvordering

Bij de Tweede Kamer zijn wetsvoorstellen in behandeling op het terrein van de herziening van het wetboek van Strafvordering die betrekking hebben op de verruiming van het DNA-onderzoek (TK 32 168), de verruiming mogelijkheden ontnemingswetgeving (TK 32 194), de hervorming van de herzieningsprocedure (TK 32 044 en TK 32 045) en de versterking positie rechter-commissaris (TK 32 177).

Wijziging regeling opheffing voorlopige hechtenis

In verband met de ontsnapping van de mensenhandelaar Saban B. en het debat in de Tweede Kamer over deze zaak, is met spoed een wetsvoorstel opgesteld tot wijziging van de regeling van de schorsing van de voorlopige hechtenis. Dat conceptwetsvoorstel is in december 2009 in consultatie gezonden.

Herziening van het penitentiair recht

De Raad van State heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel forensische zorg en het wetsvoorstel verplichte geestelijke gezondheidszorg. Het wetsvoorstel forensische zorg beoogt de samenhang tussen curatieve en penitentiaire voorzieningen te verbeteren en het wetsvoorstel verplichte geestelijk gezondheidszorg, die de huidige Wet BOPZ zal vervangen zijn, staat de zorgbehoefte van de patiënt centraal.

Staats- en bestuursrecht

De verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie op het gebied van de staats- en bestuursrechtelijke wetgeving ziet op een vijftal thema's: verbeteren van de toegang tot het recht, bescherming persoonsgegevens, de stroomlijning van procedures en deformalisering, de Staatkundige hervormingen binnen het Koninkrijk en de wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

Toegang tot het recht

Het wetsvoorstel elektronisch verkeer met de bestuursrechter (TK 31 867), waarmee een vergroting van de efficiency in de communicatie tussen burgers en rechtbank wordt beoogd, is in behandeling bij de Eerste Kamer.

Bescherming persoonsgegevens

Aan de Tweede Kamer is de kabinetsreactie gezonden op het rapport van de Adviescommissie veiligheid en persoonlijke levenssfeer (TK 31 051, nr. 5). Daarin zijn ook de consequenties voor wetgeving opgenomen. De twee wetsvoorstellen betreffende de PassengerNameRecord-overeenkomst VS-EU (TK 31 548 en TK 31 735) zijn in behandeling bij de Tweede Kamer.

Stroomlijning van procedures en deformalisering

Het nader rapport op het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht is in voorbereiding. De Wetgeving ter implementatie van de Dienstenrichtlijn (TK 31 579) is in werking getreden.

Als reactie op de crisis, die zich in 2009 in alle scherpste heeft afgetekend, is het kabinet Balkenende IV gekomen met de crisis- en herstelwet (TK 32 127) en de daarmee samenhangende aanpassing van de Awb. Het wetsvoorstel beoogt de stroomlijning en versnelling van procedures te bereiken, met name op het terrein van de ruimtelijke ordening. Het wetsvoorstel is door de Tweede Kamer aanvaard.

Staatkundige hervormingen binnen het Koninkrijk

De consensuswetgeving (TK 32 019, TK 32 018, TK 32 017, TK 32 020), de wijziging van het Statuut (TK 32 213) en de BES-wetgeving (TK 32 161, TK 31 957, TK 32 282) zijn door de Tweede Kamer in behandeling genomen (zie ook hfst. 3).

Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap

Eind 2008 is bij de Tweede Kamer de wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap (TK 31 813) ingediend, waarin is voorgesteld dat een categorie vreemdelingen van de tweede generatie bij de verlening van het Nederlandschap afstand moet doen van haar oorspronkelijke nationaliteit. Ook wordt voorgesteld dat aan kinderen van Nederlandse moeders die zijn geboren vóór 1985, het Nederlandschap kan worden verleend. Het voorstel bevat daarnaast een regeling voor de intrekking van het Nederlandschap van een persoon die de essentiële belangen van het Koninkrijk ernstig heeft geschaad. Ten slotte wordt in het voorstel geregeld dat vreemdelingen die in de Nederlandse Antillen of Aruba naturaliseren, kennis van het Nederlands moeten hebben. In 2009 heeft de Tweede Kamer verslag uitgebracht over het voorstel. Eind juni zijn de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging bij de Tweede Kamer ingediend. De plenaire behandeling vond in januari 2010 plaats.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Operationele doelstelling 11.2

Het bevorderen van de kwaliteit van wetten en regels, van de onderlinge samenhang en consistentie van de wetgeving en het versterken van de juridische functie binnen de Rijksoverheid.

Doelbereiking

In de aan de Eerste en Tweede Kamer toegezonden voortgangsrapportage van de nota «Vertrouwen in wetgeving» (TK 31 731, nr. 4) is een overzicht gegeven van de stand van zaken en de resultaten van de in de nota genoemde specifieke punten. Daarbij is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het aantal geldende regelingen en de daarbij ingezette instrumenten. Voorts is ingegaan op initiatieven: het bieden van ruimte aan burgers, professionals, bedrijven en mede-overheden, de uitvoerbaarheid van regelgeving, de ondersteuning door ICT en de aandacht voor de betekenis van de Europese rechtsorde voor de nationale rechtsorde.

Instrumenten

Kwaliteit van wetgeving

1. Terughoudendheid met nieuwe wetgeving

In 2009 is het rijksbrede experiment met internetconsultatie over nieuwe wetgeving gestart en is het integraal afwegingskader beleid en regelgeving tot stand gebracht en beschikbaar gesteld. Onderzoek is verricht naar maatschappelijke reguleringsinstrumenten. In 2010 zal op basis van de resultaten uit de pilotstudy een breder vervolgonderzoek worden uitgevoerd om te kijken in hoeverre een adequaat beoordelingskader kan

Beleidsartikelen

worden ontwikkeld voor de vraag op welke terreinen en onder welke voorwaarden welke vormen van zelfregulering als alternatief voor wetgeving worden toegepast.

2. Ruimte voor burgers, bedrijven en uitvoerders

De beide Kamers hebben het onderzoeksrapport «Snellere besluitvorming over complexe projecten vergelijkend bekeken» ontvangen (TK 31 731, nr. 5). Op verschillende terreinen is wetgeving geïnitieerd ter verwezenlijking van de beleidsdoelen.

De systematiek van de *lex silencio positivo* heeft brede toepassing gekregen. Het wetsvoorstel voor de maatschappelijke onderneming (nieuwe rechtsvormen ter bereiking van maatschappelijke doelen beter toezicht en betere verantwoording bij de vervulling van publieke taken) is ingediend.

3. Heldere rechtmatige en uitvoerbare wetgeving

De systematiek van vaste verandermomenten wordt vanaf 2010 toegepast.

4. ICT-ondersteuning in wetgeving en wetgevingsproces

Het programma Legis, dat gericht is op standaardisatie en ICT-ondersteuning in wetgeving en wetgevingsproces is gestart en eind 2009 is Fase I afgerond. In fase I is de programma-organisatie opgezet en is het onderzoek naar de actuele situatie bij de totstandkoming van wetgeving afgerond. Daarnaast is de pilot internetconsultatie gestart en is het Integraal Afwegingskader tot stand gekomen. Het programma heeft tot doel een samenhangend stelsel van standaarden, toepassingen en afspraken voor rijksbreed gebruik hiervan. Dit draagt bij aan transparantie van wetgeving en wetgevingsproces, participatie bij totstandkoming van wetgeving en de verbinding tussen beleid, wetgeving en uitvoering.

5. Aandacht voor Europa

In 2009 is gestart met onderzoek naar de betekenis van de Europese rechtsorde voor de nationale rechtsorde.

Versterking van de juridische functie

Het programma «Versterking Juridische Functie Rijk» heeft in 2009 uitvoering gekregen. Het programma streeft ernaar de aandacht binnen de departementen voor het juridische aspect van het beleid zowel procedureel als inhoudelijk te versterken. De Academie voor Overheidsjuristen, een onderdeel van dit programma is gestart. Met de academie wordt een verhoging van het kennisniveau, een betere aansluiting van universiteit en overheid en het bevorderen van het imago van het Rijk als aantrekkelijke werkgever voor juristen beoogd. Verder zijn in het kader van het programma nieuwe (vervolg)opleidingen opgezet, rijksbrede kwaliteitsnormen ontwikkeld en de taken van de ICCW (Interdepartementale Commissie voor Constitutionele aangelegenheden en Wetgevingsbeleid) uitgebreid tot de gehele Juridische-functie van het Rijk.

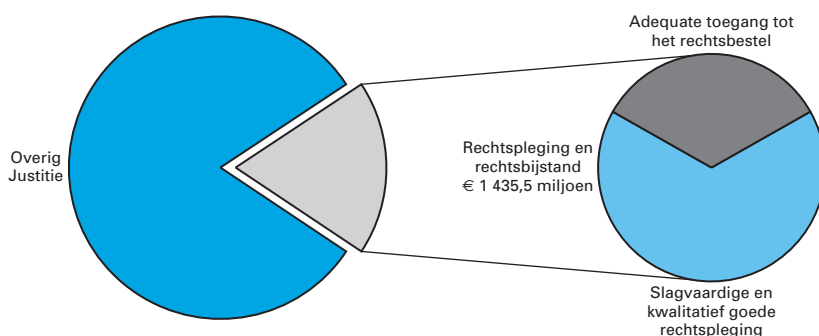
Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Voor een overzicht van de in 2009 tot stand gekomen wetten wordt verwezen naar Hoofdstuk 14 «Overzicht van de in 2009 tot stand gekomen wetten».

12 RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND

**Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen
art. 12 Rechtspleging en rechtsbijstand 23,0%**

Algemene doelstelling

Scheppen van optimale voorwaarden voor het instandhouden en ontwikkelen van een samenhangend, slagvaardig, toegankelijk en doelmatig rechtsbestel, ten behoeve van de civiele, bestuurlijke en strafrechtspleging.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

In 2009 is aandacht besteed aan de reikwijdte en de interne organisatie van het rechtsbestel. De toegang tot het recht is optimaal bewaakt. Met het wetsvoorstel «evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie» (wetsvoorstel Deetman) (TK 32 021, nr. 2) en het kabinetsstandpunt over de herziening van de gerechtelijke kaart (TK 29 279, nr. 97) beoogt het kabinet Balkenende IV te waarborgen dat burgers en bedrijven ongeacht hun woon- of vestigingsplaats een beroep kunnen doen op kwalitatief hoogwaardige rechtspraak. Om dat te bereiken wordt ernaar gestreefd een goede spreiding over het land te bewerkstelligen van rechtbanken en hoven, een goede werkverdeling tussen de sector civiel en de sector kanton van de rechtbanken, alsmede een evenwicht tussen specialisme en toegankelijkheid.

Met het programma Rechtsbijstand en Geschiloplossing (TK 31 743, nr. 1) wordt gestreefd naar een besparing op de kosten van de gesubsidieerde rechtsbijstand. Tevens wordt met het programma gewerkt aan innovatie in het stelsel van rechtsbijstand. Een deel van de voornemens dat per algemene maatregel van bestuur kon worden ingevoerd, is in 2009 gerealiseerd. Zo heeft de indexering van de punten plaatsgevonden op basis waarvan proceskostenveroordelingen in het bestuursrecht worden bepaald. Ook op de andere terreinen is voortgang geboekt. Onder andere is per 1 februari 2009 de ambassadeur Pro-actieve geschiloplossing door de overheid haar werk begonnen.

Uit de Eindevaluatie mediation (TK 29 528, nr. 6) blijkt dat mediation inmiddels is ingebed in het rechtsbestel. De structurele positie in het scala van geschilbeslechtingmethoden wordt verder verankerd.

Externe factoren

Economische crisis

De economische crisis heeft gevolgen voor het rechtsbestel. De instroom bij de rechtspraak en het beroep op de gesubsidieerde rechtsbijstand stegen. De crisis heeft eveneens voor het notariaat gevolgen gehad doordat het aantal verkochte woningen is gedaald. Hoewel het aantal

Beleidsartikelen

verkochte woningen over het laatste kwartaal 2009 iets is gestegen, hebben veel notarissen in 2009 genoeg moeten nemen met een lager ondernemersinkomen dan in voorgaande jaren. De crisis was in 2009 ook te merken in de praktijk van de gerechtsdeurwaarders: een toename van het aantal te incasseren vorderingen, samenhangend met een toename van de gemiddelde betalingstermijn van facturen.

Mede vanwege de verslechterde financiële positie van veel notarissen is begin 2009 het toezicht op de derdengeldrekeningen door het Bureau Financieel Toezicht (BFT) verscherpt door de invoering van een kwartaalsgewijze financiële informatieplicht.

Het aantal schuldsaneringen is, ondanks de crisis, gelijk gebleven ten opzichte van 2008. Dit door wijzigingen in het buitengerechtelijke schuldhulptraject, onder andere door toepassing van het zogenoemde stabilisatietraject.

Europa

Door uitspraken eind 2008 van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in de zaken Salduz tegen Turkije en Panovits tegen Cyprus is Nederland gehouden een regeling te treffen die erin voorziet dat een verdachte na aanhouding en voorafgaand aan het politieverhoor een consulterend gesprek kan hebben met een advocaat. In 2009 is hiervoor een voorlopige regeling getroffen.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

De bevoegdheid van de Minister van Justitie ten aanzien van het rechtsbestel is voorwaardenscheppend. Het zijn niet zozeer de maatschappelijke effecten waarop wordt gestuurd (en kan worden) als wel de slagvaardigheid, toegankelijkheid en doelmatigheid van het rechtsbestel zelf. Deze normen voor een adequaat rechtsbestel laten zich echter evenmin in uniforme output-indicatoren vatten, die in één oogopslag de beleidseffectiviteit in beeld brengen. Bij de operationele doelstellingen zijn diverse input-, throughput- en output-indicatoren opgenomen die samen inzicht bieden in de effectiviteit van de ingezette beleidsinstrumenten op de geformuleerde doelstellingen. In aanvulling op deze prestatiegegevens wordt met evaluatieonderzoeken, monitoren, trendrapportages en beleidsdoorlichtingen ook op kwalitatieve wijze inzicht verkregen in de beleidseffecten.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid					
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats	
Effectenonderzoek ex-post					
Monitor Rechtsbijstand en geschiloplossing	12.1	2009	2012		www.wodc.nl
Evaluatieonderzoek Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC)	12.2	2008	2009		www.wodc.nl
Overig evaluatieonderzoek					
Evaluatie Mediation naleving mediationovereenkomst	12.1	2007	2009		www.wodc.nl
Evaluatie gezondheidsvoorlichting Mainline	12.1	2008	2009		www.wodc.nl
Justitie in de buurt nieuwe stijl	12.1	2007	2009		www.wodc.nl
Monitor Mediation 2009	12.2	2008	2009		www.wodc.nl

Beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid								x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil	
Verplichtingen	1 242 906	541 460	1 359 205	1 314 339	1 490 881	1 342 926	147 955	
Programma-uitgaven	1 245 699	1 290 788	1 314 684	1 346 680	1 435 514	1 342 926	92 588	
12.1 Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspleging	823 652	863 468	867 148	901 738	953 421	911 796	41 625	
12.1.1 Raad voor de rechtspraak – gerechten	785 396	815 555	825 370	857 353	907 413	869 983	37 430	
12.1.2 Hoge Raad	21 793	25 396	28 057	28 671	30 546	26 022	4 524	
12.1.3 Overige diensten	16 463	22 517	13 721	15 714	15 462	15 791	- 329	
12.2 Adequate toegang tot het rechtsbestel	422 047	427 320	447 536	444 942	482 093	431 130	50 963	
12.2.1 Raden voor rechtsbijstand	370 052	397 372	419 619	420 012	455 200	396 806	58 394	
12.2.2 Overig	51 995	29 948	27 917	24 930	26 893	34 324	- 7 431	
Ontvangsten	250 859	180 292	176 444	182 519	194 389	184 895	9 494	
Waarvan griffieontvangsten	168 058	163 487	156 305	162 850	185 140	176 526	8 614	

Financiële toelichting

Verplichtingen¹

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- De Raad voor de Rechtsbijstand is in 2009 verplichtingen aangegaan die in 2010 tot uitgaven leiden. In totaal voor ongeveer € 54 miljoen.

Voor het overige zijn de verplichtingen in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- De toegevoegde loon- en prijsbijstelling 2009 van bijna € 45 miljoen;
- Volume toenames als gevolg van een hogere instroom van bijna € 9 miljoen bij de Raad voor de Rechtspraak en de Raad voor de rechtsbijstand;
- Een kasschuif in het kader van het programma «een duurzame en toegankelijke rechtsbijstand» van ruim € 40 miljoen. Deze kasschuif is nodig omdat de maatregelen uit het programma in 2009 nog niet in de volle breedte zijn ingevoerd en pas op termijn de volledige € 50 miljoen per jaar zullen opleveren.
- De tijdelijke personele uitbreiding om achterstanden weg te kunnen werken bij de Hoge Raad. In totaal ongeveer € 3 miljoen;
- Meevallers bij voornamelijk Schuldsanering (WSNP) en mediation van € 6 miljoen; dit mede als gevolg van een minder dan begroot aantal WSNP-zaken en mediation toevoegingen door de Raad voor de rechtsbijstand en door de rechter.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- De ontvangsten op de griffierechten zijn als gevolg van een hogere instroom bij de rechtbanken in de tweede helft van 2009 toegenomen.

¹ De verplichtingenstand is gebaseerd op de juridische verplichting voortkomend uit de kaderbrieven.

Hierdoor zijn de ontvangsten griffierechten van in totaal € 8,6 miljoen hoger dan geraamd.

Operationele doelstelling 12.1

Het scheppen van optimale voorwaarden voor het instandhouden en ontwikkelen van een samenhangend, slagvaardig en doelmatig rechtsbestel ten behoeve van de civiele, bestuurlijke en strafrechtspiegling.

Doelbereiking

In 2009 heeft Justitie gewerkt aan het versterken van de juridische infrastructuur en zijn afspraken gemaakt over de doelmatigheid van de rechtspraak. Dit opdat de rechtspraak nog beter kan bijdragen aan een snelle oplossing van conflicten, beperking van financiële en emotionele schade, vermindering van administratieve lasten en aan het voor overeenkomsten en transacties noodzakelijke onderlinge vertrouwen. Dit geschiedt door:

- een meer flexibel en gespecialiseerd rechtsbestel;
- digitalisering van het strafproces;
- versterking van de positie van deskundigen in stafzaken;
- een eenvoudiger en meer rechtvaardig griffiestelsel en
- versterking van de normstellende rol van de Hoge Raad.

Instrumenten

Een meer flexibel en gespecialiseerd rechtsbestel

In 2009 is het wetsvoorstel Evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie (wetsvoorstel Deetman) (TK 32 021, nr. 2) ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel geeft uitvoering aan de aanbevelingen van de Commissie Deetman (TK 29 279, nrs. 47 en 55). Rode draad in het wetsvoorstel is het bieden van meer mogelijkheden aan de rechtspraak om de eigen organisatie zodanig vorm te geven dat zo goed mogelijk wordt voldaan aan de eisen die vanuit de samenleving aan goede rechtspraak worden gesteld. Deze mogelijkheden zien met name op de samenwerking tussen gerechten en het nevenlocatiebeleid. Het wetsvoorstel bevat verder ook voorzieningen die – met het oog op de vergroting van de toegankelijkheid van de rechtspraak – een ruimere toepassing van de eenvoudige kantonprocedure beogen. In dit kader is de belangrijkste voorziening de verhoging van de competentiegrens van de kantonrechter naar € 25 000 (nu: € 5 000). Verder is in 2009 bij de nota naar aanleiding van het verslag (TK 32 021, nr. 6) een nota van wijziging (TK 32 021, nr. 7) ingediend. Deze stelt voor het nevenlocatiebeleid niet meer bij de Raad voor de rechtspraak neer te leggen, maar bij algemene maatregel van bestuur te regelen.

Digitalisering van het strafproces

In 2009 is een ontwerpbesluit elektronisch proces-verbaal tot stand gebracht, waarin regels worden gesteld aan het elektronisch proces-verbaal van een opsporingsambtenaar. Het besluit vormt een eerste, belangrijke stap op weg naar digitalisering van het strafdossier.

Versterking van de positie van deskundigen in strafzaken

De wet «deskundige in strafzaken» is op 20 januari 2009 goedgekeurd door de Eerste Kamer. Inwerkingtreding van de wet en de daarop gebaseerde Algemene Maatregel van Bestuur, het Besluit register deskundige in strafzaken, zijn uitgesteld van 1 juli 2009 naar 1 januari 2010. Tot latere inwerkingtreding is besloten om degenen die in hun dagelijkse werk te maken hebben met de gevolgen van de wet – Openbaar Ministerie, politie

en advocatuur – voldoende tijd te gunnen om hun werkwijzen aan (het doel van) de wet aan te passen.

Met de inwerkingtreding van de Wet deskundige in strafzaken en het Besluit register deskundige in strafzaken wordt een landelijk openbaar register ingesteld van gerechtelijk deskundigen die ingeschakeld kunnen worden in strafzaken. Het Bureau ter ondersteuning van het College gerechtelijk deskundigen was, volgens planning, op 1 juli 2009 operationeel. Het beoogde College en het Bureau zijn in de periode van 1 juli 2009 tot 1 januari 2010 van start gegaan met de voorbereiding van de vulling van het register. Formele registratie van deskundigen kan plaatsvinden vanaf 1 januari 2010.

Een eenvoudiger en meer rechtvaardig griffierechtenstelsel

Eind 2008 is het wetsvoorstel Wet griffierechten burgerlijke zaken (TK 31 758, nr. 2) ingediend bij de Tweede Kamer. De Tweede Kamer heeft er eind 2009 mee ingestemd. Met deze wet wordt het griffierechtenstelsel in civiele zaken vergaand vereenvoudigd. Elementen uit deze wet zijn onder meer:

- het invoeren van nog slechts een beperkt aantal categorieën op basis waarvan het griffierecht wordt vastgesteld;
- het vervangen van de zogenoemde indebetstelling door een generiek laag tarief voor on- en minvermogenden en
- het (net als in het bestuursrecht) betalen van het griffierecht voorafgaand aan de behandeling van de zaak door de rechter.

Versterking normstellende rol van de Hoge Raad

De Hoge Raad heeft de aan hem gerichte aanbevelingen van de Commissie normstellende rol Hoge Raad (Commissie Hammerstein) in 2009 ter hand genomen door:

- zoveel mogelijk te anticiperen op het wetsvoorstel dat selecteren aan de poort mogelijk moet maken;
- te beginnen met een programma om rechters en raadsheren uit de hoven te detacheren bij de raad en het parket;
- het instellen van de Commissie cassatie in het belang der wet, die de procureur-generaal moet adviseren in het streven naar een ruimere toepassing van dat instrument.

Verder zijn twee wetsvoorstellen in voorbereiding die door de Commissie Hammerstein zijn voorgesteld: het wetsvoorstel waardoor het stellen van prejudiciële vragen aan de Hoge Raad mogelijk wordt (Wetsvoorstel introductie prejudiciële procedure bij de Hoge Raad in massaschadezaken) en het wetsvoorstel waarmee een zogenoemde selectiekamer wordt ingesteld (wijziging Wet RO in verband met versterking cassatierechtspraak). Op beide onderwerpen is in 2009 voortgang geboekt. Ten aanzien van het eerste wetsvoorstel heeft reeds de, bij wetsvoorstellen gebruikelijke, consultatieronde plaatsgevonden. Beide wetsvoorstellen zullen in 2010 aan de Raad van State worden voorgelegd.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

In het hoofdstuk 7 van de Raad voor de rechtspraak en het Jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak wordt ingegaan op de volume- en prestatiegegevens, concrete ontwikkelingen en de gevolgen voor de doorlooptijden.

Volume- en prestatiegegevens

Meerjarige productieontwikkelingen rechtspraak						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Totaalproductie*	1 751 421	1 725 301	1 827 279	1 934 225	1 811 365	122 860

* alleen de p*q gefinancierde productieaantallen, dus exclusief CBB

Toelichting kengetallen

Het aantal afgehandelde zaken nam evenals de instroom toe. In 2009 stroomden ruim 1,96 miljoen zaken in bij de gerechten. Evenals vorig jaar is er sprake van een sterke groei. Het aantal afgehandelde zaken nam met circa 6 procent toe.

Gerealiseerde instroom en uitstroom Hoge Raad						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Straf</i>						
Instroom	3 599	3 943	3 685	3 554	3 850	- 296
Uitstroom	3 370	3 419	3 375	3 695	3 700	- 5
<i>Civiel</i>						
Instroom	542	582	585	569	550	+ 19
Uitstroom	504	498	588	586	500	+ 86
<i>Belasting</i>						
Instroom	922	760	748	868	720	+ 147
Uitstroom	1 115	939	1 037	1 079	900	+ 179
Totaal						
Instroom	5 063	5 285	5 018	4 990	5 120	- 130
Uitstroom	4 989	4 856	5 000	5 360	5 100	+ 260

Toelichting kengetallen

De extra inspanningen van de Hoge Raad hebben ertoe geleid, dat over het geheel de uitstroom van zaken in 2009 de instroom heeft overtroffen. Hiermee is een eerste stap gezet met het terugdringen van werkvoorraden en doorlooptijden.

Operationele doelstelling 12.2

Het waarborgen van een effectieve toegang tot het rechtsbestel zodat burgers en bedrijven hun in de rechtsorde neergelegde rechten in en buiten rechte geldend kunnen maken.

Doelbereiking

Burgers en bedrijven moeten een effectieve toegang hebben tot het rechtsbestel. Deze toegang wordt feitelijk gerealiseerd door de dienstverlening van advocaten, gerechtsdeurwaarders, notarissen en tolken en vertalers. Justitie heeft de verantwoordelijkheid voor het stellen van kaders voor de wijze waarop hun dienstverlening plaatsvindt. Daarbij liggen de accenten van de beleidsontwikkeling en wetgeving op de kwali-

teit en integriteit van de beroepsuitoefening. Daarnaast wordt met gesubsidieerde rechtsbijstand en met schuldhulpverlening er naar gestreefd zoveel mogelijk burgers in staat te stellen om daadwerkelijk toegang te verkrijgen tot het rechtsbestel.

Instrumenten

Duurzame en toegankelijke Rechtsbijstand

Doel van het programma «Rechtsbijstand en Geschiloplossing» is het verbeteren van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand en geschiloplossing. Dit met in achtneming van de structurele taakstelling op de rechtsbijstand van € 50 miljoen met ingang van 2009. Dit geschiedt door het invoeren van een pakket van maatregelen zoals aangekondigd in brieven aan en besproken met de Tweede Kamer (TK 31 753, nrs. 1 en 2). In de eerste helft van 2009 is een aantal maatregelen uit het programma «Rechtsbijstand en Geschiloplossing» met voorrang opgepakt. Het betreft de indexering van de proceskostenveroordeling, de verlenging piketfase, het verhalen kosten rechtsbijstand op vermogende onherroepelijk veroordeelden, het ophogen financieel belang en het bereik vreemdelingenbewaring. In de tweede helft van 2009 zijn beleidsmatige uitgangspunten en de cijfermatige onderbouwing geconcretiseerd van de in het pakket maatregelen aangekondigde beleidstrajecten. Dit betrof met name pro-actieve geschiloplossing door de overheid, echtscheidingsproblematiek en diagnose en triage, die vanaf 2010 gefaseerd kunnen worden ingevoerd. Het WODC is in 2009 gestart met een monitor van de effecten van het programma en publiceert naar verwachting in mei 2010 de nulmeting van het programma.

Bestuurlijke herinrichting

De wet betreffende de bestuurlijke centralisatie van de raden voor rechtsbijstand (TK 31 835) is in 2009 aangenomen door de Eerste Kamer. De bestuurlijke centralisatie zorgt voor de bestuurlijke en organisatorische fusie van de vijf raden. In het afgelopen jaar hebben de raden, anticiperend op de wettelijke regeling, reeds stappen gezet op bestuurlijk en organisatorisch vlak en op het gebied van ICT. Medio 2010 treedt de wet met bijbehorende regelgeving in werking en is de bestuurlijke centralisatie van de raden voor rechtsbijstand een feit.

Schuldsanering

Het aantal schuldsaneringen is met ongeveer 9000 nieuwe procedures in 2009 gelijk gebleven ten opzichte van 2008, terwijl men in een tijd van economische recessie juist een toename verwacht. Dit is onder andere te verklaren door wijzigingen in het buitengerechtelijk schuldhulptraject (minnelijke schuldhulp) dat door gemeenten wordt uitgevoerd. Schuldhulpverleners zoals gemeentelijke kredietbanken houden met budgetbeheer de klanten langer vast in de procedure (het zogenaamde «stabilisatietraject») waardoor de instroom in de WSNP direct vermindert. Ook zijn de schuldhulpverlenende instanties terughoudender met het afgeven van de zogeheten modelverklaring van artikel 285 Faillissementswet, die toegang geeft tot de schuldsaneringsrechter.

De doelstelling van de wetgever dat een natuurlijk persoon niet tot in lengte der dagen door zijn schulden wordt achtervolgd, wordt wederom behaald. Uit de 5e Monitor WSNP (brief 5 oktober 2009, 29 942 E) blijkt dat het percentage verzoekers dat uiteindelijk ook de «schone lei» verkrijgt stabiel rond de 70% ligt. Uit diezelfde Monitor blijkt eveneens dat de wetswijziging van 1 januari 2008 ertoe geleid heeft dat het aantal faillissementen van natuurlijke personen is teruggedrongen, omdat voortaan na

Beleidsartikelen

een tussentijdse beëindiging van een schuldsanering alleen nog een faillissement wordt uitgesproken bij een voldoende batig saldo. Dit op aandringen van de zittende magistratuur, waar bezwaren leven tegen faillissementsprocedures die geen redelijk doel meer kunnen dienen. Het kabinetsstandpunt over het advies van de Commissie Kortmann is in 2009 geposterioriteerd, evenals de herziening van het vergoedingenregime voor de bewindvoering WSNP.

Buitengerechtelijke geschiloplossing

In 2009 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van de eindevaluatie van de mediationvoorzieningen binnen het rechtsbestel (TK 29 528, nr. 6). Uit de eindevaluatie mediation blijkt dat mediation zich een plek heeft verworven binnen de samenleving. De verwijzingsvoorzieningen bij het Juridisch Loket en bij de rechtspraak zijn effectief. Deze voorzieningen worden structureel verankerd in het rechtsbestel. Het succes van mediation hangt niet zozeer samen met het aantal geregistreerde formele mediations, maar veeleer met de bijdrage die deze methode levert aan geschiloplossing. Partijen die gemotiveerd zijn er samen uit te komen, blijken steeds meer ook in staat zelf hun onderlinge geschil op te lossen.

In grote lijnen kan uit de evaluatie van de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC) (TK 25 754, nr. 2) worden geconcludeerd dat de SGC een goed functionerende organisatie is die een onafhankelijke, laagdrempelige en eenvoudige geschilbeslechting biedt aan consumenten met een conflict over geleverde goederen of diensten. De SGC heeft in de afgelopen jaren met de uitbreiding van het aantal geschillencommissies een flinke bijdrage geleverd aan laagdrempelige en eenvoudige buitengerechtelijke geschillenbeslechting in consumentenzaken.

Bevorderen van de kwaliteit van de juridische beroepsgroepen

In 2009 heeft de kwaliteit van het notariaat de nodige aandacht gekregen. Zo is een wetsvoorstel inzake de wijziging van de Wet op het notarisambt aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 32 250, nrs. 1–4). In dit wetsvoorstel worden wijzigingen voorgesteld om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te verhogen dan wel te borgen, zoals de invoering van algemeen preventief toezicht, een wettelijke basis voor kwaliteitstoetsingen door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en de invoering van een klachtenregeling door de instelling van een klachten- en geschillencommissie.

De Commissie Van der Winkel heeft advies uitgebracht over de Gerechtsdeurwaarderswet waarin met name de positie van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) en de ambtelijke rol van de gerechtsdeurwaarder zijn belicht. In november 2009 is het kabinetsstandpunt op dit advies aan de Tweede Kamer gezonden (TK 32 123 VI, nr. 64). Op 1 juli 2009 is de Wet tot wijziging van de Advocatenwet en de Wet op het notarisambt in verband met het verruimen van de mogelijkheden tot het spoedshalve tuchtrechtelijk optreden tegen advocaten en notarissen in werking getreden. Op grond van deze wet kan de advocaat of notaris jegens wie een ernstig vermoeden is gerezen van een handelen of nalaten waardoor enig door artikel 46 van de Advocatenwet respectievelijk een door de Wet op het notarisambt beschermd belang zeer ernstig is geschaad of dreigt te worden geschaad, met onmiddellijke ingang geschorst worden in de uitoefening van de praktijk. Ook kan een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat of notaris worden getroffen.

Beleidsartikelen

In december 2009 is aan de Tweede Kamer een brief gezonden over het standpunt ten aanzien van resultaatgerelateerde beloning voor de advocatuur (TK 32 123 VI, nr. 72).

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Rechtsbijstand				X € 1 000		
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Apparaatuitgaven Raden voor rechtsbijstand</i>						
Prijs (x € 1)	41,7	51,5	52,7	52,9	52,1	0,8
Volume	391 277	386 231	405 974	421 801	405 931	15 870
Vaste kosten (incl. automatisering, projecten)	6 987	2 265	2 341	2 341	2 265	76
<i>Programma</i>						
<i>Strafzaken ambtshalve</i>						
Prijs (x € 1)	1 065	1 079	1 094	1 128	1 115	13
Volume (afgegeven toevoegingen)	103 757	102 617	105 792	101 111	105 700	- 4 589
<i>Strafzaken regulier</i>						
Eigen bijdrage (x € 1)	73	74	76	74	113	- 39
Prijs (x € 1) exclusief eigen bijdrage	666	688	701	705	693	12
Volume (afgegeven toevoegingen)	48 783	50 688	52 711	54 615	51 596	3 019
<i>Civiel</i>						
Eigen bijdrage (x € 1)	161	164	148	148	148	0
Prijs (x € 1) exclusief eigen bijdrage	701	708	754	791	774	17
Volume (afgegeven toevoegingen)	217 351	216 888	228 241	240 911	222 715	18 196
<i>Inverzekeringstellingen</i>						
Prijs (x € 1)	249	252	260	267	267	0
Volume	88 887	82 465	82 923	89 129	82 368	6 761
<i>Juridisch loket</i>						
Vaste kosten (x € 1)	22 292	20 734	21 581	21 751	20 944	807
Volume (aantal)	575 314	599 383	654 451	770 252	639 000	131 252
<i>Lichte adviestoevoegingen</i>						
Prijs (x € 1)	239	210	249	249	224	25
Volume	17 588	19 846	16 556	13 792	24 000	- 10 208
<i>Asiel</i>						
Prijs (x € 1)	2 668	2 583	1 821	1 708	2 144	- 436
Volume (instroom asielzoekers)	9 261	8 384	14 173	16 163	16 000	163

Toelichting kengetallen

Het aantal toevoegingen in reguliere strafzaken (+ 5,8%) en civiele zaken (+ 8,2%) neemt toe ten opzichte van de begroting. De economische crisis veroorzaakt een toename van het beroep op rechtsbijstand. Het feit dat de eigen bijdrage voor reguliere strafzaken lager is dan begroot, kan worden verklaard door het feit dat de verhoging van de eigen bijdrage pas per 1 juli 2009 (in plaats van per 1 januari 2009) is gerealiseerd. T.o.v. 2008 nemen de civiele toevoegingen toe met 5,5%. De ambtshalve straf toevoegingen (dus zonder eigen bijdrage) (- 4,3%) vertonen een daling; Het totaal aantal toevoegingen in strafzaken laat een geringe daling zien. Bij de inverzekeringstellingen (+ 8,2%) is sprake van een toename ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2008 van 7,5%. Een eerste

Beleidsartikelen

effect van de uitspraak van het Europese Hof voor de rechten van de mens inzake Salduz, die leidt tot een toename van consultatie door een advocaat voorafgaand aan het eerste verhoor, kan hier in beperkte mate zichtbaar zijn.

Het Juridisch Loket heeft bij gelijkblijvende kosten een groei van 18% doorgemaakt in de gerealiseerde klantencontacten; met name de e-mail contacten vertonen een stijging van 47% ten opzichte van 2008.

De lichte adviestoevoegingen vertonen een daling van 42,5% en daar is de verhoging van de eigen bijdrage per 1 juli 2009 debet aan.

De kosten inzake asiel worden voor een deel bepaald door het aantal toevoegingen inzake asielprocedures. In 2009 zijn 25 164 toevoegingen afgegeven ten opzichte van 19 235 in 2008. Doordat de instroom van het aantal asielzoekers is uitgekomen op 16 163 zijn de gemiddelde kosten per asielzoeker lager uitgekomen dan begroot.

De kosten van rechtsbijstand in asielzaken worden voor een deel bepaald door het aantal toevoegingen per asielzoeker. In 2009 zijn meer toevoegingen afgegeven dan in 2008.

Volume- en prestatiegegevens

Raden voor rechtsbijstand						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Uitvoeringslasten</i>						
Prijs (x € 1)	27	27	38	45	28	17
Volume (aantal WSNP-zaken)	12 259	12 295	9 197	8 964	12 300	- 3 336
<i>Programmauitgaven</i>						
Prijs (x € 1)	1 305	1 321	1 488	1 447	1 348	99
Volume (aantal WSNP-zaken)	12 259	12 295	9 197	8 964	12 300	- 3 336
<i>Bewindvoerders</i>						
Aantal	1 170	1 311	1 040	938	1 251	- 313

Toelichting kengetallen

Aanvankelijk daalden in 2009 de aantallen schuldsaneringsprocedures, ondanks de economische recessie. Dat de recessie zich niet onmiddellijk vertaalt in meer schuldhulp- en schuldsaneringszaken komt omdat er sprake is van een vertragend effect voordat men in werkelijke schuldenproblematiek belandt. Dit is mede het gevolg van een wetswijziging die per 1 januari 2008 is doorgevoerd en die de bewijslast van de goede trouw meer op de schuldenaar legt, maar vooral ook doordat het buitengerechtelijke traject van schuldhulp de zaken minder snel doorverwijst. Ook het aantal bewindvoerders (bewindvoerders met een of meer lopende zaken) is gedaald tot 938 actieve bewindvoerders in 2009. In de laatste helft van 2009 stegen de aantallen schuldsaneringsprocedures weer licht. Het is aannemelijk dat als gevolg van de economische recessie er meer mensen een beroep moeten doen op de schuldhulp- en schuldsaneringsregelingen.

Voor nadere analyses wordt verwezen naar de Monitor Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP), Vijfde Meting Bijlage 2008–2009, 2009D 38 863

Volume- en prestatiegegevens

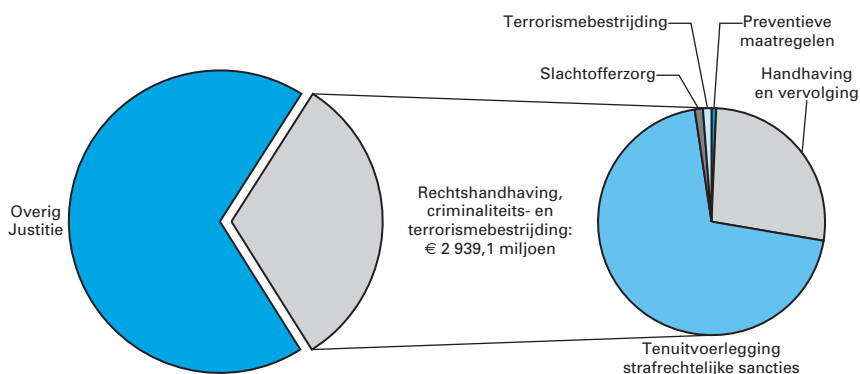
Mediation						Aantal
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
Slagingspercentage mediations binnen het Justitiële domein (%)	62	57	59	58	60	- 2
Verwijzing door de rechter	2 151	3 355	3 708	4 183	10 000	- 5 817
Verwijzing door het Juridisch Loket	1 433	2 137	2 419	2 198	2 500	- 302
Afgegeven mediation toevoegingen	2 572	4 570	5 524	6 798	5 000	1 798

Toelichtingengetallen

Het aantal mediation toevoegingen dat is afgegeven door Raad voor rechtsbijstand is in 2009 verder toegenomen tot bijna 6 800 (een toename van circa 23% ten op zichte van 2008). Ook het aantal verwijzingen door de rechter is gestegen (circa 13%). Hier lijkt nu een stabilisering op te treden, die lager ligt dan aanvankelijk geprognosticeerd. Het aantal verwijzingen naar een mediator vanuit het Juridisch Loket is, na een stijging in de voorgaande jaren, enigszins afgenomen in 2009 (daling met circa 9%). De keuze voor mediation hangt met vele factoren samen. Enerzijds kost het veel tijd en inspanning om partijen om te buigen van strijd naar onderhandelingsbereidheid. Dat is zowel de ervaring bij het Juridisch Loket als de rechtspraak. Anderzijds is mediation nu bij steeds meer mensen bekend. Partijen die gemotiveerd zijn er samen uit te komen en wiens geschil zich leent voor mediation, blijken steeds meer in staat zelf hun onderlinge geschil op te lossen. Ook rechters en medewerkers van het Juridisch Loket passen zelf de mediationvaardigheden, die zij hebben opgedaan in trainingen, meer toe, waardoor doorverwijzing (vaak) niet meer nodig is. In november 2009 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) haar evaluatieonderzoek naar de mediation afgerond. De eindrapportage heeft de minister van Justitie voorzien van een beleidsreactie op 20 november 2009 naar de Tweede Kamer gestuurd (TK, 29 528, nr. 6). Daaruit blijkt dat de doorverwijzingsvoorzieningen bij het Juridisch Loket en bij de rechtspraak effectief zijn en nodig blijven om ervoor zorg te dragen dat partijen hun verantwoordelijkheid voor de oplossing van hun conflict ook op zich nemen, al dan niet met behulp van een mediator.

13 RECHTSHANDHAVING, CRIMINALITEITS- EN TERRORISMEBESTRIJDING

**Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen
art. 13 Rechtshandhaving, criminaliteit- en terrorismebestrijding
47,1%**

Algemene doelstelling

Het bestrijden van criminaliteit en terrorisme door een doelmatige en effectieve preventie, rechtshandhaving en sanctietoepassing.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

De trend dat de criminaliteit in Nederland daalt, heeft zich ook in 2009 doorgezet. Die vermindering geldt niet alleen voor de lichtere, maar ook de zwaardere vormen van criminaliteit.

In het kader van preventie is verder uitvoering gegeven aan het Programma Geweld. Dit programma houdt zich naast algemene preventie gericht op scholen en buurten ook bezig met een persoonsgerichte preventieve en repressieve aanpak van geweldplegers.

De aanpak van georganiseerde criminaliteit is verder verstevigd. Dat geldt evenzeer voor de bestrijding van cybercrime en financieel-economische criminaliteit. Voor elk van deze onderwerpen is een versterkingsprogramma uitgevoerd door het Openbaar Ministerie (OM) en de politie. Ook het openbaar bestuur heeft een belangrijke rol bij het tegengaan van dit soort criminaliteit.

Voor een effectieve tenuitvoerlegging van de strafrechtelijke sancties en maatregelen is in 2009 verder ingezet op de effectiviteit van sancties, nazorg en een adequate sanctiecapaciteit.

De zorg voor slachtoffers van criminaliteit is in 2009 verder verbeterd, onder andere via de pilot slachtofferloketten en de voorbereiding van de implementatie van de Wet versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces.

Externe factoren

Een goed functionerende strafrechtsketen hangt mede af van een aantal externe factoren. De economische crisis en stijging van de werkloosheid heeft geen aantoonbaar effect gehad op de criminaliteit. Op het terrein van de ketensamenwerking hebben in 2009 geen externe ontwikkelingen plaatsgevonden, die substantiële invloed hebben gehad op de criminaliteitsbestrijding. De toenemende internationalisering op het terrein van de rechtspleging en rechtshandhaving was ook in 2009 duidelijk zichtbaar.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

In het Coalitieakkoord van het Kabinet Balkenende IV was de volgende doelstelling opgenomen: een reductie van de zichtbare criminaliteit met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002¹ door:

1. Negentien procent minder geweldsdelicten;
2. Verbetering ophelderingspercentage met vijftien procent;
3. Daling criminaliteit tegen ondernemingen met vijftientig procent;
4. Daling recidive met tien procentpunt.

Voor de duur van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» wordt de Tweede Kamer jaarlijks geïnformeerd over de totale voortgang van het project. De Tweede Kamer wordt separaat geïnformeerd over de resultaten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), de Monitor Criminaliteit bedrijfsleven (MCB) en de recidivemonitor. Het Rapport Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2008 (TK 28 684, nr. 229) is op 19 juni 2009 aangeboden aan de Tweede Kamer. De tweede voortgangsrapportage van het project «Veiligheid begint bij voorkomen» op 26 juni 2009 (TK 28 684, nr. 231). Bij het schrijven van dit Jaarverslag waren de IVM en de MCB over 2009 nog niet beschikbaar.

De IVM levert onder meer belangrijke monitorinformatie voor het meten van outcome-doelstellingen. Deze monitor is een integraal onderzoek dat vanaf 2009 de sociale veiligheid in Nederland op landelijk, regionaal en lokaal niveau in kaart brengt. Voor het eerst meten, naast ministeries en politiekorpsen, ook vele gemeenten hun veiligheidscijfer volgens deze monitor.

In dit artikel zijn per operationele doelstelling prestatie-gegevens opgenomen die betrekking hebben op de effecten van beleidsinstrumenten. Voor de operationele doelstellingen 13.1, 13.5 en 13.6 geldt dat geen inzicht kan worden geboden in de maatschappelijke effecten van het beleid, daar het causale verband tussen in te zetten beleidsinstrumenten op de gewenste criminaliteitsdaling niet cijfermatig is uit te drukken. De criminaliteitsdaling is afhankelijk van veel factoren, die vaak buiten de directe beïnvloedingssfeer van de Minister van Justitie liggen. Waar mogelijk wordt volstaan met input- en of throughputgegevens, kwalitatieve gegevens of wordt door middel van evaluatieonderzoek inzicht verkregen in de beleidseffecten.

¹ In de begrotingen van 2009 van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie zijn de doelstellingen van Veiligheid begint bij Voorkomen toegelicht (TK 31 700 VI, nr. 2 en TK 31 700 VII, nr. 2). In het Jaarverslag van Justitie worden alleen de Justitiedoelstellingen genoemd.

Beleidsartikelen

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Effectenonderzoek ex-post				
Proces en effectmeting programmatische aanpak mensenhandel	13.3	2007	2009	www.wodc.nl
Evaluatie beginselenwet verpleging Tbs-ers	13.4	2007	2009	www.wodc.nl
Informatieverstrekking aan slachtoffers over strafverloop Tbs en Jeugd	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Evaluatie drugsbeleid	13.3	2008	2009	www.wodc.nl
Drugsoverlast Onderdeel evaluatie Drugsbeleid	13.3	2009	2009	www.wodc.nl
Evaluatie tuchtrechtelijke handhaving van de Wet MOT/WID	13.3	2008	2009	www.wodc.nl
Evaluatie geweldsinstructie en beveiligde fase van het begeleid verlof	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Pilot Informatie-uitwisseling en afstemming Tbs in de gemeente Enschede	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Vervolgonderzoek naar het (verlengde) pilotproject DCL	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Overig evaluatieonderzoek				
Evaluatie uitvoering milieutaak OM en politie	13.1	2007	2009	www.wodc.nl
Procesevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod	13.1	2009	2010	www.wodc.nl
Toepassing van de undercoverbevoegdheden door politieke infiltratieteams	13.3	2005	2009	www.wodc.nl
Evaluatie pilots samenwerking bestuursrecht en strafrecht bij milieuhandhaving	13.3	2006	2009	www.wodc.nl
Actualisering recidivemeting Gevangeniswezen 2008	13.4	2007	2009	www.wodc.nl
Actualisering sancties 2008	13.4	2007	2009	www.wodc.nl
Drugsgelateerde criminaliteit Vergelijking Nederland met andere landen: Onderdeel evaluatie drugsbeleid	13.3	2009	2009	www.wodc.nl
Evaluatie BFT	13.3	2008	2009	www.wodc.nl
Actualisering recidivemeting Justitiële Jeugdinstelling (JJI) 2008	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Monitor Veelplegers	13.4	2007	2009	www.wodc.nl
Evaluatie PMJ-systeem	13.4	2008	2009	www.wodc.nl
Inventarisatie bestaande kennis tbv forensisch zorgprogramma JVZ	13.4	2009	2009	www.wodc.nl
Planevaluatie redesign reclasseringstoezicht	13.4	2008	2009	www.wodc.nl

Beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid								x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil	
Verplichtingen	2 075 534	2 127 707	2 349 592	2 722 045	2 938 544	2 746 513	192 031	
waarvan garanties	2 654	2 759	3 631	134	293	6 657	6 364	
Programma-uitgaven	2 017 163	2 118 339	2 504 516	2 694 104	2 939 067	2 746 513	192 554	
13.1 Preventieve maatregelen	13 106	13 555	11 865	15 322	19 315	21 265	- 1 950	
13.1.1 Dienst Justis	2 765	898	596	4 313	4 537	6 130	- 1 593	
13.1.2 Overig	10 341	12 657	11 269	11 009	14 778	15 135	- 357	
13.2 Opsporing en forensisch onderzoek	58 653	71 166	72 929	0	0	0	0	
13.2.1 NFI	42 946	54 509	57 911	0	0	0	0	
13.2.2 Overig	15 707	16 657	15 018	0	0	0	0	
13.3 Handhaving en vervolging*	522 705	536 681	564 701	716 149	794 078	731 836	62 242	
13.3.1 Rechtshandhaving	6 715	16 529	19 774	82 941	115 972	100 749	15 223	
13.3.2 Openbaar Ministerie	515 990	520 152	544 927	570 903	611 165	566 643	44 522	
13.3.3 NFI	0	0	0	62 305	66 941	64 444	2 497	
13.4 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties	1 384 149	1 442 548	1 793 652	1 886 853	2 055 808	1 914 902	140 906	
13.4.1 DJI-gevangeniswezen-regulier	1 041 598	1 057 474	1 103 134	1 043 547	1 164 888	1 006 178	158 710	
13.4.2 DJI-Tbs	103 421	130 894	403 169	532 803	577 162	590 392	- 13 230	
13.4.3 Reclasseringsorganisaties	118 354	119 943	148 227	211 715	236 982	244 753	- 7 771	
13.4.4 SRN – taakstraffen	33 812	40 121	41 403	0	0	0	0	
13.4.5 CJIB	82 266	89 346	92 221	93 503	70 050	67 881	2 169	
13.4.6 Overig	4 698	4 770	5 498	5 285	6 726	5 698	1 028	
13.5 Slachtofferzorg	25 995	25 835	31 001	32 331	33 996	42 793	- 8 797	
13.5.1 Slachtofferhulp Nederland (SHN)	11 039	12 438	13 334	14 706	15 407	20 082	- 4 675	
13.5.2 Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)	14 956	13 397	17 667	17 625	18 589	22 711	- 4 122	
13.6 Terrorismebestrijding	12 555	28 554	30 368	43 449	35 870	35 717	153	
13.6.1 NCTb	11 055	25 494	27 241	40 352	32 697	32 578	119	
13.6.2 IND	1 500	3 060	3 127	3 097	3 173	3 139	34	
Ontvangsten	673 144	727 730	841 973	818 542	846 774	889 708	- 42 934	
Waarvan Boeten en Transacties	639 807	679 906	718 012	731 143	763 625	858 785	- 95 160	
Waarvan Pluk-ze	11 453	17 541	23 572	23 401	39 116	15 820	23 296	

* Er heeft een wijziging plaatsgevonden in de budgettenstructuur. Hierdoor is een aantal budgetten verplaatst.

Financiële toelichting

Verplichtingen¹

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

Operationele Doelstelling 13.1

- Garanties: De in de begroting 2009 opgenomen raming betreft het volledige bedrag waarvoor het ministerie van Justitie garant staat. Dit bedrag leidt in de praktijk echt niet of zelden tot daadwerkelijk juridische verplichtingen c.q. uitgaven. Onder realisatie 2009 is het daadwerkelijk uitgekeerde bedrag opgenomen inzake de afgegeven garanties aan faillissementscuratoren.

Operationele Doelstelling 13.3

- Verplichtingen van het Openbaar Ministerie die reeds in 2009 zijn vastgelegd en in latere jaren tot betaling komen. Het gaat hierbij vooral om

¹ De verplichtingenstand is gebaseerd op de juridische verplichting voortkomend uit de kaderbrieven.

Beleidsartikelen

verplichtingen voor ICT-projecten, zoals GPS. Hierdoor zijn de aangegeven verplichtingen voor 2009 € 50 miljoen hoger dan het budgettaire kader;

- Veel subsidies zijn voorafgaand aan het uitvoeringsjaar toegekend en daarmee ook als verplichting vastgelegd. Hierdoor zijn voor ongeveer € 5 miljoen verplichtingen aangegaan die in latere jaren tot uitgaven leiden.

Voor het overige zijn de verplichtingen in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- Loon- en prijsbijstelling, waarmee het budgettaire kader voor artikel 13 is aangepast met € 77 miljoen.

Operationele Doelstelling 13.3

- De Justitiële informatiedienst (Just-ID) die naast de reguliere taken ook een aantal opdrachten voor derden uitvoert, zoals het beheer van systemen. Deze zijn onder andere door middel van een desaldering en overige mutaties toegevoegd aan het budgettaire kader (€ 11 miljoen). Tevens is ten behoeve van diverse andere projecten, zoals de staatkundige hervorming (BES-eilanden) en het Centraal Digitaal Depot voor de opslag van dossiers (CDD+) bijna € 2 miljoen aan het budgettaire kader toegevoegd;
- Mutaties bij het OM voor onder andere veiligheidshuizen, voorwaardelijke invrijheidsstelling, kasschuif Amber en Bestuurlijke strafbeschikking (BSB) van totaal bijna € 18 miljoen. Het OM heeft het gerechtskostenbudget overschreden door de hogere uitgaven voor psychiaters en psychologen (bijna € 3 miljoen) naar aanleiding van de indexering van de tarieven;
- Diverse overige mutaties, zoals uitstapprogramma prostituees en bestuurlijke strafbeschikking van per saldo € 2 miljoen.

Operationele doelstelling 13.4:

- Een verhoging van de bijdrage met € 13 miljoen ter dekking van de frictiekosten die zijn opgetreden als gevolg van het afstoten en/of buiten gebruik stellen van celcapaciteit;
- een verhoging van de bijdrage met € 5 miljoen voor het verder op orde brengen van de brandveiligheid in de Justitiële inrichtingen;
- Een verhoging van de bijdrage met € 9,4 miljoen ten behoeve van het op het niveau van CPT (Committee for the Prevention of Torture and inhuman or degrading treatment or punishment) brengen van de detentiecapaciteit van de BES-eilanden;
- Een verhoging van de bijdrage met € 9,9 miljoen aan DJI naar aanleiding van de definitieve afrekening outputfinanciering 2008 van de DJI in verband met meerproductie;
- Een verhoging van de bijdrage aan DJI met € 79,6 miljoen als gevolg van een technische herverdeling van de bijdragen op de operationele doelstellingen van DJI. Deze herverdeling was noodzakelijk omdat in het verleden opgelegde taakstellingen en kortingen inmiddels van een concrete invulling zijn voorzien;
- Een verhoging van de bijdrage aan DJI met € 15 miljoen ter financiering van de groei van de inkoop van forensische zorg in het strafrechtelijk kader;
- Een verlaging van de bijdrage met € 11,8 miljoen als gevolg van de

Beleidsartikelen

voorlopige afrekening output-financiering 2009 in verband met een lagere productie;

- Een verlaging van de bijdrage met € 38 miljoen als gevolg van een technische herverdeling van de bijdragen op de operationele doelstellingen van DJI. Deze herverdeling was noodzakelijk omdat in het verleden opgelegde taakstellingen en kortingen inmiddels van een concrete invulling zijn voorzien.

Operationele doelstelling 13.5

- Het verschil van € 4,7 miljoen ten opzichte van het begrote bedrag wordt nagenoeg volledig verklaard met de budgetoverheveling vanuit artikel 13.5.1 van € 1,7 miljoen aan het CJIB en van € 2,7 miljoen aan het Openbaar Ministerie, beide ten behoeve van de implementatie van de maatregelen voortkomend uit de Wet Versterking van de Positie van het Slachtoffer.
- Bij SGM is er een meevaller van € 4,1 miljoen doordat vanwege vertraging in het wetgevingsproces in 2009 de doelgroep van het SGM nog niet kon worden uitgebreid met nabestaanden van slachtoffers van ernstige misdrijven en de maximaal uit te keren tegemoetkomingen nog niet kon worden verhoogd.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

Operationele Doelstelling 13.1

- Een bedrag van € 6,0 miljoen aan ontvangsten bij de Dienst Justis. Dit vloeit voort uit een positief resultaat over 2008 van € 3,6 miljoen en een onderuitputting op projecten van € 2,4 miljoen.

Operationele Doelstelling 13.3

- Just-ID: Ten behoeve van de uitvoering van opdrachten voor derden is een desaldering doorgevoerd van ruim € 5,1 miljoen;
- Pluk-Ze: Er is een forse meevaller op de Pluk-Ze ontvangsten gerealiseerd. De belangrijkste oorzaak is de schikking met een aantal organisaties voor belspelletjes;
- Overige ontvangsten OM en Verbeurd verklaringen: Hierop is een meevaller gerealiseerd van bijna € 15 miljoen.

Operationele Doelstelling 13.4

- Boeten en Transacties: Op Boeten en Transacties is in 2009 een tekort van circa € 95 miljoen ontstaan. Dit wordt veroorzaakt doordat het aantal verkeersboetes constant is gebleven op een niveau van circa 12 miljoen, terwijl er in de begroting rekening is gehouden met een stijging naar 12,8 miljoen. Deze effecten zijn onder andere het gevolg van minder operationeel zijn van trajectcontrolesystemen. Daarnaast is er sprake van een gemiddeld lagere sanctiebedrag per boete.

Operationele doelstelling 13.1

Het voorkomen en verder terugdringen van criminaliteit door inzet van een effectief instrumentarium van preventie en het effectief bestrijden van huiselijk geweld.

Doelbereiking

Een effectieve en efficiënte rechtshandhaving is het meest gebaat bij een combinatie van preventie en repressie. Bij de preventie van criminaliteit heeft niet alleen de (rijks)overheid verantwoordelijkheden, maar ook de

samenleving als geheel. Elke burger, elke ondernemer, maar ook elke organisatie en overheid kan bijdragen aan de preventie van criminaliteit. Vanuit Justitie hebben daarnaast in 2009 integriteit, kansspelen en het tegengaan van huiselijk geweld extra aandacht gekregen.

In 2009 is de publiek-private samenwerking op drie terreinen verstevigd. Met de instelling van een Taskforce Overvallen wordt de aanpak van overvallen geïntensiveerd. Met de transportsector is in een convenant afgesproken dat de preventie en repressie van transportcriminaliteit wordt aangepakt. Met vertegenwoordigers van de detailhandel en een aantal grote winkelketens zijn tien proeftuinen voorbereid om het aantal winkeldiefstallen terug te dringen.

De doelbereiking wordt verder beschreven aan de hand van de instrumenten.

Instrumenten

Aanpak van agressie en geweld

De laatste cijfers, die op 31 maart 2009 aan de Tweede Kamer zijn gestuurd, laten een zeer positieve ontwikkeling zien en tonen aan dat van de oorspronkelijke doelstelling van 19% reductie van geweld momenteel al 14,5% punt is behaald (ten opzichte van het peiljaar 2006). Er is onder andere op de volgende vijf punten ingezet:

- De uitbreiding van het aantal preventieprojecten tegen geweld op scholen en buurten ligt op schema. De uitbreiding van het aantal buurtbemiddelingsprojecten ligt met 146 deelnemende gemeenten (doel: 150 gemeenten in 2010) voor op de planning. Daarnaast hebben 50 VO-scholen gedragscodeprojecten uitgevoerd;
- Met de audiovisuele branche en met de speelgoed- en warenhuizen is een convenant gesloten om te voorkomen dat aan minderjarigen films en games worden verkocht waarin schadelijk gewelddadig beeldmateriaal zichtbaar is. De driejarige campagne «Heftige films en games: pas op de juiste leeftijd» is ontwikkeld en van start gegaan;
- Voor alcohol als risicofactor is in 2009 de landelijke modelaanpak Haltafdoening «Alcohol» gereed gekomen. De voorbereiding van registratie door de politie van alcoholgebruik bij geweldsdelicten is gestart; naar verwachting vindt de uitrol in 2010 plaats;
- Voortkomend uit de aanpak van wapens als risicofactor zijn de checklisten voor lokale samenwerking tegengaan wapenbezit op scholen en in de horeca ontwikkeld en verspreid;
- De gedragsinterventie Agressieregulatietraining in een vrijwillige setting loopt op schema. 70 trainers zijn opgeleid op 30 scholen in Amsterdam, Haarlem en Rotterdam. Het toepassen van effectieve gedragsinterventies wordt bevorderd in de dadergerichte aanpak geweldplegers. De pilots in Almere, Gouda en Tilburg lopen op schema. Het handboek is in februari 2010 gereed gekomen en wordt breder aan Veiligheidshuizen beschikbaar gesteld.

Tegengaan van huiselijk geweld

- Per 1 januari 2009 is de Wet tijdelijk huisverbod in werking getreden. De wet voldoet aan het doel: in 2009 zijn circa 2000 huisverboden opgelegd.
- Voorts is de procesbeschrijving van de Landelijke modelaanpak van huiselijk geweld voor gemeenten gereed en verspreid;
- De in voorbereiding zijnde verplichte meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling verdient in dit kader aandacht. De meldcode biedt de professionals handvatten voor het handelen wanneer zij vroegtijdig geweld signaleren. Professionals kunnen nu al de digitale

Beleidsartikelen

wegwijzer (www.huiselijkgeweldenberoepsgeheim.nl) en de publicatie «Horen, zien en zwijgplicht», die in oktober 2009 is vernieuwd, raadplegen;

- Op internationaal gebied is in 2009 een start gemaakt met de bijdrage aan het ontwerpen van een verdrag van de Raad van Europa over geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld; verwacht wordt dat dit verdrag in 2011 in werking treedt.

Het aanpakken van criminaliteit in het bedrijfsleven

De projecten uit het Actieplan «veilig ondernemen 3» zijn afgerond danwel bevinden deze zich in een afrondende fase. Naar aanleiding van de uitkomsten van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2008 en aanvullend op de projecten voortkomend uit het Actieplan «Veilig Ondernemen» is een start gemaakt met een tiental proeftuinen voor de aanpak over winkelcriminaliteit. Deze proeftuinen richten zich onder meer op rondtrekkende bendes, interne criminaliteit, de inzet van ongeüniformeerde bewakers, overlastdonatie en aangifte.

Aansluitend op bovengenoemde projecten is in december 2009 het tweede convenant aanpak criminaliteit transportsector getekend. Hierin maken 13 publieke en private partijen afspraken over preventieve en repressieve maatregelen. Bij besluit van de Minister van Justitie van 6 oktober 2009 is een Taskforce Overvallen ingericht. Deze Taskforce heeft zich in het najaar van 2009 voorbereid op het treffen van een aantal concrete maatregelen om de aanpak van overvallen te verbeteren. Omdat uit een in 2009 uitgevoerde inventarisatie blijkt dat de overvalcriminaliteit zich voortdurend ontwikkelt, wordt de aanwezige kennis van overvalcriminaliteit in 2010 verzameld en uitgebreid.

Het rapport «Misleidende handelspraktijken, een onderzoek naar de aard, achtergronden en aanpak van acquisitiefraude in Nederland» is besproken in het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing. Met als uitgangspunt dat bij het tegengaan van acquisitiefraude preventie voorop staat, biedt het rapport aanbevelingen om deze vorm van criminaliteit in publiek-private samenwerking verder tegen te gaan.

Het bevorderen van integriteit

De maatregelen ter voorkoming van seksueel misbruik zijn in 2009 uitgewerkt en gepubliceerd op www.inveiligehanden.nl. Het WODC heeft in 2009 tevens het onderzoek naar de omvang van het seksueel misbruik binnen het georganiseerd vrijwilligerswerk afgerond. De Tweede Kamer is daarover en over de voortgang van de maatregelen geïnformeerd (TK 32 123 VI, nr. 6). In 2009 zijn de wijziging van onder meer Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet documentatie vennootschappen in verband met het vervallen van de verklaring van geen bezwaar en het verbeteren en uitbreiden van de controle op rechtspersonen ter voorkoming en bestrijding van misbruik van rechtspersonen aan de Tweede Kamer aangeboden.

Kansspelbeleid

- In 2009 is het onderzoek naar de aard en omvang van illegale kansspelen in Nederland afgerond en aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 24 557, nr. 103);
- De wijziging van de Wet op de kansspelen in verband met de oprichting van de kansspelautoriteit is in december 2009 bij de Tweede Kamer ingediend. Bij de opbouw van de kansspelautoriteit wordt geanticipeerd op een start van deze autoriteit in 2010;
- Na onderzoek is het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie een transactie overeengekomen met vier bedrijven die zogenaamde

Beleidsartikelen

bespellen produceerden of uitzonden die in strijd waren met de Wet op de kansspelen. Met de schikking is een langlopend strafproces voorkomen én is een duidelijk signaal gegeven aan andere partijen die overwegen dergelijke bespellen te organiseren en daarmee de wet te overtreden.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Dienst Justis	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
<i>Verklaring van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten Vennootschappen</i>						
Aantal beslissingen	85 397	88 856	86 073	77 564	85 000	- 7 436
Doorlooptijd oprichten in 6 dagen (%)*	83	70	92	97	95	2
<i>Aanvragen BIBOB</i>						
Aantal adviezen	127	197	261	232	420	- 188
<i>Aanvragen VOG</i>						
Aantal beslissingen natuurlijke personen	277 720	370 029	467 647	454 027	500 000	- 45 973
Aantal beslissingen vrijwilligers				-	600 000	- 600 000
Aantal beslissingen rechtspersonen	2 137	3 043	3 653	6 046	9 750	- 3 704

* In 2007 doorlooptijden binnen 3 weken, met ingang van 2008 doorlooptijden binnen 2 weken

Toelichting kengetallen

Bij alle producten is de realisatie achtergebleven bij de verwachtingen in de begroting 2009. De economische recessie met gevolgen voor de arbeidsmobiliteit (aanvragen VOG) en voor het aantal op te richten rechtspersonen (aanvragen verklaring van geen bezwaar) is hier vermoedelijk de oorzaak van. Het aanvragen van een aparte VOG-vrijwilligers is nog niet mogelijk. Aanvragen voor deze groep worden nu nog behandeld in het reguliere proces. Opvallend is dat het aantal verstrekte BIBOB-adviezen sterk is achtergebleven bij de prognose. Mogelijk oorzaak hiervan is dat de gemeenten die gebruik maken van BIBOB de daarvoor in aanmerking komende vergunningen zelf hebben doorgelicht.

Operationele doelstelling 13.3

Het bestrijden van criminaliteit door een effectief en doelmatig instrumentarium van opsporing en vervolging, waaronder begrepen de verbetering van de samenwerking in EU-verband en op internationaal niveau op het terrein van Justitie en politie.

Doelbereiking

Naast preventie vormen opsporing en vervolging de basis voor het effectief en doelmatig bestrijden van criminaliteit. Hierbij is niet alleen veel aandacht uitgegaan naar criminaliteit die in het oog springt, maar ook naar de minder zichtbare maar in hun uitwerking ondermijnende verschijnselen. Er is bij preventie en opsporing en vervolging niet alleen aandacht voor de aanpak van zowel zichtbare als onzichtbare criminaliteit, maar ook voor de kwaliteit en professionaliteit van de aanpak.

Maatschappelijk effectief betekent dat ook moet worden afgewogen of een andere aanpak (bestuurlijke oplossingen, organisatorische maatregelen, administratieve voorzieningen en economische bepalingen) effectiever is. In 2009 is ingezet op de verbetering van de effectiviteit van de opsporing en vervolging op de terreinen georganiseerde misdaad (inclusief prostitutie en mensenhandel), financieel-economische criminaliteit, cybercrime, politie- en opsporingsbestel, OM-afdoening, bestuurlijke strafbeschikking, veiligheidshuizen, drugs en opsporing van veroorzaken. Daarnaast is onverminderd gestuurd op de doelmatigheid (van de uitvoering) van het beleid. Als basis hiervoor dienden de prestatiegegevens van de dienst Justis, het NFI, het MOT, het CIOT en het OM.

Instrumenten

Programma «Versterking aanpak georganiseerde misdaad» (PVAGM)

De programmatische aanpak wordt onder andere in de vorm van proeftuinen op verschillende manieren in de praktijk gebracht en verder ontwikkeld. Binnen deze proeftuinen werken de betrokken partners aan het ontwikkelen van een verscheidenheid aan barrières die kunnen worden opgeworpen. Daarnaast zijn de proeftuinen gekoppeld aan concrete opsporingsonderzoeken. Op dit moment zijn het Openbaar Ministerie en de politie 16 proeftuinen gestart op de thema's:

1. georganiseerde hennepcultuur (5);
2. mensenhandel/mensensmokkel (6);
3. kinderporno (1);
4. fraude/heling op internet (1);
5. onverklaarbaar vermogen/witwassen (1);
6. vastgoed (1);
7. ICT als doelwit van cybercrime (1).

Aan ieder thema is in principe een «Taskforce» gekoppeld die voor een sterke impuls van de aanpak op dit specifieke thema moet zorgen, door het opheffen van de geconstateerde knelpunten en het toepassen van de inzichten die zijn opgedaan over de mogelijkheden om barrières op te werpen. Aan de taskforces kunnen behalve het Openbaar Ministerie, de politie en andere ketenpartners ook marktpartijen, zoals internetproviders en verzekeraars, deelnemen. Naast de al ingestelde taskforces (die voor mensenhandel, Aanpak georganiseerde hennepcultuur en voor de Aanpak misbruik vastgoed) zijn er nog twee geïnstalleerd:

- De Taskforce Kinderporno is in november 2009 door de Minister van Justitie geïnstalleerd;
- De Taskforce Overige internetgerelateerde criminaliteit, die zich onder meer richt op hightech cybercrime en online fraude.

Ook het project «Emergo», een samenwerkingsverband tussen de gemeente Amsterdam en de ministeries van Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën, is in volle gang. De deelnemende partijen hebben in 2009 meer capaciteit vrijgemaakt om de verhoogde ambities te kunnen verwezenlijken en lopen er strafrechtelijke onderzoeken op alle zeven thema's.

Het wetsvoorstel ter verbetering van de uitvoering van de ontnemingsmaatregel is op 28 mei 2009 aan de Raad van State toegezonden.

De beleidsbrief «aanpak misbruik vastgoed» (TK 29 911, nr. 16) is, inclusief het rapport van de commissie Joldersma (verwevenheid onderwereld/bovenwereld), aan de Tweede Kamer gestuurd. Ook is een Nationale Regiegroep Aanpak Vastgoed in 2009 ingesteld.

Prostitutie en mensenhandel

In het kader van een beter toezicht op de prostitutiebranche heeft de Taskforce Aanpak Mensenhandel in 2009 een handreiking opgesteld over toezicht en handhaving in de prostitutiesector. Ook is een toolkit samengesteld waarin instrumenten zijn opgenomen waarvan toezichthouders gebruik kunnen maken. Het Wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche is op 24 november 2009 aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 32 111, nr. 1). Doel van de wet is een strikter en meer uniform vergunningenbeleid voor de prostitutie. Voorts is in 2009 een financiële bijdrage verstrekt aan het Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel, zodat deze de regering kan adviseren over het beleid en de aanpak van mensenhandel. De zevende rapportage is door voornoemde rapporteur in 2009 opgeleverd (TK 28 638, nr. 47). Verder is in 2009 een subsidie aan Comensha verstrekt, die zorgt voor de registratie van slachtoffers van mensenhandel en een goede doorverwijzing van deze slachtoffers naar opvang. Een aanvullende subsidie is verstrekt in 2009 ter verbetering van de registratie.

Versterkingsprogramma's aanpak financieel-economische fraude en cybercrime

Naast de programmatische aanpak van georganiseerde criminaliteit, zoals hierboven beschreven en bij de beleidsprioriteiten, is ook de capaciteit van OM en politie conform de planning van de versterkingsprogramma's FINEC en Cybercrime verder uitgebreid.

In 2009 was de landelijke publiekscampagne «Veilig Internetten» zeer succesvol. Verder is voor de aanpak van cybercrime de programmatische aanpak, zoals eerder omschreven, ingezet. Ook is in 2009 expliciet aandacht besteed aan de aanpak van kinderporno, onder meer door de start van de Taskforce Kinderporno eind 2009. Voor voornoemde punten wordt verwezen naar hetgeen hierover is gemeld bij de voortgangsrapportage VbbV die op 30 oktober 2009 aan de Tweede Kamer is toegezonden (TK 28 684, nr. 253) en de brief aan de Tweede Kamer over de voortgang cybercrime en met betrekking tot het filteren en blokkeren van kinderporno op internet van 26 juni 2009 (TK 28 684, nr. 232).

Politie- en opsporingsbestel

In september 2009 is een wetsvoorstel voor wijziging van de Politiewet 1993 van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie voor advies naar verschillende organisaties gestuurd. Dit Wetsvoorstel is voor advies ingediend bij Raad van State. Gelet op de recente val van het kabinet Balkende IV is besloten het wetsvoorstel (nog) niet in te dienen bij de Tweede Kamer.

De regeling beoogt een betere samenwerking tussen de regionale politiekorpsen en een slagvaardiger aansturing van de politie op landelijk niveau om de prestaties verder te verbeteren. Het regionale bestel blijft behouden. De bewindslieden van het kabinet Balkenende IV gaven daarmee uitvoering aan het kabinetsstandpunt (TK 29 628, nr. 110) over de toekomst van het politiebestedel dat zij in juni 2009 met de Tweede Kamer hebben besproken. Het Korpsbeheerdersberaad en de Raad van Hoofdc commissarissen zijn vanaf 1 september 2009 waar mogelijk alvast in lijn gaan werken met de voorstellen van het kabinet Balkenende IV voor het politiebestedel. Betrokken ministers, de voorzitter van het Korpsbeheerdersberaad en de voorzitter van het College van procureurs-generaal hebben dit vastgelegd in een bestuursakkoord. Het betreft onder meer de voorbereiding van de oprichting van de dienst Concernstaf en Bedrijfsvoering op landelijk niveau onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het Korpsbeheerdersberaad. Tevens wordt een nadere uitwerking gegeven aan de

Beleidsartikelen

voornemens over de totstandkoming van een Toppolitiegroep voor de leden van de korpsleiding van de korpsen.

Verder is in 2009 de wijziging van het stelsel voor buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) voorbereid.

OM-afdoening en bestuurlijke strafbeschikking

In 2009 zijn ter uitvoering van de Wet OM-afdoening de volgende mijlpalen gehaald:

- In de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag (de G4), is gestart met een strafbeschikking voor een reeks feiten uit de algemene plaatselijke verordening en de plaatselijke afvalstoffenverordening, de zogeheten overlastfeiten. Deze strafbeschikking wordt doorgaans aangeduid als de bestuurlijke strafbeschikking overlast (BSB Overlast). De ervaringen die hier zijn opgedaan hebben bijgedragen aan de voorbereidingen voor de verdere uitrol van de BSB Overlast in de rest van Nederland in 2010;
- Medio 2009 is de implementatie van de zaakstroom met betrekking tot artikel 8 van de wegenverkeerswet (WVW) over heel Nederland afgerond. Het gaat hierbij om relatief lichte gevallen van dronken rijden die door middel van een officiersstrafbeschikking (art. 257a Sv) kunnen worden afgedaan;
- In 2009 is ten slotte de start van de Politiestrafbeschikking, op basis van artikel 257b Sv, voorbereid.

Veiligheidshuizen (voorheen: Justitie in de buurt (JiB), Arrondissementale Justitiële Beraden (AJB) en wijkaanpak

In 2009 is met de opening van de veiligheidshuizen in Zaanstad, Arnhem, Haarlem, Schiedam, Leiden, Zwolle/Deventer, Hilversum en Tiel, een landelijk dekkend netwerk van veiligheidshuizen gerealiseerd in Nederland. In de Veiligheidshuizen werken de partners in de strafketen (het AJB) samen met gemeenten, GGz en dergelijke.

Inmiddels zijn de eerste resultaten bekend van de al langer lopende veiligheidshuizen. Zo is in Tilburg het aantal jeugdige veelplegers met 51% afgenomen. In Maastricht is gebleken dat van de groep waar het Veiligheidshuis zich op richt 56% niet meer in aanraking is geweest met de politie.

Er is een kennisnetwerk ontwikkeld voor de Veiligheidshuizen en in maart 2009 is de landelijke website www.veiligheidshuizen.nl gelanceerd. Ter ondersteuning van de Veiligheidshuizen is gestart met het ontwikkelen van een Generiek Casusondersteunend Systeem (GCOS).

Drugs

Op 11 september 2009 is de hoofdlijnenbrief Drugsbeleid aan de Tweede Kamer gezonden (TK 24 077, nr. 239). Hierin staan de consequenties genoemd voor het huidige drugsbeleid, volgend uit de evaluaties van het drugsbeleid, zoals verricht door het Trimbos Instituut en het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en uit het rapport van de Adviescommissie Drugs (Commissie Van de Donk, zomer 2009) voor het huidige drugsbeleid. Deze hoofdlijnen zijn door Justitie samen met de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties opgesteld. Een plenair debat met de Tweede Kamer over deze hoofdlijnenbrief Drugsbeleid is uitgesteld.

Opsporing veroordeelden

Bij de begrotingsbehandeling in november 2008 is tot versterking van de executie strafvonnissen besloten. Het driejarig programma «versterking executie strafvonnissen» heeft als doel om de achterstallige werkvoorraad

Beleidsartikelen

in het opsporingsregister (OPS) aan te pakken en de instroom in OPS te beïnvloeden. Dit onder meer door:

- het inzetten van meer capaciteit op de executie;
- een onderzoek in opdracht van het College van procureurs-generaal naar de omvang en samenstelling van het OPS dat in 2009 is afgerond;
- verdubbeling van het door medewerkers van het Openbaar Ministerie en politie gevormde Team Executie Strafvonnissen (TES) dat tot september 2011 wordt gerealiseerd.
- de inrichting en ontwikkeling van programmamaatregelen, zoals het maken van executieresultaatafspraken tussen het Openbaar Ministerie en de politie;
- het onderzoeken en zo mogelijk invoeren van mogelijkheden van bestandsvergelijkingen van bijvoorbeeld de verschillende CJIB-bestanden en met die van de Belastingdienst (voor vermogensontnemingsmaatregelen);
- het starten van onderzoeken van best practices door en voor politie, OM en CJIB.

In de loop van het driejarig programma worden de huidige maatregelen geborgd en nieuwe maatregelen ontwikkeld en ingevoerd.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Dienst Justis	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Particuliere beveiliging en opsporing</i> Aantal beslissingen vergunningaanvragen	681	936	1 193	1 969	1 000	969
<i>Buitengewone opsporingsambtenaren</i> Aantal beslissingen	5 904	6 955	6 583	6 412	8 000	1 588
<i>Wet wapens en munitie/Flora- en Faunawet</i> Aantal administratieve beroepen	60	31	186	102	80	22
Aantal verzoeken om ontheffing WWM	207	191	220	249	180	69

Toelichting kengetallen

Particuliere beveiliging en opsporing

De sterke stijging van het aantal beslissingen op vergunningaanvragen is te verklaren door wijziging van de definitie van het begrip vergunningaanvraag. Vanaf 2009 wordt elk verzoek om toestemming als afzonderlijke aanvraag geregistreerd.

Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's)

Het feit dat het aantal verzoeken tot opsporingsbevoegdheid voor BOA's minder is dan geraamd, vindt waarschijnlijk zijn oorzaak in het feit dat aanvragen worden uitgesteld, in afwachting van de invoering van het nieuwe BOA-bestel begin 2010.

Beleidsartikelen

Wet wapens en munitie/Flora- en Faunawet

Door een verbetering van de werkprocessen binnen Justis met betrekking tot de administratieve beroepen, zijn ook achterstandszaken behandeld en is daardoor het aantal behandelde zaken in 2009 toegenomen.

Volume- en prestatiegegevens

Meldpunt Ongebruikelijke Transacties						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Aantal ongebruikelijke transacties	172 865	214 042	388 800	163 900	403 000	239 100
Aantal verdachte transacties	34 531	45 656	54 600	32 100	58 000	25 900

Toelichting kengetallen

Het jaar 2008 als uitzonderingsjaar buiten beschouwing latend, valt het aantal ongebruikelijke transacties (OT's) voor 2009 relatief laag uit. Er is zowel een daling in het aantal money transfers (MT's) als in het aantal niet-MT's. De daling van het aantal MT's wordt voor een deel veroorzaakt door het wegvallen van een grootmelder als aanbieder van MT's. Andere mogelijke oorzaken worden nog onderzocht.

De afname in het aantal niet-MT's volgt op zich de dalende trend die is ingezet sinds de wijziging in het indicatorenstelsel eind 2005 (waarbij de focus meer op het subjectief melden is komen te liggen), maar de daling is drastischer dan verwacht werd op basis van cijfers van voorgaande jaren. De oorzaken hiervan worden eveneens nog onderzocht.

Het aantal verdachte transacties (VT's) is lager dan voorgaande jaren, maar is niet a-typisch gezien de daling in het aantal OT's.

Volume- en prestatiegegevens

Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Aantal aanvragers	42	42	37	37	37	0
Aantal aanbieders	29	64	101	114	160	46
Aantal vragen	1 771 941	1 901 024	2 827 839	2 930 941	2 500 000	430 941
Hit-rate (%)*	83-93	84-94	88-94	90-94	96	2

* Hit-rate is het aantal hits gedeeld door het aantal vragen maal 100%. De hit-rate wordt bepaald door het aantal aangesloten aanbieders, de kwaliteit van de vragen en de kwaliteit van de aangeleverde gegevens. Een hit op een vraag kan een of meerdere antwoorden bevatten.

Toelichting kengetallen

In 2009 is een groot aantal aanbieders (aangesloten bij het CIOT) gestopt, samengegaan of opgekocht door andere bedrijven en zijn nieuwe aanbieders aangesloten. In 2010 wordt voortgegaan met het aansluiten van aanbieders. De stijging van hit-rate is niet alleen te danken aan het feit dat nieuwe aanbieders zo snel als mogelijk worden aangesloten, maar ook aan de stijgende kwaliteit van de vragen en aangeleverde gegevens.

Volume en prestatiegegevens

Unit Landelijke Interceptie			
	2007*	2008	Realisatie 2009
Aantal telefoonnummers waarvoor een bevel tot aftappen is gegeven	12 491*	26 425	24 724
Gemiddeld aantal taps per dag	1 681*	1 946	2 121
Percentage taps op mobiele lijnen	84%*	90%	86%
Percentage taps op vaste lijnen	16%*	10%	14%

* Cijfers over tweede helft 2007

Toelichting kengetallen

Jaarlijks worden tapstatistieken opgenomen in het jaarverslag (zie TK 30 517, nrs. 5 en 6). Voor 24 724 telefoonnummers is in 2009 een bevel tot aftappen gegeven. Ten opzichte van 2008 is dat een daling (toen werden 26 425 telefoonnummers getapt). In het verslagjaar liep 86% van de taps op een mobiele telefoon en 14% op een vaste telefoonaansluiting.

Volume- en prestatiegegevens

Productiecijfers Openbaar Ministerie						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Productie en prestaties arrondissementsparketten</i>						
Instroom (incl. minderjarigen)	266 800	271 800	260 500	229 400	278 600	- 49 200
Minderjarigen	35 600	37 900	35 500	30 700	38 000	- 7 300
<i>Afdoeningen Openbaar Ministerie en rechter</i>						
Overdracht aan buitenland	200	100	200	100	300	- 200
Onvoorwaardelijk sepot	27 400	27 000	31 100	31 200	27 300	3 900
Onvoorwaardelijk sepot (%)	10,2	10,4	12,1	12,0	10,0	2,0
Transactie, voorwaardelijk sepot, OM-strafbeschikking	81 700	73 300	72 400	77 100	83 400	- 6 300
Voegen (ter berechting of ad info)	12 100	11 700	11 500	11 800	12 600	- 800
<i>Afdoening door de rechter</i>						
Meervoudige kamer (inclusief economisch en militair)	13 000	13 300	14 100	13 600	14 200	- 600
Politierechter (inclusief economisch en militair)	120 900	113 100	112 000	111 500	126 600	- 15 100
Kinderrechter	12 900	13 400	14 000	12 300	14 300	- 2 000
Interventiepercentage (%)	88	88	86	86	90	- 4
Gemiddelde doorlooptijd instroomafdoening (in dagen)	133	133	150	161	130	31
<i>Jeugdzaken</i>						
Doorloopsnelheid jeugd binnen 6 maanden afgedaan (%)	72	73	70	74	80	6
<i>Kantonzaken</i>						
Instroom	270 000	264 000	237 800	211 000	289 500	- 78 500
Sepot, transacties en voegen	112 500	104 400	91 100	84 400	117 800	- 33 400
Afdoening door de rechter	176 400	160 500	159 800	138 400	171 600	- 33 200
<i>Mulderzaken</i>						
Instroom beroepen Openbaar Ministerie	365 800	366 800	343 400	351 400	435 500	- 84 100
Uitstroom beroepen Openbaar Ministerie	362 200	376 500	329 400	360 200	435 500	- 75 300
Instroom						
Rechtbankappellen	16 300	14 000	14 700	16 400	17 400	- 1 000
Kantongerechtsappellen	6 500	8 400	5 300	4 500	8 300	- 3 800
Mulderberoepen	1 500	2 000	2 900	2 500	1 900	600
Klachten artikel 12 Sv	2 200	1 800	2 100	2 300	2 400	- 100
Uitstroom						
Rechtbankappellen	18 200	13 400	12 700	13 600	17 400	- 3 800
Kantongerechtsappellen	7 800	7 600	5 500	4 800	8 300	- 3 500
Mulderberoepen	1 500	1 800	1 600	2 300	1 900	400
Klachten artikel 12 Sv	2 200	2 000	2 000	2 400	2 400	0

Toelichting kengetallen

De verwerking van zaken is in 2009 (kwantitatief en kwalitatief) vergelijkbaar met 2008. De productie van het OM blijft achter bij de begroting. Het is lastig om de in- en uitstroom van het OM binnen een voldoende smalle bandbreedte te voorspellen. De instroom van rechtbank- en kantonzaken is relatief sterk gedaald zowel ten opzichte van 2008 als de prognose. Hierbij moet worden aangetekend dat het voor een groot deel (50%) gaat om een registratie-effect en geen werkelijke instroomdaling; in werkelijkheid zijn meer zaken bij het OM binnengekomen dan uit de vermelde cijfers blijkt. Dit komt door de invoering van een nieuw ict-systeem (GPS) waardoor zaken later geregistreerd worden met behulp van een parketnummer. Daarnaast is de instroom gedaald als gevolg van de invoering

Beleidsartikelen

van de Basisvoorziening Handhaving (BVH) bij de politie en de invoering van de OM-strafbeschikking.

Het interventiepercentage is stabiel maar blijft achter bij de norm van 90%. Dit komt onder andere door het relatief hoge percentage technische en «kale» beleidssepts.

De instroom van Mulderzaken bij het OM is rechtstreeks afgeleid van het aantal door het CJIB verzonden beschikkingen. Het beroepspercentage was in 2009 2,9%. Dit percentage is de afgelopen jaren gedaald. Door het OM is 102% van de instroom van deze zaken beoordeeld.

De toename van de doorlooptijden wordt met name veroorzaakt door het afdoen van relatief veel oude zaken.

Volume- en prestatiegegevens

Nederlands Forensisch Instituut						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Productieaantallen*</i>						
Forensisch onderzoek				46 200	49 156	- 2 956
– interne producten	162 431	171 544	0			
– externe producten		41 400	53 500			
Research & Development (uren)	59 710	77 330	78 027	65 800	81 344	- 15 544

* door splitsing en samenvoeging zijn de productgroepen na 2007 gewijzigd.

Toelichting kengetallen

In de begroting 2009 waren ruim 49 000 externe producten gepland. De realisatie is uitgekomen op circa 46 200 externe producten. De lagere productie is veroorzaakt doordat er minder DNA-onderzoek is aangevraagd dan verwacht. Het betreft met name minder analyses in het kader van de Wet DNA-V en de «high volume crime». In 2009 is het beleid er op gericht geweest de levertijd van externe producten in verband met zaakonderzoek te verkorten. Dat doel is bereikt, maar heeft wel tot gevolg gehad dat er minder tijd is uitgetrokken voor taken op het gebied van Research & Development (R&D) en Kennis en expertise.

Operationele doelstelling 13.4

Het bestrijden van criminaliteit met een effectieve en doelmatige tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en maatregelen.

Doelbereiking

Eén van de speerpunten van het kabinet Balkenende IV betrof de vergroting van de maatschappelijke veiligheid door een veilige en humane tenuitvoerlegging van sancties en het terugdringen van de recidive. Het Programma «Modernisering gevangeniswezen (MGW)» werkt deze beide doelstellingen uit. In 2009 zijn belangrijke mijlpalen bereikt. Er is een visie opgesteld en een strategisch kader. De kern van het Programma MGW vormt de persoonsgerichte aanpak. Op basis van een zorgvuldige screening en observatie worden de problemen die gedetineerden hebben, aangepakt bij de oorzaak. Het gaat erom het levenspatroon van de gedetineerden te doorbreken en zo te voorkomen dat zij na detentie opnieuw vervallen in hun oude criminele gedrag. Hiervoor worden (erkende) gedragsinterventies ingezet, die zoveel mogelijk aansluiten bij individuele criminogene factoren en tekorten op het gebied van scholing, onderwijs,

werk en inkomen, huisvesting, zorg, etc. Een belangrijk resultaat is geboekt met het vaststellen van het Masterplan gevangeniswezen 2009–2014, dat de basis vormt voor een flexibel capaciteitsmanagement. Hierdoor kan beter ingespeeld worden op de fluctuaties in de vraag naar celcapaciteit. In de tweede voortgangsrapportage MGW, die op 3 november 2009 aan de Tweede Kamer is voorgelegd (TK, 24 587, nr. 367), is de voortgang van het Programma in detail geschetst.

In 2009 is een nieuw vestigingsmodel tot stand gebracht, waarmee het aantal vestigingen tot 29 is teruggebracht. Deze 29 vestigingen werken thans aan een vestigingsplan, waarin concreet wordt uitgewerkt op welke wijze de beleidsvoornemens uit het Programma MGW per vestiging worden geïmplementeerd.

Verder is in 2009 geïnvesteerd in de nazorg voor aansluiting met de samenleving na beëindiging van de detentie. Zo is in juli 2009 een Samenwerkingsmodel nazorg overeengekomen met de VNG. Met de VNG is een implementatieplan opgesteld om te komen tot regionale uitwerking en verbreding naar andere partners.

Het programma Sluitende Aanpak Nazorg is erop gericht om de informatie-uitwisseling tussen DJI en gemeenten verder te verbeteren en de samenwerking tussen Justitie, gemeenten en maatschappelijke partners verder vorm te geven zodat de activiteiten in detentie aansluiten op maatschappelijke activiteiten. Dit programma heeft in 2009 de gestelde doelen behaald.

Instrumenten

Intensivering voorwaardelijke sancties

Op verschillende manieren is vanuit het programma «Justitiële voorwaarden» ingezet op intensivering van de voorwaardelijke sancties. Ten eerste is ingezet op voorbereiding van de wetswijziging, beoogd in te gaan begin 2011. Dit wetgevingstraject is gedurende 2009 zodanig gevorderd dat begin 2010 overgegaan kan worden tot aanbidding van het wetsvoorstel voor parlementaire behandeling. Voorts zijn de reclasseringsproducten advies en toezicht vernieuwd, zijn medewerkers getraind en is de implementatie van deze nieuwe producten in november 2009 gestart. Bovendien zijn in vier arrondissementen de pilots «Optimalisering Voorwaardelijke Sancties» – gestart in 2008 – gecontinueerd en succesvol afgerond. Het project «ketenprocessen en automatisering» heeft geleid tot door de keten geaccordeerde ketenafspraken. Resultaten van dit project en de pilots zijn onder andere benut voor een implementatieplan Justitiële voorwaarden 2010, waarmee de ketenpartners hebben ingestemd. Voor de zorginkoop van extra ambulante zorgtrajecten voor de meest complexe groep justitiabelen was de doelstelling 450 extra trajecten. Voorjaar 2009 werd het aanbestedingstraject afgerond en kwam in elf steden een nieuw zorgaanbod beschikbaar. De toeleiding naar deze extra trajecten is in de tweede helft van 2009 goed op gang gekomen.

Hoewel op het moment van het opstellen van dit verslag de definitieve cijfers nog niet bekend waren, wijzen alle signalen in de richting dat de beoogde 450 extra zorgtrajecten voor verslaafden ook daadwerkelijk gerealiseerd zijn en waarschijnlijk ligt het aantal zelfs hoger.

De kwantitatieve doelstelling voor het project «Justitiële Verslavingszorg» (JVZ) voor 2009 is geprognostiseerd op 4 401 (doelstelling 4 000), op basis van cijfers medio november 2009. Een deel van deze toeleidingen betreft toeleiding naar één van de extra ingekochte JVZ-trajecten.

Beleidsartikelen

Programma Modernisering gevangeniswezen

In 2009 is de implementatie van het programma MGW voorbereid, die in 2010 van start gaat. Er is een visie en een strategisch kader opgesteld, waarmee de Groepsondernemingsraad Gevangeniswezen heeft ingestemd. Ook is het Masterplan Gevangeniswezen 2009–2014 opgesteld, op basis waarvan op een flexibele wijze kan worden omgegaan met de vraag naar en het aanbod van celcapaciteit.

Vermindering recidiverisico

De periode na detentie is risicovol als het gaat om recidive. De overgang van detentie naar vrijheid vindt daarom zo gefaseerd mogelijk plaats. Dit gebeurt door middel van het breder inzetten van de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de verbeterde taak van de gemeenten bij de reïntegratie van (ex-)gedetineerden in het kader van het samenwerkingsmodel Justitie en Gemeenten.

Forensische zorg en terbeschikkingstelling

1. Evaluatie testfase Forensisch psychiatrisch toezicht

Forensisch psychiatrisch toezicht (FPT) is een specifiek op forensisch psychiatrische expertise gericht toezicht dat door de forensisch psychiatrische centra (fpc's) en reclassering gezamenlijk wordt uitgevoerd op Tbs-gestelden tijdens hun resocialisatietraject. FPT wordt sinds mei 2008 door de fpc's en reclasseringsorganisaties getest. De plan- en procesevaluatie van FPT is begin 2009 gestart en zal in het voorjaar van 2010 worden opgeleverd.

2. Uitvoeren van wetgeving voorwaardelijke beëindiging en Tbs met voorwaarden

Sinds 1 januari 2009 kan de rechter de voorwaardelijke beëindiging telkens met één of twee jaar verlengen, tot maximaal negen jaar. Voorwaardelijke beëindiging komt in principe pas aan de orde nadat verlof en proefverlof zijn doorlopen. Met de voorwaardelijke beëindiging wordt beoogd de geleidelijke terugkeer van de Tbs-gestelde in de samenleving te bevorderen. De wet kan bijdragen aan zowel het verder terugdringen van het recidiverisico als aan het op verantwoorde wijze bevorderen van de door- en uitstroom van de Tbs-gestelden uit de Tbs-klinieken. Deze verlenging van de toezichtsperiode betekent meer werk voor de organisatie in de strafrechtelijke keten: voor het OM, de rechter, de Tbs-kliniek en de reclassering. Hoewel het effect van de wet pas over enkele jaren zichtbaar zal zijn, rusten de organisaties zich nu al toe op de verwachte taakverzwaring.

Ook het wetstraject Aanpassingen Tbs met voorwaarden voorziet in verlenging van de duur van de Tbs met maximaal 9 jaar. Het wetsvoorstel is najaar 2009 ingediend bij de Tweede Kamer.

3. Uitvoeren inhoudelijke en procesevaluatie Adviescollege verloftoetsing Tbs

De evaluatie van het adviescollege verloftoetsing Tbs is in september 2009 gestart en wordt medio 2010 afgerond.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Sanctiecapaciteit						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
<i>Intramurale capaciteit verdeeld naar:</i>	14 950	14 818	14 840	13 822	14 205	- 383
Strafrechtelijke sanctiecapaciteit	14 720	14 705	14 730	12 578	13 487	- 909
In stand te houden capaciteit				799	579	220
Reservecapaciteit				285	0	285
In bewaringgestelden op politiebureaus	134	17	14	64	25	39
VN-cellen	84	84	84	84	84	0
Internationaal Strafhof	12	12	12	12	30	- 18
Bezettingsgraad direct inzetbare capaciteit (%)	83,5	83,3	77,3	90,4	91,3	- 0,9
<i>Extramurale capaciteit verdeeld naar:</i>	848	685	584	615	859	- 244
(Bijzonder) penitentiaire programma's met of zonder elektronisch toezicht	652	524	442	466	659	- 193
Elektronische Detentie	196	161	142	149	200	- 51
<i>Capaciteit FPC's/forensische zorg verdeeld naar:</i>	1 703	1 836	1 944	2 084	2 099	- 15
Rijks Tbs-klinieken	568	578	411	427	427	0
Particuliere Tbs-klinieken	941	1 064	1 271	1 383	1 366	17
Tbs-contractplaatsen in GGz- en GHZ-instellingen	194	194	262	274	306	- 32
Bezettingsgraad (in %)	96,2	96,2	96,8	94,6	96,0	- 1,4
<i>Pieter Baan Centrum/NIFP*</i>						
Aantal rapporten	220	185				
Aantal plaatsen			32	32	32	0
<i>Inkoopplaatsen forensisch zorg</i>						
Intramurale inkoopplaatsen in Gevangeniswezen				194	274	- 80
Inkoopplaatsen strafrechtelijk in GGz-instellingen/ Gehandicaptenzorg				1 036	1 033	3

* Met ingang van 2008 worden de contractplaatsen rechtstreeks door DJI ingekocht.

Toelichting kengetallen

In verband met de verwachte lagere behoefte aan intramurale sanctiecapaciteit is de capacitaire taakstelling 2009 van het Gevangeniswezen bij eerste suppletoire begroting 2009 met 594 plaatsen neerwaarts bijgesteld tot 13 611 plaatsen. Binnen de bijgestelde capacitaire taakstelling zijn 799 plaatsen aangewezen als aan te houden tijdelijke capaciteit en 561 plaatsen als reservecapaciteit. De in 2009 gerealiseerde capaciteit (13 822 plaatsen) is 211 plaatsen hoger uitgekomen dan de bijgestelde taakstelling. Deze hogere productie wordt voornamelijk verklaard door het later dan gepland overdragen van detentiecapaciteit aan België. In de oorspronkelijke capaciteitsraming is uitgegaan van een overdracht per oktober 2009, maar de feitelijke overdracht vindt naar verwachting plaats in februari 2010.

In verband met de onderbezetting van de extramurale sanctiemodaliteiten is de capacitaire taakstelling 2009 bij eerste suppletoire begroting 2009 met 169 plaatsen neerwaarts bijgesteld tot 690 plaatsen. Door een lagere instroom zijn uiteindelijk 615 plaatsen gerealiseerd. Door vertraging bij de lopende uitbreidingsprogramma's is de gerealiseerde Tbs-capaciteit 15 plaatsen lager uitgekomen dan de oorspronkelijke capacitaire taakstelling in de begroting 2009.

Beleidsartikelen

De capacitaire taakstelling 2009 voor de forensische zorgplaatsen in het Gevangeniswezen is in verband met de verwachte lagere behoefte aan intramurale sanctiecapaciteit bij eerste suppletore begroting 2009 met 80 plaatsen neerwaarts bijgesteld tot 194 plaatsen. De bijgestelde taakstelling is in 2009 volledig gerealiseerd.

De inkoop van intramurale zorg in het strafrechtelijk kader in GGz-instellingen en de gehandicaptenzorg is 3 plaatsen hoger uitgekomen dan de oorspronkelijke taakstelling in de begroting 2009.

Volume- en prestatiegegevens						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Eerste contact</i>						
Vroeghulp	1 766	14 843	15 021	15 800	14 729	1 071
Vroeghulp interventie	3 127	3 056	3 435	3 803	3 033	770
<i>Advisering</i>						
Adviesrapport	15 703	15 229	16 426	17 494	14 847	2 647
Voorlichtingsrapport	18 808	16 311	16 160	16 512	18 337	- 1 825
Maatregelrapport	385	449	492	499	494	5
<i>Diagnose</i>						
RISc	16 527	18 512	19 563	21 227	21 597	- 370
Diagnose regulier	19 694	15 404	14 974	15 857	15 994	- 137
<i>Toezicht en begeleiding</i>						
Toezicht	25 648	28 973	30 816	33 784	32 452	1 332
Gedragsinterventies	5 395	3 373	2 481	2 846	3 827	- 981
Toeleiding Zorg	6 374	7 552	7 572	10 004	6 228	3 776
Taakstraffen	37 501	38 338	34 840	34 923	33 855	1 068

Toelichting kengetallen

De realisatie van het aantal reclasseringstoezichten en toeleidingen zorg in 2009 overstijgt de geprognosticeerde aantallen. Deze intensivering sluiten aan bij de beoogde beleidsresultaten (TK, 24 587, nr. 299). Ingezet is op een toename van voorwaardelijke straffen met bijzondere voorwaarden en het intensiveren van het reclasseringstoezicht op de naleving daarvan. Gedragsbeïnvloeding als onderdeel van bijzondere voorwaarden is kansrijk door de combinatie met gevangenisstraf als stok achter de deur.

In 2009 is een opmaat naar de verdubbeling van het aantal verslaafden dat onder Justitiële drang naar zorg wordt toegeleid, zichtbaar in gang gezet. De uiteindelijke productie van gedragsinterventies bleef achter met als belangrijkste oorzaak dat precieze ervaringsgegevens bij de inschatting van de planning nog ontbraken. De nieuw wetenschappelijk onderbouwde en ontwikkelde gedragsinterventies zijn de afgelopen jaren gefaseerd ingevoerd. Het geplande aantal voorlichtingsrapporten is niet gerealiseerd, omdat in toenemende mate rapportages op verzoek van het OM worden ondergebracht bij het product adviesrapport.

Volume- en prestatiegegevens

CJIB						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
<i>WAHV-sancties</i>						
Geïnde zaken (%) binnen 1 jaar	95,4	95,2	95,7	95,7	94,5	1,2
<i>Boetevonnissen</i>						
Afgedane OH-zaken (%) binnen 1 jaar	66,6	66,6	71,6	72,5	68,0	4,5
<i>Transacties (incl. OM-afdoeningen)</i>						
Geïnde zaken (%) binnen 1 jaar	65,7	66,9	65,7	65,2	65,0	0,2
<i>Schadevergoedingsmaatregelen</i>						
Afgedane zaken (%) binnen 3 jaar	71,6	78,8	83	84,8	78,0	6,8
<i>Ontnemingsmaatregelen</i>						
Afgedane zaken (%) binnen 3 jaar	55,1	50,9	53,6	56,1	60,0	- 3,9

Toelichting kengetallen

Het afdoeningspercentages boetevonnissen voor zaken die als onherroepelijk (OH) zijn ingestroomd is 72,5%. Dit is hoger dan het percentage in de begroting, doordat er sprake is van een lager aantal kantonzaken: kantonzaken kennen een lage(re) betalingsbereidheid.

Door het verder stroomlijnen van processen is er bij schadevergoedingsmaatregelen een hoger afdoeningspercentage gerealiseerd.

Bij de ontnemingsmaatregelen is het afdoeningpercentage lager dan begroot. De oorzaak is voornamelijk gelegen in de samenstelling van de soort zaken; een groter deel van de zaken betreft een bedrag boven de € 10 000. Deze zaken zijn lastiger te innen.

Operationele doelstelling 13.5

Het bijdragen aan de beperking van schade van slachtoffers door een effectieve slachtofferzorg.

Doelbereiking

Sommige slachtoffers hebben opvang en ondersteuning nodig om de gevolgen van een delict te boven te komen. Ondersteuning wordt geboden op juridisch, praktisch en sociaal-psychologisch gebied en is afhankelijk van de ernst en het type delict. Met de invoering van de Wet «Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces» heeft het slachtoffer een zelfstandige positie in het strafproces gekregen, naast de mogelijkheid zich te voegen als benadeelde partij. Uitgangspunt is dat slachtoffers zelf bepalen van welke diensten en rechten zij gebruik maken, daartoe gefaciliteerd door de organisaties in de strafrechtsketen. Onafhankelijk van het strafproces wordt slachtoffers de mogelijkheid geboden te spreken met de dader. Slachtoffers van ernstige geweldsdelicten komen, onder bepaalde voorwaarden, in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming in de schade.

De doelbereiking wordt verder beschreven aan de hand van de instrumenten.

Instrumenten

In werking treden Wetsvoorstel «Versterken positie van het slachtoffer in het strafproces» (diverse maatregelen)

Het wetsvoorstel «Versterken positie van het slachtoffer in het strafproces» is in december 2009 door de Eerste Kamer aangenomen. In 2009 zijn voorbereidingen getroffen om de wet zo spoedig mogelijk daarna in werking te laten treden.

Implementeren van het plan «Slachtoffers centraal»

Invoering van de maatregelen van het plan «Slachtoffers Centraal» is gekoppeld aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel «Versterken positie van het slachtoffer in het strafproces». De uit het plan voortvloeiende pilot vernieuwd slachtofferloket is in 2008 gestart en in 2009 gecontinueerd. In 2009 zijn de nieuwe werkprocessen beschreven, zijn plannen gemaakt voor de aanpassing van automatisering en zijn procesafspraken gemaakt tussen de taakorganisaties, onder andere over de uitvoering van de schaderegeling.

Continueren van de pilot voor nabestaanden, landelijke uitbreiding van deze pilot en uitbreiding naar ernstige delicten

De pilot casemanagement voor nabestaanden is in 2009 gecontinueerd en landelijk ingevoerd. De uitbreiding naar slachtoffers van ernstige delicten is in een viertal pilotregio's van start gegaan.

Aanpassen van de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven en introduceren van een voorschotregeling voor slachtoffers van geweld- en zedendelicten

Het voorstel tot wijziging van de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven is in 2009 ter advies aan de Raad van State gezonden. De uitvoering van de voorschotregeling is onderdeel van de Wet Versterken positie van het slachtoffer in het strafproces wordt uitgevoerd door het CJIB.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Slachtofferhulp Nederland (SHN) en Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)						Aantal
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Slachtofferhulp Nederland</i>						
- Intakegesprekken			138 661	145 159	120 000	25 159
- Doorverwijzingen			10 233	4 047	3 500	547
- Praktische ondersteuning			18 618	19 820	15 700	4 120
- Emotionele opvang			43 500	39 678	27 000	12 678
- Bemiddelingen schade			15 994	13 208	13 000	208
- Begeleidingen strafproces			4 357	3 395	3 000	395
- Schriftelijke Slachtoffer Verklaringen/Spreekrecht			3 751	4 199	3 200	999
- Kwaliteitscontrole voegen			23 551	23 000	25 000	- 2 000
<i>Schadefonds Geweldsmisdrijven</i>						
- Aantal beslissingen op eerste aanvraag	4 118	6 010	5 586	7 248	7 040	208
- Aantal beslissingen op bezwaar	398	367	733	719	650	69

Toelichting kengetallen

Het relatief grote verschil tussen de geraamde omvang van de dienstverlening van SHN en de realisatie in 2009 laat zich verklaren uit het feit dat ten tijde van het opstellen van de begroting voor 2009 een raming gemaakt is voor de jaarproductie 2009 volgens de herziene productdefinitie. De betreffende gegevens waren echter niet over het gehele jaar volgens deze herziene definitie beschikbaar.

Operationele doelstelling 13.6

Het risico op en de vrees voor terroristische aanslagen in Nederland zoveel mogelijk verkleinen, alsmede het op voorhand beperken van schade als gevolg van een mogelijke aanslag.

Doelbereiking

In Nederland zijn ruim 20 instanties¹ betrokken bij de bestrijding van terrorisme. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) heeft tot taak een doeltreffende coördinatie, samenwerking en afstemming van beleid en uitvoering te ontwikkelen. Dit betreft niet uitsluitend een preventieve taak, maar is ook noodzakelijk op het moment van concrete dreiging.

Instrumenten

Het doen uitkomen/opstellen van het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

In 2009 is vier keer een Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) opgesteld. Dit is een analyse van de nationale en internationale terroristische dreiging tegen Nederland en Nederlandse belangen in het buitenland. Het algemene dreigingsniveau is in 2009 gewijzigd van substantieel naar beperkt.

Ontwikkelen van beleid en strategie

● *Europa*

In 2009 is gewerkt aan de implementatie van diverse Europese beleidsinstrumenten, zoals de actieplannen op het gebied van terrorismebestrijding, radicalisering en beveiliging van explosieven. Zo zijn Europese maatregelen voor de beveiliging van meest risicovolle precursoren voor zelfgemaakte explosieven uitgewerkt en is een Europees netwerk opgericht van explosievenopruimingsdiensten en -experts. Ook is eind 2009 een CBRN Actieplan met 114 maatregelen aangenomen door de JBZ-Raad. De aanbevelingen die volgen uit de evaluatie op het terrein van voorbereiding op en respons na een terroristische aanslag zijn opgepakt. Nederland heeft de eigen ervaringen met de brede lokale aanpak van radicalisering gedeeld met Europese partners. Het Europese project «Exploring the islamist extremist web of Europe» is in het najaar van 2009 afgerond. Nederland heeft de overname van de nationale Notice and Takedown Code door anderen Europees gepromoot. Deze gedragscode, die gebaseerd is op publiek-private samenwerking, draagt bij aan het tegengaan van strafbare content op het Internet.

● *Anti-terrorismebeleid*

Door samenwerking met landen zoals Algerije en Marokko is in de internationale context een bijdrage geleverd aan de bestrijding van terrorisme. De samenwerking met Algerije is in 2009 in gang gezet. Met dit land werd een seminar georganiseerd over radicaliseringsvraagstukken en vond uitwisseling van kennis over risicocontrole in de havensector plaats. In het kader van de al langer lopende samenwerking met Marokko vond een

¹ Waaronder genoemd kunnen worden de MIVD, AIVD, FIOD, Politie, KLPD, Kmar, DJI, OM en de ministeries van Defensie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Buitenlandse Zaken.

uitwisseling plaats over documentfraude en radicalisering op het internet. Het belang van de relatie tussen Contra-Terrorismebestrijding en mensenrechten wordt in de internationale bilaterale contacten stelselmatig benadrukt.

- *Radicalisering*

In 2009 is het beleidskader over het salafisme – dat eind 2007 naar de Tweede Kamer is verzonden (TK 29 754, nr. 106) – uitgewerkt en geconcretiseerd. In internationaal verband is gewerkt aan het tegengaan van radicalisering, onder meer door de verdere implementatie van het Europese actieplan en de VN-strategie op dit terrein.

Regie, Coördinatie en Samenwerking

- *Aanpak radicaliseringshaarden*

De aanpak van de radicaliseringshaarden is in 2009 uitvoerig geëvalueerd. Op basis van de analyses van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is besloten dat in verband met de beperkte dreiging de coördinatie vanuit de NCTb kan worden beëindigd en dat wordt volstaan met ondersteuning van de betrokken lokale overheden. Door periodieke analyses blijven de ontwikkelingen binnen de radicaliseringshaarden gemonitord worden en wordt, zodra de situatie daar aanleiding toe geeft, de coördinatie door de NCTb, opnieuw ter hand genomen. In samenwerking met landelijke inlichtingen- en veiligheidsdiensten wordt kennis en ervaring gedeeld op lokaal niveau.

- *Cameratoezicht*

Het subsidieprogramma «Cameratoezicht in het Openbaar Vervoer» (CTOV) heeft door cofinanciering van projecten op het gebied van camera-toezicht een impuls gegeven aan de beveiliging van de voor terroristische aanslagen kwetsbare openbaar vervoerssector. Veiligheid is het doel, camera's zijn het middel. Samenwerking tussen de betrokken partijen staat centraal.

In het kader van het subsidieprogramma is na een uitgebreide aanvragen- en beoordelingsprocedure in april 2009 gestart met de daadwerkelijke uitvoering van cameraprojecten op zeven stationslocaties.

Bewaken en beveiligen

Het kabinet Balkenende IV heeft besloten het Libanontribunaal in Nederland te faciliteren. In 2009 is de beveiliging van het gerechtsgebouw in Leidschendam en de beveiliging van de woonhuizen van medewerkers gerealiseerd. Het Libanontribunaal is op 1 maart 2009 officieel geopend.

In maart 2009 vond in Den Haag de Afghanistanconferentie plaats. De NCTb heeft in samenwerking met de partners in het stelsel bewaken en beveiligen gezorgd voor een adequate beveiliging van de conferentie.

Naar aanleiding van de aanslag op Koninginnedag 2009 heeft de NCTb onderzoek gedaan naar het functioneren van het stelsel van bewaken en beveiligen voor en tijdens Koninginnedag 2009. De uitkomsten van dit onderzoek zijn, samen met de rapporten van het de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de dienst Nationale Recherche van het Korps Landelijke Politiediensten, in september 2009 gepubliceerd.

In 2009 is onderzoek uitgevoerd naar de inzet van innovatieve middelen voor bewaken en beveiligen. De uitkomsten van dit onderzoek bieden

Beleidsartikelen

perspectief op verbetering van de effectiviteit en efficiency van bewaken en beveiligen van objecten en personen.

Beveiliging Burgerluchtvaart

In 2009 zijn de onderhandelingen gevoerd over een voorstel van de Europese Commissie dat gaat over het verzamelen van Passenger Name Records (PNR-gegevens) in de Europese Unie. Dit Europese systeem dient een bijdrage te leveren aan de bestrijding van terrorisme en georganiseerde/zware criminaliteit, doordat inlichtingen worden verkregen over terroristen en criminelen en over risicovolle passagiers, waarmee onder meer gedragspatronen kunnen worden onderkend.

In het kader van verdere innovatieve ontwikkelingen op het gebied van beveiliging burgerluchthavens zijn testen met personenscanners op Schiphol voortgezet. Daarnaast is door de NCTb uitvoering gegeven aan de implementatie van het stappenplan van de Europese Commissie de zogenaamde «Road Map for Liquid Explosives». Het doel van dit plan is te bezien of er geschikte technologie bestaat waarmee vloeibare explosieven kunnen worden gedetecteerd, zodat op termijn de vloeistoffenmaatregel kan worden afgeschaft.

Vooruitlopend op de staatkundige veranderingen op de Antillen (BES-eilanden) zijn activiteiten ondernomen om de beveiliging op de BES-eilanden op het gewenste niveau te brengen van de International Civil Aviation Organization (ICAO).

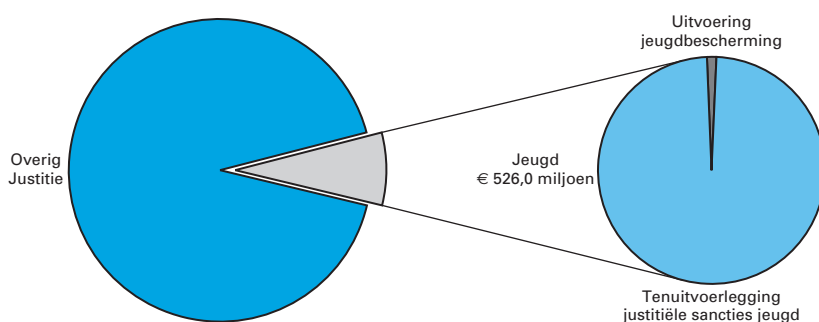
Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

De maatschappelijke effecten in het kader van de terrorismebestrijding zijn moeilijk meetbaar te maken (explain). Voor meetbare gegevens wordt verwezen naar de periodieke voortgangsrapportage terrorismebestrijding aan de Tweede Kamer waarin een beeld wordt geschetst van de stand van zaken van het terrorismebeleid in Nederland.

14 JEUGD

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen art. 14 Jeugd 8,4%

Algemene doelstelling

Het bestrijden en voorkomen van jeugdcriminaliteit en het beschermen van jeugdigen tegen aantasting van een goede opvoedings- en leefsituatie op het terrein van interlandelijke adoptie en internationale kinderontvoering.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

Het in 2008 ingezette programma «Aanpak jeugdcriminaliteit» is in 2009 voortvarend voortgezet. Het doel is om de recidive onder jeugdigen over een periode van 7 jaar te laten dalen met 10 procentpunt (een daling van 60% naar 50% in de periode van 2002–2010). Om de samenhang tussen preventie, repressie en nazorg te versterken zijn de netwerk- en trajectberaden sinds medio 2009 landelijk dekkend gemaakt. Het in 2008 vastgestelde plan van aanpak 12-min is in uitvoering genomen. De verbeterplannen Justitiële Jeugdinrichtingen hebben de nodige resultaten geboekt.

Ten aanzien van interlandelijke adoptie is het kwaliteitskader voor de vergunninghouders geïmplementeerd. Op het terrein van internationale kinderontvoering zijn de onderdelen van beleidsplan 2008 uitgevoerd die betrekking hebben op de nieuwe normen voor doorlooptijden en de uitplaatsing van de procesvertegenwoordigende taak van de Centrale Autoriteit.

Externe factoren

De problematiek van de jongeren is voor een deel afhankelijk van de ontwikkelingen in de samenleving. Zo beïnvloedt de crisis de jeugdwerkloosheid negatief. Het hebben van een zinvolle dagbesteding is een beschermende factor in criminogene zin. Gestimuleerd wordt dat de uitvoerende organisaties op het gebied van jeugdbescherming en de aanpak van jeugdcriminaliteit gezamenlijk en in een zo vroeg mogelijk stadium bedreigende situaties voor jeugdigen signaleren en passende maatregelen treffen. Om deze doelstelling te realiseren is Justitie mede afhankelijk van het optreden van en samenwerking met gemeentelijke overheden en overige belanghebbenden, zoals de Bureaus Jeugdzorg. Justitie participeert in de trajecten van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gericht op het tegengaan van jeugdwerkloosheid en vermindering van het beroep op de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong).

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

De resultaten op het gebied van jeugdcriminaliteit, internationale kinderonvoering en interlandelijke adoptie worden door verschillende factoren beïnvloed. Daarvan liggen er ook buiten de directe beïnvloedingssfeer van de Minister van Justitie. Het is hierdoor niet mogelijk om precies te meten c.q. inzichtelijk te maken in hoeverre het beleid van Justitie heeft bijgedragen aan de realisatie van de maatschappelijk effecten (outcome) die met dit artikel worden beoogd. Voor de bestrijding van de jeugdcriminaliteit en vermindering van recidive (operationele doelstelling 14.2) zijn maatschappelijke effecten beter inzichtelijk te maken, dan op het gebied van interlandelijke adoptie en internationale kinderonvoering. Via de recidivemontor van het WODC wordt de Tweede Kamer iedere twee jaar, voor het laatst in 2008, bericht over de meest recente recidive percentages. De recidive percentages met betrekking tot jeugdcriminaliteit zijn hierin ook opgenomen.

Om toch ook een optimaal inzicht te bieden in de te verwachten effecten van het gevoerde beleid op het gebied van interlandelijke adoptie en internationale kinderonvoering worden bij de operationele doelstellingen in dit artikel diverse (input, throughput, output en outcome) prestatie-indicatoren gehanteerd. Deze bieden in gezamenlijkheid een indicatie voor de te verwachten beleidseffecten. In aanvulling op de (kwantitatieve) prestatiegegevens wordt daarnaast door middel van evaluatieonderzoek periodiek en indien nodig onderwerpspecifiek, op kwalitatieve wijze informatie verkregen over de beleidseffecten.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Overig evaluatieonderzoek				
Evaluatie nieuwe werkwijze op basis van het landelijk kader forensische diagnostiek jeugd	14.2	2007	2009	www.wodc.nl
Evaluatie erkenningscommissie gedragsinterventies justitie	14.2	2008	2009	www.wodc.nl
Evaluatie indicatie PIJ-maatregel	14.2	2007	2009	
Procesevaluatie van YOUTURN: De nieuwe basismethodiek van de JJI's	14.2	2009	2010	
Procesevaluatie Agressie Regulatie op Maat	14.2	2009	2010	
Procesevaluatie van het Handboek Methode Jeugdreclassering: De jongere aanspreken	14.2	2009	2010	
Procesevaluatie invoering netwerk- en trajectberaad in het kader van passende nazorg voor jeugdigen	14.2	2008	2009	www.wodc.nl
Beleving van de werkstraf in de buurt door jeugdigen	14.2	2009	2010	

Beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
Verplichtingen	704 076	501 849	1 015 149	481 470	528 109	571 219	- 43 110
waarvan garanties*	87 100	83 943	80 673	0	0	73 579	73 579
Programma-uitgaven	713 583	732 505	802 018	517 921	526 011	567 219	- 41 368
14.1 Uitvoering jeugdbescherming	277 572	305 215	339 487	8 635	7 020	10 869	- 3 849
14.1.1 RvdK – civiele maatregelen	109 331	115 935	115 593	4 960	5 070	4 722	348
14.1.2 Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)	5 647	3 265	4 206	0	0	0	0
14.1.3 Bureaus jeugdzorg – (gezins-)voogdij	150 749	171 814	205 096	0	0	0	0
14.1.4 Overig	11 845	14 201	14 592	3 675	1 950	6 147	- 4 197
14.2 Tenuitvoerlegging Justitiële sancties jeugd	370 666	391 810	442 739	509 286	518 991	560 350	- 41 359
14.2.1 DJI – jeugd	293 884	299 075	337 872	333 010	324 912	351 972	- 27 060
14.2.2 RvdK – strafzaken	27 877	31 283	45 556	97 564	102 679	90 355	12 324
14.2.3 HALT	11 233	11 761	11 742	12 909	12 540	13 062	- 522
14.2.4 Bureaus jeugdzorg – Jeugdreclassering	37 672	49 691	47 569	53 390	57 877	57 493	384
14.2.5 Overig	0	0	0	12 413	20 983	47 468	- 26 485
14.3 Voogdij Amv's	65 345	35 480	19 792	0	0	0	0
14.3.1 NIDOS – opvang	49 912	25 500	11 998	0	0	0	0
14.3.2 NIDOS – voogdij	15 433	9 980	7 794	0	0	0	0
Ontvangsten	9 978	18 442	11 838	4 010	12 850	1 487	11 363

* Het feitelijk risico van de verleende garanties aan particuliere jeugdinrichtingen betreft borgstellingen ten behoeve van het restantbedrag van leningen die particuliere inrichtingen zijn aangegaan ter financiering van de gebouwen. Het daadwerkelijke risico dat het ministerie van Justitie loopt vanwege de verleende garantie kan als laag worden gekwalificeerd.

Financiële toelichting

Verplichtingen

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- Meerjarige verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van het project Informatiemanagement jeugdstrafrechtsketen

Voor het overige zijn de verplichtingen in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- Een verlaging van de bijdrage aan DJI met € 14,6 miljoen als gevolg van het neerwaarts bijstellen van de capaciteit voor strafrechtelijke jeugdigen in verband met een lagere capaciteitsbehoefte; een verlaging van de bijdrage met € 20,4 miljoen als gevolg van een technische herverdeling van de bijdragen op de operationele doelstellingen van DJI. Deze herverdeling was noodzakelijk omdat in het verleden opgelegde taakstellingen en kortingen inmiddels van een concrete invulling zijn voorzien;
- Loon- en prijsbijstelling van circa € 17 miljoen, waarmee het budgettaire kader is verhoogd;
- Vertraging in de regeling tegemoetkoming in de adoptiekosten heeft

Beleidsartikelen

geleid tot een onderbesteding van € 4 miljoen; Het wetstraject wordt in het voorjaar van 2010 ingezet en gaat met terugwerkende kracht in;

- Een verlaging van € 10 miljoen op de aanpak bestrijding jeugdcriminaliteit. Een deel wordt verklaard door een taakstellende bijstelling van het budgettaire kader. Tevens vergen een aantal projecten in het kader van het programma Jeugdcriminaliteit meer tijd.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door :

- Ontvangsten ad € 9,5 miljoen wegens de definitieve afrekening outputfinanciering en de afrekening van de projectbijdrage van de DJI over 2008;
- Extra ontvangsten van € 1 miljoen als gevolg van een correctie uit voorgaande jaren op een doeluitkering aan de Provincie op het gebied van de jeugdreclassering.

Operationele doelstelling 14.1

Een zorgvuldige uitvoering van en toezicht op interlandelijke adoptie en zaken van internationale kinderontvoering in het licht van de relevante verdragen en Europese verordeningen op dit terrein.

Doelbereiking

Om te voldoen aan de uitgangspunten en waarborgen van het Haags Adoptieverdrag en het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind is gewaarborgd dat ouders adequate voorlichting krijgen (uitgevoerd door de Stichting Adoptie Voorziening), is toezicht gehouden op de vergunninghouders (deze zijn verantwoordelijk voor de adoptiebemiddeling) en is vormgegeven aan het gezinsonderzoek (uitgevoerd door de Raad voor de Kinderbescherming).

De Centrale autoriteit interlandelijke kinderontvoering voerde activiteiten uit ter bescherming van jeugdigen in het kader van internationale kinderontvoering. Onder meer door het geven van voorlichting en het bieden van procesvertegenwoordiging.

De doelbereiking wordt verder beschreven aan de hand van de instrumenten.

Instrumenten

Interlandelijke adoptie

Naar aanleiding van het rapport van de (onafhankelijke) Commissie Kalsbeek over interlandelijke adoptie (TK 31 265, nr. 10) is, in samenwerking met de vergunninghouders die verantwoordelijk zijn voor de bemiddeling, een kwaliteitskader opgesteld ten behoeve van een professionele taakvervulling. In 2009 is ondersteuning verleend aan de vergunninghouders zodat het kwaliteitskader per 1 januari 2010 formeel in werking is getreden. Tevens is in verband met het grote aantal contacten met organisaties in de Verenigde Staten een tweede vergunninghouder toegelaten.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie Kalsbeek (TK 31 265, nr. 10) is een aanvang gemaakt met de wijzigingen van de Wobka (Wet opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie). In 2009 is een conceptwetsvoorstel opgesteld met het oog op invoering van de Regeling financiële tegemoetkoming adoptiekosten. Het Agentschap SZW is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering van de regeling.

Beleidsartikelen

Internationale kinderontvoering

Het in 2008 opgestelde beleidsplan met het doel de adequaatheid van procedure bij inkomende zaken te vergroten is in 2009 gedeeltelijk uitgevoerd. De nieuwe normen voor de doorlooptijden van de procedure worden van november 2009 tot mei 2010 getoetst tijdens een pilot.

Het onderdeel van het beleidsplan over de uitplaatsing van de procesverteenwoordigende taak van de Centrale autoriteit is in 2009 voorbereid.

Een voorontwerp over de wijziging van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet internationale kinderbescherming is inmiddels ter consultatie voorgelegd aan de betrokken organisaties.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Raad voor de Kinderbescherming (civiel)						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Percentage zaken binnen de norm voor doorlooptijden</i>						
Adoptieonderzoek (norm is 105 dagen)	60	57	53	52	60	- 8

Toelichting kengetallen

Het percentage zaken binnen de normtijd ligt met 52% lager dan de norm van 60%.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een norm van 105 dagen. Met ingang van 1 januari 2009 is de norm verlaagd naar 90 dagen. In 2009 is 52% van de zaken binnen de normtijd van 90 dagen afgehandeld. De lagere realisatie komt onder andere door de verhoogde instroom op verlengings- c.q. aanvullingsonderzoeken op adoptie doordat het aanbod buitenlandse kinderen ter adoptie is afgenomen.

Operationele doelstelling 14.2

Het voorkomen dat jeugdigen delicten plegen en wanneer zij dat wel doen, niet in herhaling vervallen (het verminderen van recidive).

Doelbereiking

Jeugdcriminaliteit brengt zowel de samenleving als de ontwikkeling van de individuele jongere veel schade toe en moet daarom voorkomen worden. In het programma «Aanpak Jeugdcriminaliteit», een onderdeel van het project «Veiligheid begint bij voorkomen», is een samenhangend pakket van maatregelen ondergebracht. Speerpunten zijn:

- vroegtijdig ingrijpen;
- een persoonsgerichte aanpak;
- een snelle en consequente jeugdketen en
- passende nazorg.

Vroegtijdig ingrijpen richtte zich in het bijzonder op kinderen onder de 12 jaar die in aanraking komen met de politie. Dit is een belangrijke doelgroep, daar de kans op gedragsverandering het grootst is wanneer de interventie zo vroeg mogelijk plaatsvindt. Het voorkomen van delicten betreft in veel gevallen het voorkomen van herhaling (voorkomen van recidive). In 2009 heeft vooral de nadruk gelegen op ondersteuning van de implementatie van de gedragsbeïnvloedende maatregel en onderzoek naar de knelpunten bij het realiseren van de doorlooptijden. Een effectieve

aanpak, een snelle tenuitvoerlegging van de sanctie en continuïteit in de begeleiding zijn aspecten die hieraan hebben bijgedragen. In het kader van de verbeterplannen van de Justitiële Jeugdinstellingen is gewerkt aan de verhoging van de kwaliteit en effectiviteit van de opvoeding en behandeling. De doelbereiking wordt verder beschreven aan de hand van onderstaande instrumenten.

Instrumenten

In het programma «Aanpak Jeugdcriminaliteit» is een samenhangend pakket aan maatregelen ondergebracht om de Jeugdcriminaliteit terug te dringen. Dit programma omvat maatregelen die zijn ondergebracht in vier projecten. Deze projecten worden hierna toegelicht.

Programma Aanpak Jeugdcriminaliteit

1. Vroegtijdig ingrijpen

- In het kader van de verbeterde aanpak van 12-minners is in 2009 gestart met het verbeteren van de registratie van 12-minners met politiecontacten. Daarnaast is er voor 12-minners een signaleringsinstrument, ProKid, ontwikkeld met als doel risicovol gedrag bij 12-minners te signaleren. Op dit moment is een pilot gaande in 4 politieregio's, waarna het besluit volgt over mogelijke landelijke uitrol;
- Verder is onderzoek gedaan naar de theoretische onderbouwing en de uitvoering van de STOP-reactie. Daaruit blijkt dat, hoewel STOP-reactie een aantal waardevolle en werkzame factoren kent, deze reactie toch onvoldoende effectief is gebleken. Daarom is besloten om STOP niet voort te zetten. Voortbouwend op de samenwerking tussen de politie en Bureau Jeugdzorg (BJZ) is gewerkt aan een nieuwe, sluitende aanpak voor delictplegende 12-minners en hun ouders. In deze aanpak signaleert de politie 12-minners, spreekt de ouders en leidt ze door naar BJZ.

2. Persoonsgerichte aanpak

- De ontwikkeling van gedragsinterventies voor jeugdigen verloopt voorspoedig. Inmiddels zijn 16 gedragsinterventies (voorlopig) erkend. Het doel is om eind 2010 een volledig pakket aan erkende gedragsinterventies (circa 20–25) beschikbaar te hebben;
- Sinds 1 februari 2008 wordt gewerkt aan de implementatie van de gedragsmaatregel. Veel aandacht is besteed aan kennisoverdracht naar de bij de gedragsmaatregel betrokken organisaties. Niet alleen het aantal opgelegde gedragsmaatregelen neemt toe, maar ook het aantal arrondissementen waar de gedragsmaatregel wordt opgelegd. In totaal is sinds de inwerkingtreding van de wet aan 93 jongeren een gedragsmaatregel opgelegd (15 vonnissen in 2008, 78 in 2009).
- Begin 2009 is een landelijk instrumentarium voor screening, risicosignalering en risicotaxatie opgeleverd. In 2009 is begonnen met de toetsing in 2 pilotlocaties.

3. Snelle en consequente jeugdketen

- Medio 2009 is een onderzoek naar de knelpunten bij het realiseren van de doorlooptijden in de jeugdstrafrechtsketen afgerond. De uitkomsten worden vertaald naar een realisatieplan verbetermaatregelen, waarbij de focus wordt gelegd bij de trajecten waar de scores op de Kalsbeeknormen nog onvoldoende zijn. Het betreft hier het OM/ZM traject en een deel van het traject voor de Raad voor de Kinderbescherming. De focus van het realisatieplan ligt op: het formuleren van een ideaal-

pisch proces (langs de lat van doorlooptijden); het opmaken van een Handvattenlijst good practices en het formuleren van een normering hoger beroep en executie. Met deze resultaten wordt in 2010 begonnen met de implementatie van de verbetermaatregelen om de doorlooptijden te versnellen;

- Er is gestart met het optimaliseren van het informatiemanagement in de jeugdstrafrechtsketen. Een aantal producten draagt daar inmiddels aan bij, zoals de lancering van de website www.Privacywegwijzer.nl, de start van een pilot in Limburg waarbij Bureau Jeugdzorg/ jeugdreclassering toegang krijgt tot JD-online (Justitiële documentatie online) plus een inkijkfunctie op Verwijs Index Personen (VIP) en een besluit tot en start van pilots rondom een ICT-systeem voor Nazorg in samenwerking met de ketenpartners, waaronder gemeenten.

4. Passende nazorg

- De netwerk- en trajectberaden zijn sinds medio 2009 landelijk dekkend. Hiermee wordt geborgd dat, voor elke jongere, vanaf het moment van instroom al wordt toegewerkt naar de uitstroom en een passende begeleiding daarbij. In samenwerking met de VNG is in juli 2009 de «Handreiking Nazorg Jeugd» beschikbaar gekomen en verspreid onder alle gemeenten;
- De verplichte nazorg is opgenomen in het wetsvoorstel herziening Beginselenwet Justitiële jeugdinrichtingen (BJJ) en is aan de Tweede Kamer toegezonden (TK 31 915, nr. 2). Tot inwerkingtreding van deze wet blijft de pilot vrijwillige nazorg 18+ pij-ers bestaan;
- Om de oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse jongeren in de criminaliteit tegen te gaan is met 22 gemeenten en de VNG een convenant gesloten waarin zij is vastgelegd om kennis te delen bij de aanpak van de problematiek. Utrecht treedt daarbij op als coördinerende gemeente;
- Voor de aanpak van de Antilliaanse risicjongeren wordt een vergelijkbaar beleid gevoerd. Er zijn 22 «Antillianengemeenten» die extra geld van de Minister voor Wonen, Werken en Integratie (WWI) ontvangen en elkaar ook ondersteunen bij de aanpak van de problematiek van de overlast en de criminaliteit. Rotterdam coördineert de aanpak van de Antillianengemeenten. Een deel van gemeenten die een specifiek beleid voeren voor de Marokkaans-Nederlandse risicjongeren overlapt met de gemeenten die een specifiek beleid voeren voor de Antilliaans-Nederlandse risicjongeren.
- Het Kennisfundament is een document waarin de meest recente kennis over de mechanismen voor een effectieve aanpak van de jeugdcriminaliteit is samengebracht. Zowel voor Marokkaans-Nederlandse als Antilliaans-Nederlandse jongeren wordt daarin bovendien aangegeven wat specifiek aspecten zijn.

Verbeterplannen Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI)

- In 2009 is voortvarend invulling gegeven aan de kwaliteitsverbetering (hoger opgeleid en beter gekwalificeerd personeel) van de Justitiële Jeugdinrichtingen (TK 24 587, nr. 366).
- In oktober 2009 is gestart met de implementatie van de HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector)-certificering, gericht op systematische borging van kwaliteit binnen de JJI's. Eind 2011 zijn alle JJI's HKZ gecertificeerd.
- Het wetsvoorstel tot wijziging van de Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ) is aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 31 915, nr.2). In het najaar van 2009 volgden twee nota's van wijziging.
- In december 2009 is de beleidsreactie op de evaluatie van de Indivi-

duale Traject Afdeling (ITA) naar de Tweede Kamer gestuurd (TK 24 587, nr. 371). In de beleidsreactie is het besluit over voortzetting van de ITA opgenomen. In de tweede nota van wijziging bij de BJJ is voor de ITA een wettelijke grondslag geboden;

- In het kader van het verbeteren van kwaliteit van diagnostiek en behandeling zijn in 2009 twee observatieafdelingen gestart in JJI Teylingereind. Door een ketenbrede werkgroep is in 2009 geadviseerd over de kwaliteits- en toeleidingscriteria van PIJ-verlengingsadviezen. Het NIFP is voorts in 2009 gestart met de uitvoering van een plan van aanpak gericht op het versnellen van de doorlooptijden van Pro Justitia rapportages.

Overige sanctietoepassing

- Nieuwe vormgeving Halt-afdoening:

2009 stond in het teken van de verdere ontwikkeling Halt-afdoening en het vaststellen van de vernieuwde kostprijzen. In de doorontwikkelde Halt-afdoening ligt de nadruk op gesprekken met de jongere en ouder(s), het aanbieden van excuses en het treffen van een schaderegeling, aangevuld met leeropdrachten en eventueel een korte werkstraf. De ouders worden nadrukkelijk bij de afdoening betrokken en zijn bij het startgesprek en eventuele vervolggesprekken aanwezig. Halt Nederland heeft een implementatieplan ontwikkeld, dat ziet op landelijke invoering van de vernieuwde Halt-afdoening per januari 2010 (TK 28 684, nr. 253).

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Justitiële Jeugdinstellingen						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Capaciteit JJI verdeeld naar:</i>	2 674	2 768	2 207	1 883	2 018	- 135
Rijks Jeugdinstellingen	1 163	1 235	1 232	990	1 085	- 95
Particuliere Jeugdinstellingen	1 427	1 445	887	865	875	- 10
Inkoopplaatsen (niet justitieel)	84	88	88	28	58	- 30
Bezettingsgraad intramurale capaciteit (%)	90,8	87,8	81,5	67,4	92,0	24,6
Scholings- en trainingsprogramma's	75	87	84	69	68	1

Toelichting kengetallen

In verband met de verwachte lagere behoefte aan strafrechtelijke JJI-capaciteit is de capacitaire taakstelling 2009 bij eerste suppletoire begroting 2009 van 2 018 plaatsen met 153 plaatsen neerwaarts bijgesteld naar 1 865 plaatsen. Daar staat tegenover dat in verband met de vertraagde overheveling van capaciteit van de tweede tranche naar de programmabegroting voor Jeugd en Gezin de taakstelling is verhoogd met 21 plaatsen naar 1 886 plaatsen. De realisatie 2009 is uitgekomen op 1 883 plaatsen.

Beleidsartikelen

Volume- en prestatiegegevens

Doorlooptijden Jeugdstrafrechtsketen							%
		2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
<i>Percentage binnen de normtijd voor:</i>							
<i>Norm</i>							
Eerste verhoor							
Halt-verwijzing	7 dgn	64	67	74	76	80	- 4
Ontvangst pv	1 mnd	75	74	74	82	80	2
Start Halt-afdoening	2 mnd	68	63	72	76	80	- 4
Afdoening OM	3 mnd	79	77	79	79	80	- 1
Vonnis ZM	6 mnd	59	57	54	62	80	- 18
<i>Melding Raad</i>							
Afronding Taakstraf	160 dgn	79	80	81	80	80	0
Rapport Basisonderzoek	40 dgn	66	60	63	65	80	- 15
Vervolgonderzoek	115 dgn	85	85	87	90	80	10

Toelichting kengetallen

Door logistieke onvolkomenheden in het ketenproces rondt de Raad 65% van het aantal Basisonderzoeken binnen de normtijd af, waar de norm op 80% ligt. De inspanningen van de Raad om de doorlooptijden terug te brengen zijn al aanzienlijk. Deze inspanningen worden in 2010 voortgezet. Dit ondermeer door aanpassing in onderzoeksmethoden, -processen en -instrumenten.

Volume- en prestatiegegevens

Bereik nazorgtraject							%
		2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Percentage jongeren dat nazorg ontvangt*			70	0	85	85	0

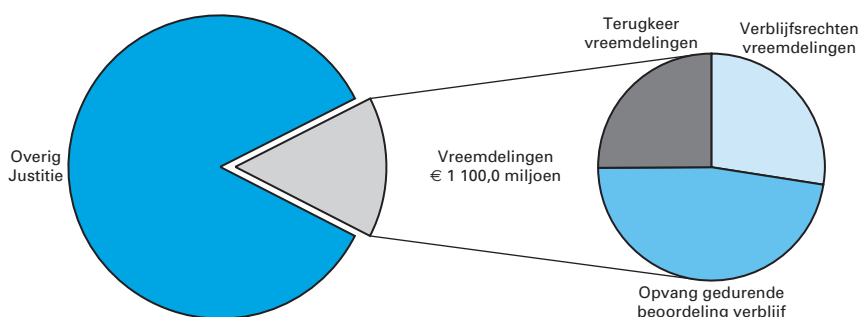
* na verblijf in de Justitiële Jeugdinrichting op strafrechtelijke titel.

Nazorg in de vorm van een dagbesteding (opvang en behandeling): 85%.

Nazorg in de vorm van een woonplek (opvang en behandeling): 90%

15 VREEMDELINGEN

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen
art. 15 Vreemdelingen 17,6%

Algemene doelstelling

Een gereguleerde en beheerste toelating tot, verblijf in en vertrek uit Nederland of terugkeer van vreemdelingen, die in nationaal en internationaal opzicht maatschappelijk verantwoord is.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

Met een grondige herziening van beleid en wetgeving over de volle breedte van het vreemdelingenterrein is een belangrijke stap gemaakt naar een toekomstbestendig migratiebeleid. Zo wordt de economie geholpen door de aantrekkelijkheid van Nederland voor kenniswerkers te vergroten. Voorzien is in een aanzienlijke vereenvoudiging en structurering van het huidige reguliere vergunningstelsel, met een grotere rol voor het bedrijfsleven, maatschappelijke (onderwijs-)instellingen en overige overheidsdiensten. Dit alles is neergelegd in het wetsvoorstel Modern Migratiebeleid, dat in 2009 bij de Tweede Kamer is ingediend. Ook is een wetsvoorstel tot herziening van de asielprocedure in 2009 bij de Tweede Kamer ingediend. Hiermee wordt de asielprocedure zorgvuldiger én korter. Met deze twee wetsvoorstellen en (wets)wijzigingen op gebied van opvang slachtoffers mensenhandel, het aanscherpen van het openbare orde beleid en voorbereiding van verdere toepassing van biometrie in de vreemdelingenketen wordt het maatschappelijke draagvlak voor het vreemdelingenbeleid vergroot. Verder is het beleid ten aanzien van alleenstaande minderjarige asielzoekers herijkt, een voorstel hiertoe is in 2009 bij de Tweede Kamer ingediend. Belangrijkste wijziging is dat eerst wordt gezien of een alleenstaande minderjarige asielzoeker kan terugkeren voordat een tijdelijke verblijfsvergunning wordt verleend.

Externe factoren

Een grote bijdrage aan het succes van beleid hangt samen met de mate waarin het Europese immigratiebeleid wordt vertaald naar de Nederlandse praktijk. Nederland heeft bijgedragen aan het harmoniseren van het beleid en aan intensiveren van de internationale samenwerking. Nederland heeft in Europese Unie-verband gewerkt aan een integrale visie op het Europese immigratiebeleid en heeft op tal van terreinen bijgedragen aan harmonisatie van het beleid en aan internationale samenwerking. Zo wordt op de gebieden van asiel en kennismigratie intensiever samengewerkt met andere lidstaten. Dit laatste moet helpen de Europese Unie, mede in het kader van de Lissabonstrategie, aantrekkelijker te maken voor talent wereldwijd. Maar Nederland heeft bijvoorbeeld ook meerdere keren het initiatief genomen voor gezamenlijke Europese terug-

keervluchten. Daarnaast is in EU-verband een terug- en overnameovereenkomst ondertekend met Pakistan en met Georgië. Met Kaapverdië, Marokko en Turkije vonden onderhandelingsrondes plaats.

Voorts is er op nationaal niveau nauwe samenwerking geweest met onder meer de ministeries van Buitenlandse Zaken en Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie. In samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is de notitie Herziening Wet arbeid vreemdelingen tot stand gekomen. De notitie bevat versoepelingsvoorstellen voor het toelatingsbeleid van arbeidsmigranten naar aanleiding van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in bedrijven en voorstellen om de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het arbeidsmigratiebeleid te verbeteren. Gemeenten hebben bijgedragen aan de uitvoering van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet door het huisvesten van mensen die op grond van de regeling een verblijfsvergunning kregen.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Het is niet mogelijk om aan de hand van een of enkele indicatoren uitspraken te doen over de maatschappelijke effecten van het vreemdelingenbeleid. Dit omdat kwalificaties als «beheerste en gereguleerde toelating» en «maatschappelijk verantwoord» moeilijk cijfermatig zijn uit te drukken.

De meetbare gegevens – die onder de drie operationele doelstellingen zijn weergegeven – bieden dan ook hoofdzakelijk zicht op de verwachte input, throughput en output van het beleid en in mindere mate op de outcome (de maatschappelijke effecten van het beleid). Het gaat daarbij ondermeer om doorlooptijden in de vreemdelingenprocedures, de in- en uitstroom in de opvang en de gegevens over terugkeer. Daar waar geen indicatoren zijn die kunnen worden opgenomen wordt volstaan met het overzicht van uit te voeren evaluatieonderzoeken. Deze onderzoeken moeten een kwalitatief beeld geven van de effecten van het vreemdelingenbeleid.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Overig evaluatieonderzoek				
De gevolgen van de aanscherping van het gezinsvormingbeleid	15.1	2008	2009	www.wodc.nl (TK 30 573)
Openbare orde: Glijdende schaal	15.1	2007	2009	www.wodc.nl

Beleidsdoorlichting artikel 15

In 2008 en 2009 zijn op het terrein van de reguliere toelating, de asielprocedure- en opvang en het terugkeerbeleid ingrijpende wijzigingsvoorstellen in gang gezet. De wijzigingen bestrijken het vreemdelingenbeleid in brede zin (artikelen 15.1, 15.2 en 15.3). Aan de wijzigingsvoorstellen zijn beleidsreflectie, doorlichting en consultatie voorafgegaan. De weerslag hiervan is onderdeel gemaakt van de wetsvoorstellen en beleidsbrieven aan de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel «Modern Migratiebeleid» (TK 32 052, nrs. 1 tot en met 3) ziet op een herziening van de reguliere procedure en is op 15 september 2009 bij de Tweede Kamer ingediend. De brief «Naar een effectievere asielprocedure en een effectiever terugkeerbeleid»

Beleidsartikelen

(TK 29 344, nr. 67) en de hierbij behorende ex-ante uitvoeringstoets (TK 29 344, nr. 68) zien op wijzigingen in de asielprocedure en het terugkeerbeleid.

Budgettaire gevolgen van beleid					x € 1 000		
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil
Verplichtingen	1 020 771	932 691	1 082 070	1 107 045	663 906	850 296	- 186 390
waarvan garanties	0	0	108 100	0	0	108 100	- 108 100
Programma-uitgaven	1 099 965	973 400	1 059 944	1 064 761	1 099 984	850 296	249 688
15.1 Verblijfsrechten vreemdelingen	193 262	190 159	234 089	282 036	302 212	207 819	94 393
15.1.1 IND	193 262	190 159	234 089	281 940	302 205	207 561	94 644
15.1.2 Overig	0	0	0	96	7	258	- 251
15.2 Opvang gedurende beoordeling verblijf	614 239	495 244	489 987	494 189	521 702	356 917	164 785
15.2.1 COA en overige opvanginstellingen	598 460	478 496	473 379	458 311	494 772	321 229	173 543
15.2.2 Overige instellingen	15 779	16 748	16 608	35 878	26 930	35 688	- 8 758
15.3 Terugkeer en Vreemdelingen	292 464	287 997	335 868	288 536	276 070	285 560	- 9 490
15.3.1 DJI – vreemdelingenbewaring	138 731	133 331	205 606	160 693	142 443	160 708	- 18 265
15.3.2 DJI – uitzetcentra	55 350	53 812	49 908	42 595	43 339	42 452	887
15.3.3 IND	89 051	88 235	24 524	23 893	24 111	23 412	699
15.3.4 Overig	9 332	12 619	7 127	7 646	7 161	6 605	556
15.3.5 Dienst terugkeer en vertrek	0	0	48 703	53 709	59 016	52 383	6 633
Ontvangsten	122 376	136 400	95 842	190 226	252 697	175 175	77 522

Financiële toelichting

Verplichtingen

Garanties: De in de begroting 2009 opgenomen raming betreft het volledige bedrag waarvoor het ministerie van Justitie garant staat. Dit bedrag leidt in de praktijk echt niet of zelden tot daadwerkelijk juridische verplichtingen c.q. uitgaven. Onder «realisatie 2009» is het daadwerkelijk uitgekeerde bedrag opgenomen inzake de afgegeven garanties voor het COA. De verschillen tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie 2009 zijn voor wat betreft de verplichtingen op operationele doelstelling 15.1 en 15.3 in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht. Over de jaren heen zijn de verplichtingen ook in overeenstemming met de uitgaven gebracht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door het volgende:

- Loon en prijsbijstelling, waarmee het budgettaire kader voor artikel 15 is aangepast met € 16,8 miljoen.

Operationele doelstelling 15.1

- Door onder andere vertraging in de invoering van nieuwe regelgeving voor naturalisatie ontstonden lagere ontvangsten voor Naturalisatie. Deze lage ontvangsten verklaren een tegenvaller bij de leges. De problematiek van de leges Naturalisatie en Asiel bedroeg € 6,2 miljoen. De leges zijn per 1 januari 2010 verhoogd. Daarnaast was het

Beleidsartikelen

juridisch niet mogelijk al in 2009 leges in te voeren voor VVA-aanvragen onbepaalde tijd, waardoor ruim € 1 miljoen aan legesontvangsten niet geïnd werden;

- In totaal is € 77 miljoen ontvangen voor de stijging van de asielaanmeldingen naar 17 000 en voor het oplossen van de kostprijsproblematiek bij de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND). Dit laatste is vooral ontstaan doordat de kosten die de IND maakt hoger liggen dan in de begrotingsramingen en in de kostprijzen is voorzien. In 2009 zijn maatregelen genomen om binnen de gestelde kaders te blijven. Het gaat daarbij om een mix van kostenbesparingen bij de IND en incidentele compensatie van het financiële tekort. Tevens is in 2009 een kostprijsonderzoek uitgevoerd om te komen tot een nieuwe kostprijsystematiek en het in lijn brengen van de kostprijzen met de realiteit;
- Aan het «Programma Vernieuwing Grensmanagement» is € 5,6 miljoen uitgegeven. In de loop van 2009 zijn aanvullende bijdragen van andere departementen ontvangen.

Operationele doelstelling 15.2

- In 2009 werd een hogere gemiddelde bezetting van de opvang verwacht dan de 13 644 waarmee in de ontwerpbegroting rekening was gehouden: de verwachting werd bijgesteld naar 20 305 als gevolg van een geactualiseerde instroomverwachting, beginstand en lagere uitstroomverwachting. Hierdoor is het budgettaire kader verhoogd met € 133,7 miljoen;
- Door de langere verblijfsduur in de Tijdelijke Noodvoorzieningen was een hoger voorzieningen niveau noodzakelijk. Daar is een bedrag van € 9,7 miljoen voor uitgetrokken;
- Er zijn meer alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Amv's) naar Nederland gekomen dan geraamd en er bleken derhalve meer Amv-plaatsten nodig te zijn, zowel in campussen als in de kleinschalige opvangvoorzieningen. Daarvoor is € 18,2 miljoen uitgegeven. Daarnaast bedroegen de extra kosten voor de opvang van bijzondere groepen € 3,7 miljoen;
- Op operationele doelstelling 15.2.2 deed zich een meevaller voor van € 10 miljoen. Een deel van de kosten die gemaakt moeten worden voor de in 2009 in het kader van de regeling afwikkeling nalatenschap oude vreemdelingenwet (RANOV) gehuisveste vergunninghouders komt pas in 2010 tot betaling;
- Aan keteninformatisering in de vreemdelingenketen is € 2,7 miljoen uitgegeven.

Operationele doelstelling 15.3

- De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) heeft in 2009 meer kosten gemaakt voor het verwijderen van vreemdelingen. Het betrof zowel tickets, tolken als medische zorg. Bij de tickets gaat het zowel om de tickets van de vreemdelingen, als van de escorts van de Koninklijke Marechaussee. In 2009 waren meer tolken beschikbaar. Dus hebben er ook meer gesprekken in aanwezigheid van een tolk plaatsgevonden. Tot slot deden vreemdelingen vaker een beroep op medische zorg en/of medische voorzieningen. Daarnaast zijn in 2009 bijdragen geleverd aan de IND en de DJI voor diverse projecten;
- Tevens waren de personele kosten hoger. Door werkzaamheden ten behoeve van de afvallers van de Regeling en de Vrijheidsbeperkende locatie (VBL) in Ter Apel was meer personeel nodig. Tot slot heeft de DT&V geïnvesteerd in het opleiden van het personeel;
- De DT&V heeft in 2009 circa € 0,5 miljoen aan ontvangsten gereali-

Beleidsartikelen

seerd op het vlak van personele aangelegenheden en door verrekening van uitgaven met andere organisaties.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2009 en de realisatie over 2009 wordt voornamelijk verklaard door:

- de hogere instroom, waardoor ook de ODA-toerekening (Official Development Assistance) voor de opvang van asielzoekers gedurende het eerste jaar steeg met € 63 miljoen;
- het achteraf (voorlopig) vaststellen en afrekenen van de projectsubsidie aan het COA voor het jaar 2008. Als gevolg daarvan is in 2009 € 9 miljoen terug ontvangen.

Operationele doelstelling 15.1

Een vreemdeling die een verblijfsvergunning of naturalisatie aanvraagt, krijgt binnen de daarvoor gestelde termijn een besluit uitgereikt.

Doelbereiking

Zowel op het terrein van asiel als van reguliere migratie heeft Europese harmonisatie een zichtbaar effect op het Nederlandse toelatingsbeleid. Daarnaast ligt de herziening van de asielprocedure op schema. Het aantal toegelaten kennismigranten is teruggelopen. Van de nieuwe toelatingsregeling voor talenten is in 2009 nog niet veel gebruik gemaakt. Het voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap was in 2009 in behandeling in de Tweede Kamer. Ten slotte is in 2009 het Besluit optie- en naturalisatiegelden gewijzigd.

Instrumenten

Instrumenten
2009
Een effectievere asielprocedure Verbetering van de reguliere procedure Integrale visie en aanpak gezinsmigratie en integratie Bestrijding misbruik en fraude Een klantgerichte, effectieve en efficiënte IND Rijkswet op het Nederlanderschap

Toelichting instrumenten

Een effectievere asielprocedure

In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor het implementeren van de verbeterde asielprocedure in 2010. Zo is er beleid ontwikkeld op het gebied van hoe om te gaan met medische aspecten in de asielprocedure en rechtsbijstand (Brief aan de Tweede Kamer van 7 oktober 2009 «Rechtsbijstand en medische problematiek in het vreemdelingenbeleid» (TK 19 634 nr. 1305) en Brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 «Reactie verslag schriftelijk overleg rechtsbijstand en medische problematiek in het vreemdelingenbeleid» (TK 19 637, nr. 1320)). Teneinde een deugdelijke uitvoering voor te bereiden is aangevangen met het «Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure», dat zorg draagt voor het tijdig gereed zijn van de uitvoeringsorganisaties voor de invoering van de verbeterde asielprocedure. Het wetsvoorstel is aangenomen door de Tweede Kamer (TK 31 994, nr. 2).

Verbetering van de reguliere procedure

Naast de indiening van het wetsvoorstel modern migratiebeleid is vooruitlopend op de inwerkingtreding voortgegaan met het opdoen van ervaring met aspecten van het nieuwe migratiebeleid – via proeftuinen en pilots. Van belang zijn, naast de proeftuinen die al in de Justitiebegroting voor 2009 zijn genoemd, proeftuinen met betrekking tot de toelating van au pairs en studenten. Tevens is in de eerste helft van 2009 de regeling hoogopgeleiden van kracht geworden; afgestudeerden en gepromoveerden aan Nederlands hogere onderwijsinstellingen en aan geselecteerde buitenlandse topuniversiteiten hebben maximaal een jaar de gelegenheid om in Nederland een baan als kennismigrant te vinden, waarbij zij gedurende dat zoekjaar arbeid mogen verrichten waarvoor een tewerkstellingsvergunning is vereist.

Integrale visie en aanpak gezinsmigratie en integratie

Op 2 oktober 2009 heeft het kabinet Balkenende IV – mede ter uitvoering van de motie Van Toorenburg/Dijsselbloem (TK 31 700 XVIII, nr. 19) haar integrale visie gepresenteerd op gezinsmigratie en integratie (TK 32 175, nr. 1). Bij deze visie zit een omvangrijk pakket maatregelen die als perspectief hebben de volwaardige participatie en integratie van degenen die worden toegelaten.

Grote groepen gezinsmigranten doen het goed in de Nederlandse samenleving en vinden moeiteloos hun weg hierin. Toch is er nog steeds een deel van de gezinsmigranten die niet hun weg vinden in de Nederlandse samenleving en die onvoldoende toegerust zijn om hieraan deel te nemen. Dit is nadelig voor de migrant en zijn of haar familie maar natuurlijk ook voor de Nederlandse samenleving. Nadelig is het met name ook voor gezinsmigranten die niet vrijwillig tot een partnerkeuze konden overgaan of die gebukt gaan onder geweld in de relationele sfeer. Daarom is gekozen voor maatregelen die zien op:

- Bestrijding fraude en misbruik;
- Versterking integratie;
- Versterking emancipatie;
- Interventies in Europa.

De brief is op 18 november 2009 en 2 december 2009 besproken in de Tweede Kamer. In vervolg op deze brief is een planningsbrief aan de Tweede Kamer verzonden met daarin opgenomen een overzicht van de maatregelen en de wijze waarop en wanneer de implementatie hiervan zal worden vormgegeven.

Bestrijding fraude en misbruik

Vanaf eind 2008 is bij de IND geïnvesteerd in handhaving. Hiertoe zijn handhavingsinstrumenten ontwikkeld. Deze instrumenten leiden uiteindelijk voor specifieke verblijfsdoelen of beleidsaspecten tot een handhavingsarrangement.

Halverwege 2009 is een meer systematische aanpak van handhaving binnen de IND vastgesteld. Deze aanpak is gericht op zes handhavingsgebieden:

- Trajectcontrole: waarmee nadat aan een vreemdeling verblijfsrecht is verleend kan worden gecontroleerd of aan de voorwaarden voldaan blijft worden;
- Sturing op risico: waarmee op grond van kenmerken van de vreemdeling of de aanvraag de manier van afdoening wordt bepaald;

Beleidsartikelen

- Ondersteuning van handmatig beslissen: waardoor de beslismedewerker gemakkelijker verificatie en onderzoek kan (laten) verrichten;
- Signaleren en onderzoek: waardoor in het verlengde van het bovenstaande procedures er afspraken worden gemaakt voor het verrichten van onderzoeken én waardoor signalen gestructureerd kunnen worden vastgelegd, hetgeen kan leiden tot onderzoek;
- Proactieve informatievoorziening: waarmee gefocust wordt op activiteiten die door de IND kunnen worden verricht voordat de vreemdeling een aanvraag indient. Te denken valt aan het geven van voorlichting en verstrekken van informatie, waarbij handhaving een speerpunt is;
- Handhaving aan het loket: focus op handhaving op die plekken waar daadwerkelijk contact is met de vreemdeling. Veelal preventief van aard zoals voorlichting en communicatie maar ook detectie van ID fraude.

Alle bovengenoemde handhavingsgebieden steunen in meer of mindere mate op het gestructureerd vastleggen van signalen en gegevens. Dit is dan ook een speerpunt voor de ontwikkeling van INDiGO. Dit nieuwe systeem zal beter in staat zijn om analyses te laten plaatsvinden en trends te onderkennen.

Een klantgerichte, effectieve en efficiënte IND

In 2009 is door het programma INDiGO gewerkt aan de realisatie en implementatie van Plateau 1 van INDiGO en de diverse activiteiten die hieraan gerelateerd zijn. In de zomer is het eerste resultaat van INDiGO in gebruik genomen, de zogenaamde klantdienstwijzer (informatie en formulieren op maat via internet). Met de ingebruikname van de klantdienstwijzer is de dienstverlening verbeterd. De verbetering bestaat eruit dat de informatie meer dan voorheen op de situatie van de klant is gericht. Door het doorlopen van een dialoogvenster wordt een aanvraagset op maat aangemaakt, waarbij de klant alleen gegevens hoeft in te vullen die in betreffende situatie nodig zijn. Dit is een verbetering ten opzichte van de standaardformulieren.

Eind 2009 is gestart met het in productie nemen van een deel van INDiGO en hiermee is de basis van het systeem opgeleverd en beproefd gebleken. Met de in schaduwproductie draaien van INDiGO is een volgende stap gezet binnen INDiGO.

Rijkswet op het Nederlanderschap

Gedurende 2009 is het voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap inzake meervoudige nationaliteit en andere nationaliteitsrechtelijke aangelegenheden in behandeling bij de Tweede Kamer.

In 2009 is het Besluit optie- en naturalisatiegelden gewijzigd (Stb. 2009, 388). De gewijzigde regelgeving trad in werking per 2010 en verhoogt de naturalisatieleges, introduceert een korting van € 50,- op het geldende naturalisatietarief voor staatlozen en houders van een asielverblijfsrecht. Ook introduceert de wijziging leges voor de behandeling van een verzoek tot medenaturalisatie van een minderjarige.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Kengetallen Asiel						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Volumegegevens						
Asielinstroom	14 465	9 700	15 300	16 163	16 000	163
Overige instroom	10 127	7 000	3 800	6 475	5 335	1 140
Regulier (asielgerelateerd)	9 245	5 500	1 600	1 659	2 200	- 541
Totale instroom	33 837	22 300	20 700	24 297	23 535	762
Afgehandeld:						
- aanvragen	16 278	14 300	12 900	19 271	19 305	- 34
- VVA (on)bepaald	8 892	5 600	1 300	2 396	1 735	661
- Regulier (asielgerelateerd)	8 422	6 000	1 500	1 012	1 930	- 918
Totaal afgehandeld	33 952	25 800	21 100	22 679	22 970	- 291
Statusverleningen	19 195	13 400	14 300	9 679	11 944	- 2 265

Toelichting kengetallen

Er zijn meer VVA (on)bepaalde zaken afgehandeld dan begroot. Dit heeft met name betrekking op herbeoordelingen van asielvergunningen voor bepaalde tijd, verleend aan vreemdelingen afkomstig uit Irak.

De instroom en daarmee de afhandeling van Regulier asielgerelateerde aanvragen is lager dan begroot. Dit heeft met name betrekking op de Reguliere vervolgaanvragen. Het aantal statusverleningen is in 2009 ten opzichte van afgelopen jaren naar verhouding afgenomen. Het aantal statusverleningen is mede afhankelijk van het gevoerde categorale beschermingsbeleid.

Volume- en prestatiegegevens

Kengetallen Regulier						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Instroom						
<i>Machtiging tot Voorlopig Verblijf</i>						
– Gezinsvorming en -hereniging	22 884	20 800	26 900	29 000	13 842	15 158
– Overig	17 548	19 400	22 500	21 700	28 458	– 6 758
Subtotaal MVV	40 432	40 200	49 400	50 700	42 300	8 400
<i>Vergunning tot Verblijf Regulier</i>						
– Eerste aanleg gezinsvorming en -hereniging	25 770	19 600	22 000	22 000	14 175	7 825
– Eerste aanleg overig	84 632	83 900	38 500	36 100	43 025	– 6 925
Subtotaal VRR eerste aanleg	110 402	103 500	60 500	58 100	57 200	900
VVR – Verlenging	125 501	129 300	95 800	95 700	98 800	– 3 100
Overig		48 500	19 200	17 400	6 600	10 800
Visa	15 814	14 600	8 000	5 000	29 000	– 24 000
Totaal instroom	292 149	287 600	232 900	226 900	233 900	– 7 000
Afgehandeld:						
<i>Machtiging tot Voorlopig Verblijf</i>						
– Gezinsvorming en -hereniging	25 317	18 700	23 800	27 100	13 842	13 258
– Overig	17 770	19 300	22 100	20 500	28 458	– 7 958
Subtotaal MVV	43 087	38 000	45 900	47 600	42 300	5 300
<i>Vergunning tot Verblijf Regulier eerste aanleg</i>						
– Gezinsvorming en -hereniging	27 354	18 700	22 300	21 200	14 175	7 025
– Overig	82 409	19 300	35 900	35 300	43 025	– 7 725
Subtotaal VRR eerste aanleg	109 763	38 000	58 200	56 500	57 200	– 700
VVR – Verlenging	116 829	140 200	98 400	92 300	98 800	– 6 500
Overig		48 100	18 200	16 700	6 600	10 100
Visa	16 273	14 700	8 000	5 200	29 000	– 23 800
Totaal afgehandeld	210 365	296 200	228 700	218 300	233 900	– 15 600
Inwilligingen	199 369	204 400	180 500	170 800	163 730	7 070

Toelichting kengetallen

De totale instroom en productie van reguliere zaken zijn lager dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met een lager aanbod van visa. De oorzaak hiervoor is tweeledig. Ten eerste zijn visumaanvragen relatief vaker zelfstandig door de Nederlandse vertegenwoordiging in het buitenland afgehandeld. Ten tweede is in de begroting rekening gehouden met de overdracht van de behandeling van zakenvisa van het ministerie van Buitenlandse Zaken naar de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Deze overdracht vindt echter niet plaats. De reden daar voor is dat besloten is de bevoegdheid voor visumtaken kort verblijf bij Buitenlandse Zaken te laten en alleen MVV over te hevelen naar de IND. Bij het opstellen van de meerjarenplanning van 2007 en verder was nog rekening gehouden met de overheveling van zowel visum kort verblijf als Machtiging Voorlopig Verblijf (MVV).

Het aanbod MVV en VVR (Verblijfsvergunning Regulier) Overig is hoger dan begroot. Het aantal ingestroomde en afgehandelde aanvragen voor een MVV is in 2009 verder gestegen. De oorzaak ligt in de toename van het aanbod van Somalische nareizigers voor gezinshereniging en pleeg-

Beleidsartikelen

kinderen. Voor VVR Overig ligt de oorzaak grotendeels in een stijging van het aantal intrekkingen. Het aantal intrekkingen is hoger omdat voor arbeids-, kennis- en studiemigranten de status in toenemende mate wordt ingetrokken bij beëindiging van het contract of de studie.

Volume- en prestatiegegevens

Kengetallen Naturalisatie						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil 2009
Instroom						
– Verzoeken	28 221	27 100	24 500	25 150	26 500	– 1 350
– Fraudeonderzoeken			150	200	200	0
Totale instroom	28 221	27 100	24 650	25 350	26 700	– 1 350
Afgehandeld						
– Verzoeken	23 884	26 700	26 200	25 600	26 500	– 900
– Fraudeonderzoeken			300	150	200	– 50
Totaal afgehandeld	23 884	26 700	26 500	25 750	26 700	– 950
Positieve beslissingen	20 210	22 400	22 900	23 650	22 000	1 650

Toelichting kengetallen

De instroom is nagenoeg gelijk aan de begroting. Het aantal afgehandelde aanvragen ligt hoger dan de instroom, waardoor de voorraad is gedaald.

Operationele doelstelling 15.2

Asielzoekers in afwachting van een uitspraak over hun aanvraag voor een verblijfsvergunning en aan hen gelijkgestelden worden op een humane en sobere wijze opgevangen.

Doelbereiking

Het overgrote deel van de asielzoekers is opgevangen bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Deze mensen worden veilig opgevangen. Iedere asielzoeker wordt daarbij gestimuleerd zich actief voor te bereiden op zijn toekomst, in Nederland of elders. Extra aandacht wordt geschonken aan de beschermde opvang van kwetsbare groepen en minderjarige asielzoekers op een aparte locatie. Er is door de Task Force Huisvesting gewerkt aan het terugdringen van de gemiddelde verblijfsduur van vergunninghouders bij het COA om kosten te drukken.

Instrumenten

Instrumenten
2009
De opvang van asielzoekers en andere opvanggerechtigden Beschermd opvang Vrijheidsbeperkende locatie Motie opvang uitgeprocedeerde asielzoekers met aanvraag om medische reden Visie op bescherming Europaroute

Beleidsartikelen

De opvang van asielzoekers en andere opvanggerechtigden

Door het bieden van centrale opvang aan asielzoekers is het mogelijk om de toelatingsprocedure efficiënt te laten verlopen. In 2009 is de opvangbehoefte licht gestegen. Het aantal personen dat een beroep deed op de opvangvoorzieningen van het COA bedroeg gemiddeld 20 720. In 2008 was dat 20 279. De stabiele bezetting is voor een belangrijk deel een gevolg van de ophoging van de behandelcapaciteit van de IND. Hierdoor was tevens, na een aanvankelijke stijging sprake van een daling van de TNV-bezetting. In de TNV-verblijven de asielzoekers die op de wachtlijst staan voor het indienen van hun asielverzoek. De gemiddelde TNV bezetting bedroeg 1 707.

Beschermde opvang

Per 1 januari 2008 is een pilot gestart met als doel te onderzoeken of het bieden van een vorm van beschermde opvang een effectief middel is om te voorkomen dat potentiële slachtoffers van mensenhandel in handen van mensenhandelaren vallen. De pilot voor beschermde opvang voor potentiële slachtoffers van mensenhandel, waaronder Amv's, wordt door het WODC geëvalueerd. Het evaluatierapport is aan het einde van het eerste kwartaal 2010 gereed waarna besloten wordt of de pilot wordt omgezet in een structurele voorziening.

Vrijheidsbeperkende locatie

Vreemdelingen voor wie aanleiding bestaat een toezichtmaatregel op te leggen ter fine van vertrek worden geplaatst in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL). Om toezicht uit te kunnen oefenen wordt de bewegingsvrijheid beperkt. Plaatsing in een VBL geeft een uitgedeelde asielzoeker bovendien een eenduidig signaal en kan daarmee een extra prikkel vormen voor zelfstandig vertrek. De instelling van een VBL heeft tevens tot doel het maatschappelijke draagvlak voor het terugkeerbeleid te vergroten. De maatregel wordt individueel opgelegd, primair aan uitgedeelde asielzoekers van wie het belang van terugkeer extra groot is om verblijf in de illegaliteit te voorkomen. In 2009 was uitgangspunt het verlenen van voorrang aan gezinnen met kinderen en aan vreemdelingen die nog onder de oude Vreemdelingenwet hun aanvraag indienden.

Motie opvang uitgedeelde asielzoekers met aanvraag om medische reden

Justitie heeft uitvoering gegeven aan de motie Spekman (TK 30 846, nr. 4) zodat opvang kan worden verleend aan uitgedeelde asielzoekers die om medische redenen een aanvraag hebben ingediend. Het betreft hier een pilot voor één jaar. Tevens heeft een ex ante uitvoeringstoets plaatsgevonden. Om uitvoering te kunnen geven aan de motie zijn onder andere de Vreemdelingencirculaire en de Regeling verstrekking aan asielzoekers aangepast.

Visie op Bescherming

De notitie «Visie op bescherming» (TK 19 637, nr. 1314) biedt een aanzet voor een concrete agenda voor asielbescherming op nationaal en Europees niveau. Zo is voorgesteld de grond voor categorale bescherming uit de Vreemdelingenwet 2000 te schrappen, aangezien dit een fraudegevoelig instrument is gebleken. De internationaal rechtelijke gronden voor bescherming geven voldoende mogelijkheid om de algehele situatie in landen van herkomst mee te wegen in de individuele beslissing.

Beleidsartikelen

Europaroute

Het door het WODC en de IND uitgevoerde onderzoek, «Gemeenschapsrecht en Gezinsmigratie» (TK 19 637, nr. 1247, TK 32 175, nr. 6) naar het gebruik van gemeenschapsrecht door gezinsmigranten uit derde landen bood naast cijfermatige informatie ook inzicht in de aard van het gebruik en misbruik. Het gebruik van gemeenschapsrecht door gezinsmigranten uit derde landen is in de jaren 2005 tot en met 2008 toegenomen. In 2009 was sprake van een stabilisatie, waarbij wel meer aanvragen werden gedaan, maar het aantal afwijzingen ook toenam. Dat wijst erop dat de genomen maatregelen effectief zijn geweest. De maatregelen zagen op het onderkennen van misbruik, ook in de vorm van schijnhuwelijken en schijnrelaties. Uit het onderzoek blijkt bovendien dat het aantal aanvragen bij Nederlandse referenten sterk achterblijft bij het aantal aanvragen bij referenten uit andere EU-lidstaten. De Nederlandse referenten zijn over het algemeen autochtone Nederlanders.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Kengetallen COA						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Instroom	7 755	8 966	13 336	15 319	13 200	2 119
Uitstroom	13 236	10 679	15 061	13 701	17 524	- 3 823
Gemiddelde bezetting in totaal	27 329	24 618	20 279	20 979	13 644	7 335
– waarvan gemiddelde bezetting centrale opvang COA	26 219	23 735	19 888	20 720	13 462	7 258
– waarvan gemiddelde bezetting decentrale opvang	1 110	883	391	227	182	45
Gemiddelde kosten per bezette opvangplaats:						
– centrale opvang COA (x € 1)	14 963	17 752	19 001	22 191	20 276	1 915
– decentrale opvang (x €1)	4 768	3 248	3 101	3 164	3 164	–
Gemiddelde bezetting opgevangen ex-Amv's	3 519	1 555	970	66	–	66
Leefgeld per persoon per jaar (x € 1)	10 929	12 750	3 106	12 124	–	12 124
TNV-capaciteit	800	400	1 700	1 707	400	1 307
Opties op plaatsen				4 000	4 000	–
Vrijheidsbeperkende locatie				210	375	- 165

Toelichting kengetallen

De instroom in en uitstroom uit de opvang

Bij voorjaarsnota (eerste suppletoire begroting) heeft een bijstelling plaatsgevonden van de instroomraming van 16 000 naar 17 000 ingediende asielverzoeken. Als gevolg van de hogere instroom is ook het aantal asielzoekers dat de opvang is ingestroomd hoger dan oorspronkelijk geraamd. De uitstroom was lager dan bij het opstellen van de ontwerpbegroting werd aangenomen. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat de uitstroom van vergunninghouders is achtergebleven bij de verwachting nu de gepardonnerden vrijwel allemaal zijn gehuisvest.

Gemiddelde bezetting in de centrale/decentrale opvang

Als gevolg van ophoging van de verwerkingscapaciteit van de IND is de instroom in de centrale opvang hoger dan geraamd, waardoor ook de gemiddelde bezetting met 20 720 hoger is dan gepland. Daar staat tegenover dat de TNV bezetting na een aanvankelijke stijging is afgenomen. De gemiddelde TNV bezetting bedroeg 1 707.

Ook de beëindiging van het categoriaal beschermingsbeleid voor Irakezen en Somaliërs, waardoor minder asielzoekers uit die landen snel een status krijgen en gehuisvest worden, is van invloed op de bezetting, alsmede de achterblijvende uitplaatsing van statushouders, nu de bijzondere attentie die de huisvesting van gepardonneerden had voorbij is.

De afbouw van de decentrale Regeling Opvang Asielzoekers (ROA) is nagenoeg afgerond. De afbouw van het Zelf Zorg Arrangement (ZZA) verloopt minder snel dan gepland. Onderzocht wordt wat hier de oorzaak van is.

Ex-Amv's

De werkwijze beëindiging leefgeldten ex-amv is in 2009 gecontinueerd behoudens die gevallen die op grond van hun status deel uitmaken van de doelgroep van het Perspectief-experiment ex-amv's. Het experiment is gericht op het bevorderen van terugkeer en het voorkomen van illegaliteit van ex-amv's, en is op 1 oktober 2009 van start gegaan (TK 19 637, nr. 1211). De vertraging van het beëindigen van de leefgeldten ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door de uitvoering van de motie.

Gemiddelde kosten per bezette opvangplaats

De gemiddelde kosten zijn als volgt berekend: Het beschikbare budget voor 2009 is gedeeld door de gemiddelde bezetting. De werkelijke kostprijs kan pas nadat afrekening met het COA heeft plaatsgevonden worden vastgesteld. De kosten zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar als gevolg van voorzieningen in het kader van brandpreventie, loon- en prijsbijstelling en kwaliteitsverbetering van de voorzieningen in de TNV.

Operationele doelstelling 15.3

Een effectieve en zorgvuldige uitvoering van het terugkeerbeleid, opdat een vreemdeling die niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijft, Nederland zelfstandig of gedwongen verlaat.

Doelbereiking

De mogelijkheden om asielzoekers te stimuleren om te kiezen voor zelfstandig vertrek zijn verbeterd. Zo is uitvoering gegeven aan de uitbreiding van de doelgroep voor de Herintegratieregeling en is er regulier overleg op niveau van de Ministerraad om een interdepartementale aanpak van de terugkeer mogelijk te maken.

Voorts is aan de Tweede Kamer het kaderdocument grenstoezicht aangeboden, waarmee voorwaarden zijn geschapen om het Programma Vernieuwing Grensmanagement uit te voeren.

Instrumenten

Instrumenten	
	2009
Grensbeheer Geïntegreerd terugkeerbeleid Gericht terugkeerbeleid Bevorderen en faciliteren van zelfstandige terugkeer Migratie en ontwikkeling	

Grensbeheer

In 2009 is het Kaderdocument grenstoezicht afgerond (TK 30 315, nr. 8). Dit document bevat het nationale meerjarenbeleidskader voor het grenstoezicht in samenhang met de Europese plannen op dit gebied. Ten behoeve van de uitvoering van de maatregelen uit het Kaderdocument is eind 2008 al het Programma Vernieuwing Grensmanagement ingericht (VGM). In 2009 is binnen het VGM gestart met drie projecten te weten:

- «advanced passenger information» (API);
- NoQ, dat ziet op vormen van automatische grenspassage en
- PARDEX, dat ziet op informatieverdeling.

Eind 2009 is het pilot project FLUX van start gegaan: automatische grenspassage op Schiphol en zes luchthavens in de Verenigde Staten, bedoeld voor Nederlandse en Amerikaanse burgers. Deelnemers aan het programma krijgen vooraf een veiligheidsonderzoek. Het grenspassageproces wordt hierdoor versneld waardoor de mobiliteit van de reizigers toeneemt. Door het creëren van automatische grenspassage voor reizigers die geen of een laag risico vormen kan er meer grensbewakingsexpertise worden ingezet om risicoreizigers te kunnen detecteren. Op die manier wordt illegale immigratie beter bestreden.

Geïntegreerd terugkeerbeleid

Nederland heeft actief deelgenomen aan de Europese implementatie van het migratiebeleid.

Instrumenten die in EU-verband ontwikkeld zijn, zijn onder meer de Mobiliteitspartnerschappen en de migratiemissies. Nederland is deelnemer aan de Mobiliteitspartnerschappen met Kaap Verdië en Georgië. Ook heeft Nederland deelgenomen aan de migratiemissie naar Kenia.

In 2009 is, samen met alle ketenpartners, gestart met de implementatie van de Europese richtlijn inzake gemeenschappelijke normen en procedures voor de terugkeer van vreemdelingen. Hiertoe wordt tevens een wetswijzigingsvoorstel gemaakt.

Gericht terugkeerbeleid

In 2009 is het aantal personen dat aantoonbaar uit Nederland is vertrokken via de vertrekprocedure van de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) toegenomen. Ook is een stijging waarneembaar van het aantal migranten dat zelfstandig uit Nederland is vertrokken met ondersteuning van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM), al dan niet in samenwerking met de DT&V. Vanuit vreemdelingenbewaring vertrekt ruim de helft van de vreemdelingen gecontroleerd. Hierin is een stijgende trend waar te nemen. De hoge prioriteit die het kabinet Balkenende IV gaf aan het vertrek van vreemdelingen met een criminele achtergrond, heeft resultaat opgeleverd: van de vreemdelingen in de strafrechtsketen (VRIS) is – door

Beleidsartikelen

tussenkost van de DT&V – ongeveer 70% aantoonbaar vertrokken uit Nederland.

Afvallers van de Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet (RANOV) vertrekken uit Nederland, al zijn er hierbij minder vreemdelingen vertrokken dan geraamd. Dat wordt veroorzaakt doordat er ongeveer 900 vreemdelingen nog niet verwijderbaar zijn, omdat hun juridische procedure naar aanleiding van een aanvraag bij de IND nog loopt. De verwachting was dat het geheel in 2009 afgerond zou zijn.

Er is in 2009 veel tijd en energie besteed aan het verder uitbouwen van de in de asiel- en terugkeerbrief genoemde strategische benadering van herkomstlanden. Dit heeft onder meer plaatsgevonden door het ontwikkelen van operationele landenstrategieën en van een integrale, kabinetsbrede benadering van de herkomstlanden.

Ter stimulering van de zelfstandige terugkeer is de doelgroep van de Herintegratie Regeling Terugkeer (HRT) uitgebreid. Dit heeft plaatsgevonden in het kader van in het kader van het migratie- en ontwikkelingsprogramma en de maatregelen uit de asiel- en terugkeerbrief. De HRT wordt in 2010 voortgezet. Voorts is per 1 januari 2010 subsidie verleend aan het Platform Duurzame Terugkeer met het oog op het verder doen toenemen van de zelfstandige terugkeer. Tevens zijn specifieke programma's ter ondersteuning van herintegratie gestart in onder meer Afghanistan en Irak.

Bevorderen en faciliteren van zelfstandige terugkeer

Het zelfstandig vertrek via de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) is in 2009 sterk toegenomen ten opzichte van de vorige twee jaren. De voorlopige cijfers over 2009 geven aan dat het zelfstandig vertrek via de IOM ruim 2500 personen bedraagt. Deze cijfers zullen naar verwachting aan het eind van het eerste kwartaal van 2010 gepubliceerd worden. Ten opzichte van 2008 betekent dit een stijging van circa 40%. De meeste vertrekkers die gebruik maakten van de IOM waren Irakezen (29%), Brazilianen (13%) en Chinezen (6%).

Migratie en ontwikkeling

In november 2009 is de uitvoering van de pilot «circulaire migratie», na aanbesteding, gegund aan de Stichting Hersteld vertrouwen in de toekomst (HIT). HIT zal in Zuid-Afrika en Indonesië in totaal 160 circulaire migranten werven, die voor maximaal 2 jaar in Nederland zullen werken.

Volume- en prestatiegegevens

Capaciteit vreemdelingenbewaring en uitzetcentra						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Capaciteit vreemdelingenbewaring	2 430	3 063	2 168	2 185	2 181	4
Verdeeld naar:						
Vrijheidsbeneming (art. 6 Vw)	242	218	223	96	238	- 142
Vreemdelingenbewaring (art. 59 Vw)	2 137	2 833	1 937	1 648	1 918	- 270
In bewaring gestelden op politiebureau's	51	12	8	25	25	0
Capaciteit uitzetcentra						
Capaciteit	880	744	599	482	600	- 118
Bezettingsgraad (%)	90,6	63,9	64,6	72,6	91,3	- 18,7

Toelichting kengetallen

In verband met de relatief lage bezetting van de capaciteit is bij de eerste suppletoire begroting 2009 een deel van de capaciteit van de vreemdelingenbewaring en uitzetcentra aangewezen als reservecapaciteit en in stand te houden capaciteit (tegen een gereduceerd tarief). Het gaat hierbij respectievelijk om 102 en 314 plaatsen bij de vreemdelingenbewaring en 28 en 86 plaatsen bij de uitzetcentra.

De inzet van capaciteit ten behoeve van de vreemdelingenbewaring en de uitzetcentra vindt in de praktijk op dezelfde locaties plaats. Per saldo is de capacitaire taakstelling van beide categorieën gerealiseerd.

Volume- en prestatiegegevens

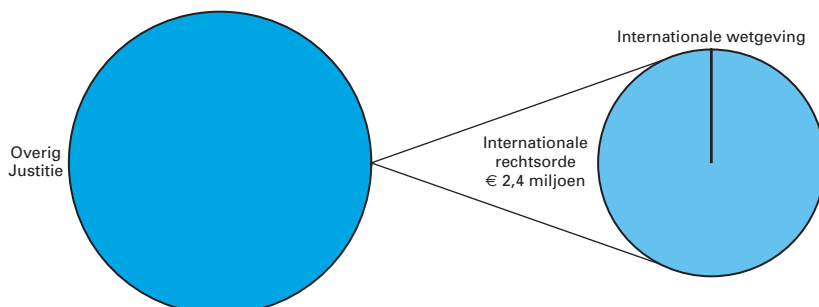
Terugkeer						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Volume						
- Zelfstandig vertrek		1 850	2 350	3 100	2 500	600
- Gedwongen vertrek		10 050	6 850	7 300	11 000	- 3 700
- Zelfstandig vertrek zonder toezicht		14 700	10 900	11 600	13 500	- 1 900
Totaal vertrek	54 864	26 600	20 100	22 000	27 000	- 5 100

Toelichting kengetallen

Het aantal geregistreerde vertrekken is over de meeste categorieën lager dan geraamd als gevolg van de verbeteringen van de gegevenskwaliteit. In 2009 zijn verbeteringen in de realisatiecijfers van 2007 tot en met 2009 doorgevoerd. Dit betreft het corrigeren van het aantal dubbel geregistreerde vertrekken. In het verleden, dus ook bij de ramingen 2009, zaten er dubbelingen in de vertrekgegevens. Dit is reeds eerder aan de Tweede Kamer gemeld in de rapportage vreemdelingenketen over de eerste helft van 2009 (bijlage bij TK 19 637, nr. 1311).

17 INTERNATIONALE RECHTSORDE

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen
 art. 17 Internationale rechtsorde 0,04%

Algemene doelstelling

Bevorderen van de totstandkoming van een Europese en internationale rechtsorde.

Doelbereiking en Maatschappelijke effecten

Justitie streeft naar een veilige en rechtvaardige samenleving. Dat geldt nationaal maar ook voor de Europese Unie en daarbuiten. Justitie levert een aandeel daaraan door de bevordering van een Europese en internationale rechtsorde en coherentie met de nationale rechtsorde.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

De bijdrage van Nederland aan de totstandkoming van internationale regelgeving in de EU met de Europese lidstaten laat zich in algemene zin niet goed in meetbare prestatie-indicatoren uitdrukken. Dit als gevolg van de doorgaans onvoorspelbare onderhandelingsdynamiek. Wel is onder doelstelling 17.1 aangegeven op welke wijze Justitie zo optimaal mogelijk bijdraagt aan internationale regelgeving en samenwerking. Mede vanwege de lastige effectmeting laat Justitie periodiek de internationale functie evalueren. In 2009 is een dergelijke evaluatie verricht door Instituut Clingendael in opdracht van het WODC.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

Omschrijving				
	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Overig evaluatieonderzoek				
Functioning of EU monitoring mechanisms: Assessing and learning from monitoring, evaluation and inventory mechanisms in the First and Third EU Pillars	17.1	2009	2009	www.wodc.nl
An Assessment of certain monitoring mechanisms in the Council of Europe	17.1	2009	2009	www.wodc.nl

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
Verplichtingen	1 846	1 873	2073	2 123	2 464	1 886	578
Apparaat-uitgaven	1 847	1 873	2030	2 113	2 444	1 886	558
17.1 Internationale regelgeving	1 847	1 873	2030	2 113	2 444	1 886	558
17.1.1 Directie Wetgeving	1 847	1 873	2030	2 113	2 444	1 886	558
Ontvangsten	1	68	90	4	4	0	4

Operationele doelstelling 17.1

Het bijdragen aan de inzet van Nederland aan de totstandkoming van deugdelijke en effectieve EU- en internationale regelgeving evenals de verbetering van samenwerking op het terrein van justitie en politie in EU-verband en op internationaal niveau.

Doelbereiking

Instrumenten

Bevorderen van de mensenrechten

Justitie zet zich in voor de versterking en uitbreiding van mensenrechtelijke toezichtsystemen. In 2009 is daartoe in bilaterale contacten met justitieministers van andere lidstaten van de Raad van Europa gepleit voor de versterking van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens onder meer door aandacht te vragen voor de implementatie van uitspraken van het Hof en – met betrekking tot de Russische Federatie – de ratificering van Protocol 14 bij het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Samen met de Minister van Buitenlandse Zaken heeft het Ministerie van Justitie actieve inbreng in de Friends of the Presidency Group die de toetreding van de Europese Unie tot het EVRM aan EU-zijde voorbereidt.

EU meerjarenprogramma voor «Justitie en Binnenlandse Zaken» (JBZ)

Tijdens het Zweedse voorzitterschap in de tweede helft van 2009 is een nieuw EU meerjarenprogramma voor JBZ totstandgekomen, het Stockholm Programma. Nederland heeft actief bijgedragen aan de invulling van dit programma, dat een substantieel aantal voor Nederland prioritaire thema's bevat. Daartoe behoren onder andere:

- het plan voor een systeem van rechtsstaatmonitoring;
- de aanpak van mensenhandel;
- cybercrime en financieel-economische criminaliteit;
- het incidentenmeldingsmechanisme;
- de registratie van slachtoffers van illegale immigratie en
- de notie van migratie als geïntegreerd onderdeel van de externe dimensie van de Europese Unie.

Capaciteitsopbouw

Ter bevordering van de internationale rechtsorde biedt Justitie hulp bij de versterking van de nationale rechtsorde in fragiele staten en in derde landen waar Nederland – onder meer op justitieel gebied – een samenwerkingsbelang heeft. Nederland heeft in 2009 diverse landen ondersteuning

Beleidsartikelen

geleverd bij de opbouw van de rechtstaat. Projecten waaraan Justitie heeft bijgedragen zijn onder andere uitgevoerd in Turkije, Kroatië en Macedonië. In Bulgarije is Nederland betrokken geweest bij de oprichting van een expertisecentrum mensenhandel.

In 2009 is een kennisuitwisselingsprogramma met de Indonesische anti-corruptie Commissie (KPK) van start gegaan. Tevens is een hernieuwde meerjarige samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Indonesische ministerie van Justitie en Mensenrechten.

Met het Ministerie van Justitie en politie van Suriname werd en wordt in een reeks van projecten samengewerkt – binnen het kader van een in 2008 gesloten overeenkomst – bij de opbouw van het Surinaamse justitie en migratieveld. Met Marokko werken rechters en griffiers samen ten aanzien van het nieuwe Marokkaanse familierecht.

Ook heeft Justitie bijgedragen aan de opbouw van de rechtsstatelijkheid van fragiele staten. Bijdragen vanuit het justitieveld worden geleverd aan de European Union Rule of Law Mission (EULEX-missie) in Kosovo (rechtspraak en openbaar ministerie) en de European Union Integrated Rule of Law Mission (EUJUST LEX-missie) in Irak (rechtspraak en gevangeniswezen). In 2009 is ook de werving gestart van officieren van justitie voor de European Union Police Mission (EUPOL-missie) in Afghanistan.

Eurojust

Zowel voor Europol als voor Eurojust geldt dat in EU-verband wordt gewerkt aan concrete maatregelen voor een verbeterde werking van deze organisaties. Dit is ook een aandachtspunt in het Stockholm Programma. Nederland speelt een actieve rol in die discussie en werkt toe naar feitelijke versterking en betere benutting van beide organisaties. In 2010 worden voorstellen verwacht van de Europese Commissie voor de mogelijke inrichting van een Europees Openbaar Ministerie.

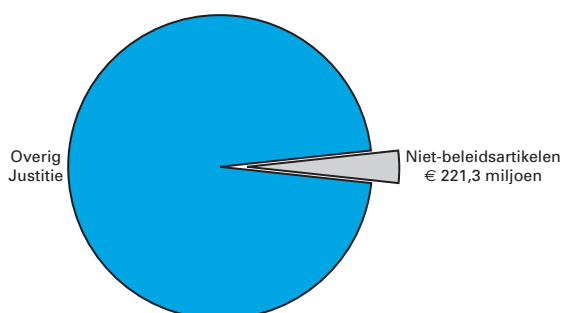
Gegevensuitwisseling

Zowel op het terrein van recht, migratie als veiligheid is de uitwisseling van informatie tussen overheidsdiensten cruciaal om effectief te kunnen optreden. Dit kan echter raken aan de persoonlijke levenssfeer van burgers. Justitie participeert in Europese gremia waarin wordt gezocht naar verbeteringsmogelijkheden voor informatie-uitwisseling – specifiek met derde landen – en gegevensbescherming.

Justitie heeft toegewerkt naar een coherente Europese standpuntbepaling in 2009, waarbij onder andere is ingespeeld op technologische ontwikkelingen die de controle op correcte omgang met gegevens kunnen bevorderen (bijvoorbeeld met logging en tracing-technieken). Mede dankzij de inspanningen van Nederland wordt in het Stockholm Programma aandacht besteed aan de optimalisering van informatie-uitwisseling en gegevensbescherming.

HOOFDSTUK 5 – NIET-BELEIDSARTIKELEN

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 6 239,6 miljoen Niet-beleidsartikelen (91, 92, 93) 3,5%

Niet-beleidsartikel 91 Algemeen

Algemene doelstelling

Effectieve besturing van het Justitie-apparaat.

Budgettaire gevolgen van beleid								x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil	
Verplichtingen	235 183	201 074	237 449	185 624	251 375	213 543	37 832	
Programma-uitgaven	36 193	27 427	31 539	0	0	0	0	
91.1 Algemeen	36 193	27 427	31 539	0	0	0	0	
91.1.1 Effectieve besturing van het Justitie apparaat	36 193	27 427	31 539	0	0	0	0	
Apparaat-uitgaven	197 482	181 034	196 627	185 032	218 652	214 224	4 428	
91.1 Algemeen	197 482	181 034	196 627	185 032	218 652	214 224	4 428	
91.1.1 Effectieve besturing van het Justitie apparaat	197 492	181 034	196 627	185 032	218 652	214 224	4 428	
Ontvangsten	32 131	9 256	5 317	5 386	7 584	2 073	5 511	

Financiële toelichting

Op het niet-beleidsartikel 91 «Algemeen» staan apparaatsuitgaven van stafdiensten die voor de Justitieorganisatie als geheel werkzaamheden verrichten. Tevens zijn bij niet-beleidsartikel 91 uitgaven opgenomen van de drie Directoraten-Generaal (DG) en hun staven: DG Preventie, Jeugd en Sancties, DG Rechtspleging en Rechtshandhaving en DG Wetgeving, Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken, alsmede de uitgaven van politieke en ambtelijke leiding.

Verplichtingen

Het verschil tussen de begroting en de realisatie op de verplichtingen bedraagt € 37,8 miljoen. De invoering van de projecten Vernieuwing HRM en P-direkt zijn vertraagd waardoor de exploitatiekosten van de bestaande systemen langer doorlopen dan geraamd. Tevens zijn er in 2009 meerja-

Niet-Beleidsartikelen

rige verplichtingen vastgelegd voor de ontwikkeling van een nieuw financieel systeem.

Ontvangsten

De ontvangstenstand kwam uiteindelijk € 7,6 miljoen hoger uit dan de stand van de vastgestelde begroting 2009. Dit komt in de eerste plaats door een verlate bijdrage voor facilitaire activiteiten van € 3 miljoen. De resterende extra ontvangst van € 2,2 miljoen is het saldo van een groot aantal kleine mee- en tegenvallers.

Niet-beleidsartikel 92 Nominaal en onvoorzien

Algemene doelstelling

Nominaal en onvoorzien.

Budgettaire gevolgen van beleid		x € 1 000						
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009	
Verplichtingen	0	0	0	0	0	- 2 455	2 455	
Programma-uitgaven	0	0	0	0	0	- 2 455	2 455	
92.1 Nominaal en onvoorzien	0	0	0	0	0	- 2 455	2 455	
92.1.1 Nominaal en onvoorzien	0	0	0	0	0	- 2 455	2 455	
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	

De grondslag voor het in de begroting opnemen van het niet-beleidsartikel «Nominaal en onvoorzien» staat in artikel 6, lid 1c van de Comptabiliteitswet 2001 (CW). Niet-beleidsartikel 92 wordt bij het ministerie van Justitie echter niet gebruikt voor het aanhouden van middelen ter dekking van onvoorziene uitgaven. Dit niet-beleidsartikel wordt uitsluitend gebruikt voor het tijdelijk «parkeren» van nog te verdelen loon- en prijsbijstellingen, het tijdelijk «parkeren» van andere nog te verdelen middelen en nog te verdelen taakstellingen.

Niet-Beleidsartikelen

Niet-beleidsartikel 93 Geheim

Algemene doelstelling

Geheime uitgaven.

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1 000
	2005	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil
Verplichtingen	2 515	1 657	2 649	2 808	2 611	3 010	- 399
Programma-uitgaven	2 515	1 657	2 629	2 828	2 611	3 010	- 399
93.1 Geheim	2 515	1 657	2 629	2 828	2 611	3 010	- 399
93.1.1 Geheime uitgaven	2 515	1 657	2 629	2 828	2 611	3 010	- 399
Ontvangsten	215	46	53	627	111	0	111

De grondslag voor het in de begroting opnemen van geheime uitgaven staat in artikel 6, lid 1b van de Comptabiliteitswet 2001 (CW).

HOOFDSTUK 6 – BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Ministerie van Justitie
Verslagjaar 2009

De Minister van Justitie verklaart dat:

In het begrotingsjaar 2009 is, uitgaande van het normenkader bedrijfsvoering, op een gestructureerde wijze aandacht besteed aan de primaire- en ondersteunende processen en de hiermee samenhangende beheertaken bij het ministerie van Justitie.

Op basis van risicoanalyses is een systematische afweging gemaakt inzake de in te zetten instrumenten van sturing en beheersing. Dit omvat mede het vaststellen van het van toepassing zijnde normenkader en de uitgangspunten voor opname van de relevante aandachtspunten in deze bedrijfsvoeringsparagraaf.

Een en ander heeft in het verslagjaar geresulteerd in beheerste bedrijfsprocessen. Daarbij zijn de volgende punten van aandacht naar voren gekomen:

Comptabele rechtmatigheid en getrouwheid

Het aantal fouten en onzekerheden in de uitgavensfeer is gedurende het jaar 2009 binnen de gestelde toleranties gebleven. Daarnaast geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering.

Totstandkoming beleidsinformatie

De betrouwbaarheid van centrale (management) informatie uit decentrale systemen is een continu aandachtspunt. Op basis van de beschikbare informatie zijn geen tekortkomingen in de totstandkoming van beleidsinformatie op artikelniveau geconstateerd.

Financieel en materieel beheer

De in voorgaande jaren getroffen maatregelen binnen het inkoopbeheer hebben in 2009 niet geleid tot een daling van het aantal onrechtmatige inkopen. De onrechtmatigheden blijven ook dit jaar binnen de controletoleranties. Het betaalproces binnen het ministerie van Justitie heeft naar aanleiding van de rijksbrede gemaakte afspraken extra aandacht gekregen. De doelstelling van 75% van de facturen tijdig betaald is hierdoor uiteindelijk in de laatste maand van het jaar gerealiseerd.

Overige aspecten van bedrijfsvoering

Daarnaast heeft zich een knelpunt voorgedaan dat buiten mijn verantwoordelijkheidgebied ligt en het leveren van mijn prestaties onder druk heeft gezet:

De invoering van het rijksbrede systeem P-Direkt heeft in 2009 zijn beslag gekregen. Het grootste deel van de personeelsprocessen binnen het ministerie van Justitie is in P-Direkt ondergebracht. De overgang naar P-Direkt is niet probleemloos verlopen. De continuïteit en beschikbaarheid van de P-Direkt portal was met name aan het eind van 2009 niet gegarandeerd.

De bovengenoemde punten verdienen de aandacht maar zijn niet zodanig dat deze een bedreiging vormen voor de goede uitvoering van de Justitietaken. Ik heb er alle vertrouwen in dat de getroffen maatregelen effect

Bedrijfsvoeringsparagraaf

sorteren. De bedrijfsvoering van Justitie voldoet, met inachtneming van bovenstaande punten, aan de daaraan te stellen eisen.

De Minister van Justitie,

Toelichting

Comptabele rechtmatigheid en getrouwheid

Het aantal fouten en onzekerheden bevindt zich binnen de tolerantiegrenzen maar vormt een blijvend aandachtspunt (zie financieel en materieelbeheer).

Totstandkoming beleidsinformatie

De veelheid en diversiteit van onder verantwoordelijkheid van het ministerie fungerende organisaties maken de aggregatie en betrouwbaarheid van beleidsinformatie een belangrijk aandachtspunt binnen de bedrijfsvoering. De introductie in de afgelopen jaren van een veelheid aan nieuwe bedrijfsprocessystemen binnen het ministerie draagt er aan bij dat de aandacht hiervoor noodzakelijk blijft. De verbetering van de (bestuurlijke) informatievoorziening en de centrale regie daarop blijft daarom binnen het ministerie prioriteit hebben. In 2009 zijn de introductie en implementatie van het GPS bij het OM, het DWH bij de Raad voor de Kinderbescherming en Leonardo binnen de financiële bedrijfsvoering belangrijke activiteiten geweest die moeten leiden tot een verdere verbetering van de totstandkoming van de beleidsinformatie.

Financieel en materieelbeheer

Het financieel beheer blijft voor het ministerie van Justitie een belangrijk aandachtspunt. Dit naar aanleiding van ontwikkelingen in de rechtmatigheid, maar ook zoals die zich op andere punten in het financieel beheer hebben voorgedaan.

Het inkoopproces, en meer in het bijzonder de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen, is daarbij een kritiek onderdeel. Ook over 2009 is geen sprake van een substantiële verbetering van de situatie. Daarom is besloten tot het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak verbetering inkoopbeheer. Het plan richt zich op een verscherpte monitoring en sturing op de kwaliteit van het inkoopbeheer. Onder andere de verbetering van de opzet en werking van het management controlsysteem (op centraal en decentraal niveau), verbetering van de processturing op aanbestedingsprocessen en versterking van de concerncontrol op inkoop moeten leiden tot aanzienlijke verbeteringen in de effectiviteit van het inkoopproces. Een maandelijkse monitoring van onrechtmatige aanbestedingen maakt onderdeel van hetzelfde pakket van maatregelen.

Het betaalproces heeft naar aanleiding van de rijksbreed getroffen maatregelen binnen het ministerie van Justitie extra aandacht gekregen. In 2009 is door het ministerie een taskforce betaalgedrag ingesteld en een circulaire betaalgedrag uitgevaardigd. Dit heeft geleid tot een betere bewaking van betalingstermijnen en invoering van een aangepast betaalregiem. De doelstelling van 75% van de facturen tijdig betaald is hierdoor uiteindelijk aan het eind van het jaar gerealiseerd. Om het vastgestelde percentage voor 2010 van 90% te realiseren is een extra inspanning vereist.

HOOFDSTUK 7 – RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK

Algemeen

Hieronder zijn de realisatiegegevens weergegeven over het aantal afgedane zaken door de rechtspraak en de doorlooptijden in het jaar 2009. In het jaarverslag van de Rechtspraak, uitgebracht door de Raad voor de rechtspraak, dat tevens aan de Staten-Generaal wordt aangeboden, wordt meer gedetailleerd ingegaan op de diverse ontwikkelingen binnen de rechtspraak in 2009.

In 2009 stroomden ruim 1,96 miljoen zaken in bij de gerechten. Evenals vorig jaar is er ook in 2009 sprake van een sterke groei. De instroom is het afgelopen jaar met bijna 7 procent toegenomen. De toename is met name zichtbaar op het terrein van civiel, bestuur en de sector kanton. De toename is een direct gevolg van financiële crisis. Op het terrein van belasting, zowel bij de rechtbank als het hof, daalde de instroom in 2009.

Productie

Productie rechtspraak				(aantallen)		
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil 2009
Totaal:	1 751 421	1 725 301	1 827 279	1 934 225	1 811 365	122 860
Gerechtshoven						
Civiel	14 417	14 709	15 038	16 136	14 574	1 562
Straf	39 285	38 075	36 767	37 612	44 532	- 6 920
Belasting	4 906	3 300	2 793	3 371	3 294	77
Rechtbanken						
Civiel	258 173	262 368	261 299	280 107	277 160	2 947
Straf	221 802	216 017	219 498	217 460	215 313	2 147
Bestuur (exc.;VK)	50 229	49 039	45 457	44 409	47 271	- 2 862
Bestuur (VK)	62 189	56 816	45 090	45 858	61 000	- 15 142
Kanton	1 065 792	1 052 913	1 168 785	1 258 442	1 106 976	151 466
Belasting	26 692	24 606	25 177	23 286	33 413	- 10 127
Bijzondere colleges						
Centrale Raad van beroep	7 936	7 458	7 375	7 544	7 832	- 288

Toelichting kengetallen

Het aantal afgehandelde zaken nam met 6 procent toe. Circa de helft van de werklast bij de Rechtspraak betrof de afhandeling van civielrechtelijke zaken, ruim een kwart betrof de afhandeling van strafzaken en minder dan een kwart van de capaciteit werd besteed aan zaken betreffende het bestuursrecht (inclusief vreemdelingen- en belastingzaken).

Het volume aan afgehandelde zaken lag iets lager dan de instroom, met name op het terrein van rechtbank bestuur en hoger beroep straf bleef het aantal afgehandelde zaken iets achter bij de instroom. Op het terrein van belasting en de Centrale raad van beroep lag de productie hoger dan de instroom.

Het totaaloverzicht met gemiddelde doorlooptijden laat een zeer uiteenlopende ontwikkeling zien.

Een nadere toelichting en analyse zal – voor zover mogelijk – worden opgenomen in het jaarverslag van de rechtspraak.

Doorlooptijden

Gemiddelde doorlooptijden van procedures in weken					
	2006	2007	2008	2009	groei 2009
Rechtbanken, sector kanton					
Handelszaak verweer met enquête, descente of pleidooi	44	43	47	41	- 12%
Handelszaak verweer zonder enq., desc. of pleidooi	15	16	19	15	- 22%
Handelszaak zonder verweer (verstek)	1	1	1	1	13%
Beschikking ontbindingsprocedure arbeidsovereenkomst	2	3	3	3	24%
Overige beschikkingen (handel en huur)	8	10	16	18	9%
Familiezaak	4	4	5	4	- 6%
Kort geding	4	4	5	5	10%
Strafzaak bij kanton (overtreding + mulder)	6	6	7	7	- 1%
Rechtbanken, sector civiel					
Handelszaak met verweer	75	60	61	61	- 1%
Handelszaak zonder verweer (verstek)	5	5	6	6	- 4%
Verzoekschriftprocedure handel (vooral insolventie)	9	8	8	7	- 7%
Beëindigde faillissementen	161	104	113	114	2%
Scheidingszaak	16	16	16	16	3%
Beschikking verzoekschriftprocedure kinderrechter	8	8	8	6	- 27%
Overige familiezaak (bv. adoptie)	22	22	23	24	3%
Kort geding	7	6	7	6	- 4%
Rechtbanken, sector straf					
Strafzaak (meervoudig behandeld=MK)	14	14	15	15	1%
Uitwerken vonnis strafzaak voor hoger beroep (MK)	18	19	17	17	0%
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5	6	16%
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5	5	4%
Rechtbanken, sector bestuur					
Bodemzaak bestuur regulier	43	46	46	45	- 2%
Voorlopige voorziening bestuur regulier	6	6	6	6	6%
Belastingzaak	38	53	54	53	- 2%
Vreemdelingenzaak	30	33	30	29	- 5%
Gerechtshoven					
Handelszaak	70	70	72	72	0%
Familiezaak	31	32	31	33	5%
Belastingzaak	111	118	85	79	- 7%
Strafzaak (MK en EK)	31	30	33	38	15%
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	24	25	24	22	- 7%
College van Beroep voor het bedrijfsleven					
Bestuurszaak	69	73	76	80	4%
Voorlopige voorziening	5	4	7	7	- 10%
Centrale Raad van Beroep					
Bestuurszaak	79	81	83	77	- 7%
Voorlopige voorziening	7	7	8	7	- 4%

C. JAARREKENING

HOOFDSTUK 8 – VERANTWOORDINGSSTAAT

Departementale verantwoordingsstaat 2009 van het ministerie van Justitie (VI)		(1)		(2)		(3) = (2) – (1)		
Arti- kel	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	TOTAAL	5 730 197	5 730 878	1 253 338	6 239 605	1 314 443	508 727	61 105
	Totaal beleidsartikelen		5 524 320	1 251 265	6 018 342	1 306 748	494 022	55 483
11	Nederlandse rechtsorde	11 480	11 480	0	15 322	34	3 842	34
12	Rechtspleging en rechtsbijstand	1 342 926	1 342 926	184 895	1 435 514	194 389	92 588	9 494
13	Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding	2 746 513	2 746 513	889 708	2 939 067	846 774	192 554	- 42 934
14	Jeugd	571 219	571 219	1 487	526 011	12 850	- 45 208	11 363
15	Vreemdelingen	850 296	850 296	175 175	1 099 984	252 697	249 688	77 522
17	Internationale rechtsorde	1 886	1 886	0	2 444	4	558	4
	Totaal niet-beleidsartikelen	205 877	206 558	2 073	221 263	7 695	14 705	5 622
91	Algemeen	213 543	214 224	2 073	218 652	7 584	4 428	5 511
92	Nominaal en onvoorzien	- 10 676	- 10 676	0	0	0	10 676	0
93	Geheim	3 010	3 010	0	2 611	111	- 399	111

De financiële en niet-financiële toelichting op de departementale verantwoordingsstaat is opgenomen in het beleidsverslag.

HOOFDSTUK 9 – DEPARTEMENTALE SALDIBALANS

Saldibalans per 31 december 2009 van het ministerie van Justitie

				Bedragen x € 1 000	
1	Uitgaven ten laste van de begroting	6 239 600	2	Ontvangsten ten gunste van de begroting	1 314 447
3	Liquide middelen	435			
4	Rekening-courant RHB		4a	Rekening-courant RHB	4 629 628
5	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	4 861	6	Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra-comptabele schulden)	300 821
7	Openstaande rechten	0	7a	Tegenrekening openstaande rechten	0
8	Extra-comptabele vorderingen	572 281	8a	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	572 281
9a	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9	Extra-comptabele schulden	0
10	Voorschotten	1 726 317	10a	Tegenrekening voorschotten	1 726 317
11a	Tegenrekening garantieverplichtingen	76 986	11	Garantieverplichtingen	76 986
12a	Tegenrekening openstaande verplichtingen	720 144	12	Openstaande verplichtingen	720 144
13	Deelnemingen	0	13a	Tegenrekening deelnemingen	0
Totaal		9 340 624	Totaal		9 340 624

De saldibalans per 31 december 2009 geeft de financiële posten weer die bij de afsluiting van de begrotingsboekhouding aan het einde van 2009 bestonden en meegenomen worden naar volgende begrotingsjaren. Hieronder worden de onderdelen van de saldibalans nader toegelicht.

ad 1 en 2) Begrotingsuitgaven en -ontvangsten

			Bedragen x € 1 000
Uitgaven	2009	2008	
uitgaven ten laste van de begroting 2008	0	5 825 622	
uitgaven ten laste van de begroting 2009	6 239 600	0	
Totaal	6 239 600	5 825 622	

			Bedragen x € 1 000
Ontvangsten	2009	2008	
ontvangsten ten gunste van de begroting 2008	0	1 201 351	
ontvangsten ten gunste van de begroting 2009	1 314 447	0	
Totaal	1 314 447	1 201 351	

Onder de post uitgaven en ontvangsten ten laste van de begroting zijn de gerealiseerde begrotingsuitgaven en -ontvangsten van het jaar 2009 opge-

Departementale saldibalans

nomen. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de financiële toelichting op de (niet)beleidsartikelen waarin deze uitgaven nader worden toegelicht.

ad 3) Liquide middelen

De post liquide middelen is opgebouwd uit het saldo van de banken en de contante gelden.

Het totaalbedrag van € 435 is als volgt opgebouwd:

	Bedragen x € 1 000	
Liquide middelen	2009	2008
Kas	185	199
ING Bank	119	64
Bank	131	0
Saldo liquide middelen	435	263

ad 4 en 4a) Rekening-courant

De post rekening-courant bij de Rijkshoofdboekhouding geeft de volgende stand:

	Bedragen x € 1 000	
Rekening-courant	2009	2008
Rekening Courant RHB	4 629 628	4 349 878

Het saldo van deze post geeft de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weer. Het saldo sluit aan bij het Rekening-courant overzicht van de afdeling Rijkshoofdboekhouding van het ministerie van Financiën.

ad 5 en 6) Uitgaven en ontvangsten buiten begrotingsverband

De uitgaven buiten begrotingsverband worden als volgt gespecificeerd:

	Bedragen x € 1 000	
Uitgaven Buiten begrotingsverband	2009	2008
Door te belasten uitgaven	3 725	3 818
Salarisvoorschotten	298	0
Nog te verantwoorden salarisjournaal	838	572
Nog te betalen premies	0	0
Totaal	4 861	4 390

Departementale saldibalans

Door te belasten uitgaven

Het saldo van deze post wordt gevormd door projecten die door het ministerie van Justitie worden uitgevoerd en waarbij de uitgaven en ontvangsten niet binnen hetzelfde jaar worden verantwoord doordat de projectafrekening achteraf op declaratiebasis plaatsvindt.

Nog te verantwoorden salarisjournaal

Het betreft hier mutaties uit het salarisjournaal waarvan niet duidelijk is ten laste van welke rekening deze dienen te worden verantwoord. Na beoordeling van de salarisadministratie worden deze posten alsnog verwerkt.

De ontvangsten buiten begrotingsverband worden als volgt gespecificeerd:

	Bedragen x € 1 000	
Ontvangsten buiten begrotingsverband	2009	2008
RC-kasbeheerders	25	20
Vooruitontvangen bedragen	27 457	18 616
Af te dragen inhoudingen	42 756	41 618
Tussenrekening liquide middelen	12 787	8 434
Af te wikkelen proceskosten	2 325	1 956
Af te wikkelen OM	73 565	68 376
Conservatoir IBG	111 473	111 424
Gedeponeerde geldsommen	9 248	10 366
Nog te betalen premies	21 185	18 175
Salarisvoorschotten	0	61
Totaal	300 821	279 046

RC-kasbeheerders

Met de onder het ministerie ressorterende kasbeheerders wordt een Rekening-Courantverhouding aangehouden. Het saldo wordt normaliter veroorzaakt door een tijdsverschil tussen het boeken in de concernadministratie en de decentrale financiële administratie.

Vooruit ontvangen bedragen

Het saldo van deze rekening bestaat voornamelijk uit sociale lasten over de maand december die bij de baten-lastendiensten in rekening zijn gebracht. Deze bedragen zijn in januari 2010 aan de diverse instanties afgedragen. Daarnaast wordt het creditsaldo opgenomen van de projecten die door het ministerie van Justitie worden uitgevoerd en waarbij de uitgaven en ontvangsten niet in hetzelfde jaar worden verantwoord.

Af te dragen inhoudingen

Op de rekening af te dragen inhoudingen is met name de loonheffing verantwoord, die in de maand december 2009 op de ambtenarensalarissen is ingehouden. In de maand januari 2010 is deze post aan de Belastingdienst afgedragen.

Tussenrekening liquide middelen

Op deze rekening worden ontvangsten verantwoord, waarover op het moment van ontvangst nog geen zekerheid bestaat over de bestemming van het geld.

Departementale saldibalans

Af te wikkelen proceskosten

Deze rekening geeft het saldo weer van de proceskosten die nog met partijen moeten worden afgerekend.

Af te wikkelen OM

Bedragen die in het kader van het «vrijlaten op borgtocht» van een verdachte zijn ontvangen, worden op deze rekening verantwoord. Daarnaast wordt deze rekening gecrediteerd voor de gelden die in beslag genomen zijn. De uiteindelijke bestemming van de gelden wordt bepaald door een uitspraak van de rechter in de desbetreffende zaak of door het Openbaar Ministerie. Een dergelijke beslissing kan leiden tot geheel of gedeeltelijke teruggave of verbeurdverklaring van het in beslag genomen geld.

Conservatoir In Beslaggenomen Gelden

Het creditsaldo op deze rekening wordt gevormd door de gelden waarop in het kader van ontnemingsmaatregelen conservatoir beslag is gelegd.

Gedeponeerde geldsommen

Betreft ontvangsten van partijen in rechtszaken waarvan de rechter een deskundigenonderzoek heeft gelast. De kosten van het deskundigenonderzoek worden hiermee gefinancierd.

Nog te betalen premies

Deze premies zijn afkomstig uit het salarisjournaal van december 2009 en zijn in januari 2010 betaalbaar gesteld.

ad 8 en 8a) Extra-comptabele vorderingen

	Bedragen x € 1 000	
	2009	2008
Extra-comptabele vorderingen		
Vorderingen binnen begrotingsverband	572 281	520 661
Totaal	572 281	520 661

	Bedragen x € 1 000	
	2009	2008
Onderscheiden naar Justitie-organisatie		
Justitiebrede vorderingen	0	0
Bestuursdepartement	3 842	4 147
Jeugdbescherming en reclassering	181	379
Rechtspleging	28 632	23 255
CJIB	539 626	492 880
Totaal	572 281	520 661

Departementale saldibalans

Bedragen x € 1 000		
Ingedeeld naar aard	2009	2008
Salarisvorderingen op ex-personeel	1 240	1 514
Ministeries	2074	2 285
Semi-overheden/gesubsidieerde instellingen	264	91
Voorlopig buiten invordering gestelde vorderingen	3 355	3 354
Eénmalige debiteuren	12 272	13 178
Advocaten rechtspraak	4 114	3 580
Strafrechtelijke boetes (STRABIS)	124 241	124 834
Sancties (wet Mulder)	206 154	193 213
Vorderingen opgelegde ontnemingsmaatregelen	207 068	174 833
Derden	11 499	3 779

Opbouw van de vorderingen gerangschikt naar ouderdom is als volgt:

Jaar waarin de vordering is ontstaan		Bedragen x € 1 000
Jaar		Overige voorschotten
< 2005		91 013
2005		33 011
2006		42 669
2007		68 022
2008		78 362
2009		259 204
Totaal		572 281

Bedragen x € 1 000		
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	2009	2008
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	572 281	520 661
Totaal	572 281	520 661

ad 10 en 10a) Voorschotten

De post voorschotten wordt als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1 000		
	2009	2008
Voorschotten		
Voorschotten gesubsidieerde instellingen	1 654 517	1 325 010
Incidentele reisvoorschotten	163	121
Doorlopende reisvoorschotten	9	38
Kasvoorschothouders	24	22
Voorschotten PC-privé	0	1
Overige voorschotten	71 604	74 990
Saldo voorschotten	1 726 317	1 400 183

Ouderdom van voorschotten			Bedragen x € 1 000	
Jaar	Subsidies	Overige voorschotten		
< 2005	715	3 032		
2005	30	1 285		
2006	3 779	390		
2007	3 615	1 744		
2008	305 888	3 692		
2009	1 340 490	61 461		
Totaal	1 654 517	71 604		

Overeenkomstig de subsidievoorschriften dienen de gesubsidieerde instellingen binnen dertien weken na afloop van het boekjaar een door een registeraccountant gecertificeerde jaarrekening bij het ministerie van Justitie in te dienen. Na controle en accoordbevinding van de stukken wordt de subsidie definitief vastgesteld en vindt verrekening met de verstrekte voorschotten plaats. Indien in afwijking van de wens van een gesubsidieerde instelling een of meerdere posten uit de jaarrekening niet subsidiabel worden verklaard, vindt overleg met betrokkenen plaats, alvorens tot vaststelling van de exploitatiesubsidie wordt overgegaan. Bij de overige voorschotten bestaat het saldo voornamelijk uit betalingen waarbij de bijbehorende prestatie op het moment van de betaling nog niet is verricht.

Afgeboekte voorschotten over 2009		Bedragen x € 1 000
Voorschotten gesubsidieerde instellingen		5 007 408
Overige voorschotten		19 093
Reisvoorschotten		181

ad 11 en 11a) Garantieverplichtingen

	Bedragen x € 1 000	
Tegenrekening garantieverplichting	2009	2008
Tegenrekening garantieverplichtingen	76 986	113 172

De tegenrekening garantieverplichtingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking garantieverplichtingen.

	Bedragen x € 1 000	
Garantieverplichting	2009	2008
Garantieverplichtingen	76 986	113 172

De door het ministerie van Justitie afgegeven garanties betreffen ultimo 2009:

Afgegeven garanties	Bedragen x € miljoen	
Centraal Opvang orgaan Asielzoekers Procesrisico's faillissementscuratoren	Rekening – Courant Limiet	70,0 6,9
		76,9

Naast bovenvermelde afgegeven garanties is er nog een wettelijke garantie voor gerechtsdeurwaarders en notarissen.

Gerechtsdeurwaarders

Voor zover de verplichtingen die krachtens artikel 480 Rechtsvordering op de gerechtsdeurwaarder rusten, niet worden nageleefd, is op grond van lid 3 van dit artikel de Staat jegens belanghebbenden voor de daaruit voor hen voortvloeiende schade met de gerechtsdeurwaarder hoofdelijk aansprakelijk.

Het risico voor Justitie is echter klein. Het afgelopen decennium betrof dit enkele gerechtsdeurwaarders, met vorderingen variërend van enkele tienduizenden tot ruim € 2 miljoen.

Notarissen

Een soortgelijke regel is opgenomen in artikel 3:270 lid 6 BW ten aanzien van de (opbrengst) van de executie van registergoederen door notarissen. Artikel 3:270 lid 6 BW is in de afgelopen 10 jaar niet toegepast.

ad 12 en 12a) Openstaande verplichtingen

Bedragen x € 1 000		
Openstaande verplichtingen	2009	2008
Openstaande verplichtingen	720 144	1 062 507

Bedragen x € 1 000		
Openstaande verplichtingen	2009	2008
Openstaande verplichtingen per 1 januari 2009		1 062 507
Aangegane verplichtingen in 2009	5 897 239	
Tot betaling gekomen in 2009	6 239 601	
Openstaande verplichtingen per 31 december 2009		720 144

Een opgave per begrotingsartikel van de stand per 31 december 2009 van het deel van de aangegane verplichtingen dat nog niet tot uitgaven heeft geleid (bedragen op duizenden euro's naar boven afgerond), geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1 000		
Art	Omschrijving	
11	Nederlandse rechtsorde	2 583
12	Rechtspleging en Rechtsbijstand	457 309
13	Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding	131 254
14	Jeugd	32 821
15	Vreemdelingen	18 537
17	Internationale rechtsorde	26
91	Algemeen	77 614
92	Nominaal en onvoorzien	0
93	Geheim	0
Totaal aangegane verplichtingen, die nog niet tot uitgaven hebben geleid		720 144

Bedragen x € 1 000		
Tegenrekening openstaande verplichtingen	2009	2008
Tegenrekening openstaande verplichtingen	720 144	1 062 507

De tegenrekening openstaande verplichtingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking openstaande verplichtingen.

HOOFDSTUK 10 – BATEN-LASTENDIENSTEN

10.0 SAMENVATTENDE VERANTWOORDINGSSTAAT 2009 INZAKE BATEN-LASTENDIENSTEN VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE (VI)

x € 1 000			
Art. Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
01 Immigratie- en Naturalisatiedienst			
Totale baten	281 089	335 188	54 099
Totale lasten	281 089	370 164	89 075
Saldo van baten en lasten	0	- 34 976	- 34 976
Totale kapitaalontvangsten	13 200	69 023	55 823
Totale kapitaaluitgaven	22 227	45 231	23 004
02 Dienst Justitiële Instellingen			
Totale baten	2 223 388	2 347 274	123 886
Totale lasten	2 223 388	2 299 020	75 632
Saldo van baten en lasten	0	48 254	48 254
Totale kapitaalontvangsten	63 000	33 377	- 29 623
Totale kapitaaluitgaven	94 800	102 086	7 286
03 Centraal Justitieel Incasso Bureau			
Totale baten	90 363	110 330	19 967
Totale lasten	90 363	112 773	22 410
Saldo van baten en lasten	0	- 2 443	- 2 443
Totale kapitaalontvangsten	20 950	97	- 20 853
Totale kapitaaluitgaven	31 769	15 530	- 16 239
04 Nederlands Forensisch Instituut			
Totale baten	67 444	73 059	5 615
Totale lasten	67 444	74 123	6 679
Saldo van baten en lasten	0	- 1 064	- 1 064
Totale kapitaalontvangsten	5 167	2 730	- 2 437
Totale kapitaaluitgaven	10 221	9 092	- 1 129
05 Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit, Screening			
Totale baten	38 221	26 852	- 11 369
Totale lasten	38 221	24 933	- 13 288
Saldo van baten en lasten	0	1 919	1 919
Totale kapitaalontvangsten	3 830	0	- 3 830
Totale kapitaaluitgaven	5 339	6 228	889
06 Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT			
Totale baten	26 580	38 566	11 986
Totale lasten	26 580	36 436	9 856
Saldo van baten en lasten	0	2 130	2 130
Totale kapitaalontvangsten	4 501	4 350	- 151
Totale kapitaaluitgaven	6 437	4 815	- 1 622

Immigratie- en Naturalisatie Dienst

Toelichting exploitatie 2009

Baten

Opbrengst moederdepartement

Bij eerste en tweede suppletore wet is de bijdrage moederdepartement verhoogd met € 95 miljoen. De verhoging van de bijdrage komt voort uit de oplossing van de legesproblematiek Naturalisatie en Asiel, een bijdrage voor de stijging van de asielaanmeldingen naar 17 000 en een bijdrage voor de hogere uitvoeringskosten IND. Tevens is een bijdrage ontvangen voor het programma Vernieuwing Grensmanagement. Tenslotte is, ten laste van de Justitiebijdrage, het negatieve eigen vermogen met € 32 miljoen aangezuiverd tot nul (conform de regelgeving voor baten en lastendiensten).

Opbrengst derden

De legesinkomsten uit de ingediende aanvragen regulier en naturalisatie zijn € 7 miljoen lager dan begroot. Dit wordt enerzijds verklaard doordat de instroom van aanvragen Regulier en Naturalisatie lager zijn dan begroot. Daarnaast heeft de geraamde verhoging van de leges Naturalisatie en de implementatie van leges asiel onbepaalde tijd niet plaatsgevonden in 2009. De hieruit voortvloeiende lagere legesinkomsten zijn bij tweede suppletore begroting gecompenseerd voor een bedrag van € 6,2 miljoen. De opbrengsten derden worden gecompenseerd met de overige exploitatie ontvangsten van € 4,5 miljoen.

Lasten

Personele en materiële lasten

De personele en materiële lasten zijn hoger dan begroot. De begrotingskaders zijn opgebouwd op basis van verouderde kostprijzen. De kostprijzen worden met ingang van 2010 dan ook herzien.

De ambtelijke bezetting is in de eerste helft van 2009 gestegen met 100 fte in aanloop naar een hoger benodigde behandelcapaciteit in het asielproces in 2010. Vanaf de tweede helft van 2009 is de totale bezetting gestabiliseerd op circa 3 250 fte. (exclusief externen). De overige capaciteit is daarbij gedurende 2009 nagenoeg gelijk gebleven. De gemiddelde ambtelijke bezetting 2009 komt hiermee uiteindelijk op 3 180 fte.

Afschrijvingslasten

De vertraging van de implementatie van INDiGO heeft ertoe geleid dat in 2009 geen immateriële afschrijvingslasten zijn gerealiseerd. In december is een eerste deel van INDiGO opgeleverd.

Voorzieningen

Voorzieningen 2009					x € 1 000
	Stand per 31-12-2008	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2009
Voorziening FPU	6 246	83		1 443	4 720

Baten-lastendiensten

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een Flexibele Pensioen Uitkering (FPU-plus arrangement) aan te bieden.

Saldo Baten en Lasten

In het voorjaar van 2009 zijn afspraken gemaakt met het ministerie van Financiën om de financiële tekorten terug te dringen. Het resultaat van deze afspraken is dat voor 2009 het negatieve saldo van baten en lasten is gemaximaliseerd op € 37 miljoen. Binnen de IND zijn de afspraken vertaald naar concrete acties en maatregelen en zijn forse inspanningen verricht om te voldoen aan de gemaakte afspraken.

Op basis van de genoemde inspanningen heeft de IND een totale besparing gerealiseerd van € 13 miljoen.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten is inclusief de aanvullende bijdrage van € 8 miljoen zoals in de Slotwet (december) is opgenomen. Dit bedrag ligt binnen de afspraak van een maximaal negatief resultaat van € 37 miljoen zoals in het voorjaar van 2009 is afgesproken.

Voor de volledigheid wordt nog gemeld dat ten laste van het resultaat ook de inzet van IND medewerkers op het project invoering verbeterde asielprocedure (PIVA), en vernieuwing grensmanagement (VGM) en de uitvoering van de Speciale Regeling zijn gekomen. Voor inzet op VGM is een deel van de kosten vergoed vanuit het project; voor PIVA en de uitvoering van de Speciale Regeling is geen financiële bijdrage beschikbaar gesteld. Totaal gaat het om een bedrag van circa € 2 miljoen.

Doelmatigheid

Doelmatigheid 2009				
	2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	2009
<i>IND-totaal:</i>				
FTE-totaal (gemiddeld)	3 206	3 150	3 180	3 199
Saldo van baten en lasten in % totale baten	-8,4%	-9,7%	-10,5%	0%
<i>Asiel</i>				
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	51	65	73	100
Standhouden van beslissingen in %	81	82	78	85
Aantal gegronde klachten in %	1,0	1,1	1,1	2,0
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	3 988	8 400	n.t.b.	4144
Omzet (p*q)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Regulier</i>				
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	81	88	93	100
Standhouden van beslissingen in %	78	81	82	80
Aantal gegronde klachten in %	0,7	0,5	0,6	2,0
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	502	680	n.t.b.	589
Omzet (p*q)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Naturalisatie</i>				
Doorlooptijd (gestelde termijn) in %	85	84	95	100
Aantal gegronde klachten in %	0,2	0,1	0,1	0,5
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	580	700	n.t.b.	447
Omzet (p*q)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Baten-lastendiensten

Hieronder volgt een toelichting op de bovenstaande doelmatigheidsindicatoren.

Doorlooptijd

Het aantal asielaanvragen dat binnen de wettelijke termijn wordt afgedaan laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien. Met de verhoging van de productie in 2009 is de voorraad zaken waarvan de wettelijke termijn is verlopen afgenomen en tijdigheid van de productie gestegen.

Bij Naturalisatie is in 2009 sterk gestuurd op het beslissen binnen de wettelijke termijn van een jaar. Voor de aanvragen uit Nederland wordt deze termijn – behoudens een enkele uitzondering – gehaald. Gemiddeld genomen is voor de afgehandelde aanvragen van Nederland een doorlooptermijn van 6 maanden gerealiseerd. Voor de aanvragen vanuit het buitenland en de Nederlandse Antillen en Aruba geschiedt het beslissen binnen de wettelijke termijn in toenemende mate.

Standhouding van beslissingen Asiel

De daling van het percentage Standhouding van beslissingen Asiel is geen maatstaf voor vermindering van de kwaliteit, maar houdt verband met de politieke afspraken over de overdrachten van vreemdelingen aan Griekenland in het kader van de Dublin Verordening. Veel rechtszaken die hiermee samenhangen werden door de staat verloren.

Aantal gegronde klachten

De continue aandacht voor klachtenmanagement en de toenemende tijdigheid van voorraad en productie hebben geleid tot een structurele daling van het aantal klachten. Binnen alle hoofdproducten ligt het aantal gegronde klachten binnen de, in de begroting gestelde doelstelling.

Kostprijzen

In 2009 is door Ernst & Young, in samenwerking met de ministeries van Justitie en Financiën en de IND, een nieuw kostprijsmodel ontwikkeld. De kostprijzen tot en met 2008 zijn dan ook op een andere wijze berekend dan onder 2009 is aangegeven. Een vergelijking van de kostprijzen in de tijd is dan ook niet volledig te maken.

Omzet

Tot op heden heeft geen afrekening plaatsgevonden op basis van $p \cdot q$, maar op basis van inputfinanciering. Berekening van de omzet per productcategorie is dan ook niet mogelijk. Met de komst van een nieuw kostprijsmodel, de vaststelling van de bekostigingsafspraken en de herijking van de IND kostprijzen wordt vanaf 2011 het afrekenen op basis van output ($p \cdot q$) mogelijk.

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2009		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa	33 492	9 698	
Materiële activa			
– grond en gebouwen	4 601	5 439	
– installaties en inventarissen	2 800	2 235	
– overige materiële vaste activa	17 379	12 513	
Voorraden	1 309	1 573	
Debiteuren	6 089	2 960	
Nog te ontvangen	12 445	13 381	
Liquide middelen	12 260	26 745	
Totaal activa	90 375	74 545	
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve	– 33 492	– 9 698	
– verplichte reserves	33 492	9 698	
– onverdeeld resultaat	– 34 976	– 31 999	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	60 701	31 991	
Voorzieningen	4 720	6 246	
Crediteuren	10 604	8 838	
Nog te betalen	49 326	59 469	
Totaal passiva	90 375	74 545	

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009					x € 1 000	
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie 2008	
Baten						
Opbrengst moederdepartement	234 112	291 005	56 893		283 423	
Opbrengst overige departementen	0	0	0		0	
Opbrengst derden	46 777	44 183	– 2 594		44 642	
Rentebaten	200	0	– 200		436	
Bijzondere baten	0	0	0		0	
Totaal baten	281 089	335 188	54 099		328 501	
Lasten						
Apparaatskosten						
– personele kosten	187 437	228 455	41 018		227 475	
– materiële kosten	82 215	131 599	49 384		126 045	
Rentelasten	943	1 579	636		533	
Afschrijvingskosten						
– materieel	7 995	8 532	537		6 438	
– immaterieel	2 500	0	– 2 500		0	
Overige lasten						
– dotaties voorzieningen	0	0	0		9	
– bijzondere lasten	0	0	0		0	
Totaal lasten	281 089	370 164	89 075		360 500	
Saldo van baten en lasten	0	– 34 976	– 34 976		– 31 999	

Baten-lastendiensten

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009		x € 1 000	
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen	40 079	26 704	- 13 375
2 Totaal operationele kasstroom	10 153	- 37 125	- 47 278
Totaal investeringen	- 13 200	- 36 941	- 23 741
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	24	24
3 Totaal investeringskasstroom	- 13 200	- 36 917	- 23 717
Enmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0
Enmalige storting door moederdepartement	0	31 999	31 999
Aflossing op leningen	- 9 027	- 8 290	737
Beroep op leenfaciliteit	13 200	37 000	23 800
4 Totaal financieringskasstroom	4 173	60 709	56 536
5 Rekening Courant RHB 31 december 2009 + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	41 205	13 370	- 27 835
(*noot: maximale roodstand € 0,5 miljoen)			

Dienst Justitiële Instellingen

Toelichting exploitatie 2009

Baten

Opbrengst Moederdepartement

De bijdrage 2009 van het Moederdepartement is gedurende het jaar met in totaal € 101 miljoen bijgesteld in verband met beleidsmatige mutaties (€ 32,8 miljoen), loon- en prijsbijstelling (€ 68,4 miljoen), (inter)departementale overboekingen (€ 16,4 miljoen) en technische bijstellingen (– € 16,6 miljoen).

Het bedrag van de beleidsmatige mutaties (in- en extensiveringen) heeft betrekking op:

- de autonome groei van de forensische zorg in het strafrechtelijk kader (€ 15,0 miljoen);
- het afstoten en/of buiten gebruik stellen van celcapaciteit in het Gevangeniswezen (– € 57,7 miljoen);
- het neerwaarts bijstellen van de capacitaire taakstelling van de Justitiële jeugdinrichtingen (– € 19,6 miljoen);
- de incidentele compensatie van frictiekosten die optreden als gevolg van het afstoten en buitengebruikstellen van capaciteit (€ 75,7 miljoen);
- het op Committee for the Prevention of Torture (CPT)-niveau brengen van de detentiecapaciteit van de BES-eilanden (€ 9,4 miljoen);
- het verder op orde brengen van de brandveiligheid in de Justitiële inrichtingen (€ 5,0 miljoen);
- het compenseren van de hogere medische kosten van justitiabelen (€ 5,0 miljoen).

De bijdrage van het Moederdepartement wordt verstrekt op kasbasis. De Dienst Justitiële Inrichtingen is een baten-lastendienst. Als gevolg van de verschillende stelsels wijkt de stand van de definitieve kasbijdrage 2009 af van de opbrengst Moederdepartement in de gespecificeerde staat van baten en lasten 2009.

Met ingang van 2009 is een egalisatierekening FLO-opbrengst Moederdepartement opgenomen. Doel van deze egalisatierekening is een goede matching tot stand te brengen tussen de FLO-kosten en de FLO-opbrengst in de bijdrage van het Moederdepartement. De FLO-kosten worden namelijk voor de gehele uitkeringsperiode op het moment van instroom ten laste van de exploitatierekening gebracht, in de vorm van een dotatie aan de FLO-voorziening. De maandelijkse betalingen van de FLO-uitkeringen worden onttrokken aan de voorziening.

De FLO-bijdrage wordt op kasbasis door het Moederdepartement verstrekt. Om de jaarlijkse kasbijdrage te matchen met de kosten van de dotatie aan de voorziening voor de gehele uitkeringsperiode is met ingang van 2009 betreffende egalisatierekening opgenomen. Het opnemen van deze rekening heeft geleid tot een incidentele opbrengst van het Moederdepartement van € 25,5 miljoen in 2009.

Opbrengst derden

De gerealiseerde opbrengsten van derden zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting € 3,4 miljoen (5,2%) hoger uitgekomen. De hogere realisatie is voornamelijk het gevolg van een toename van de opbrengst in verband met dienstverlening aan derden en een niet

Baten-lastendiensten

geraamde opbrengst naar aanleiding van subsidieafrekeningen. Hier staat tegen over dat de arbeidsopbrengsten lager zijn uitgekomen als gevolg van het lagere aantal deelnemers aan de gedetineerdenarbeid in het gevangeniswezen.

Rentebaten

De in de begroting 2009 geraamde renteopbrengst van € 0,5 miljoen is niet gerealiseerd. De creditrente die door het Ministerie van Financiën op de Rekening Courant wordt vergoed is gebaseerd op de dagrente +/- 1%. Omdat de stand van de dagrente een groot deel van het jaar lager dan 1% was, werd bij een creditstand geen rente vergoed. Bij een debetstand op de Rekening Courant is wel rente in rekening gebracht (dagrente + 1%). Omdat de debetrente niet meer gecompenseerd kon worden door de creditrente zijn per saldo rentelasten ter grootte van € 0,2 miljoen opgetreden.

Bijzondere baten

De bijzondere baten zijn het gevolg van vrijval uit de balanspost voorzieningen. Verderop in dit hoofdstuk worden de mutaties van de voorzieningen afzonderlijk toegelicht.

Met de bijdrage van het Moederdepartement en de overige opbrengsten dient DJI de kosten af te dekken die worden gemaakt om de afgesproken productietaakstelling en de opdrachten voor derden te realiseren. De gerealiseerde productie is opgenomen en nader toegelicht bij de betrokken operationele doelstellingen, te weten: 13.4, 14.2 en 15.3.

Lasten

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn circa € 37 miljoen (circa 1,7%) hoger uitgekomen dan de oorspronkelijk vastgestelde begroting. De loon- en prijsontwikkeling in 2009 heeft geleid tot een stijging van de kosten. Bovendien heeft de uitvoering van de voornoemde beleidsintensiveringen geleid tot hogere kosten. Hier staat tegenover dat een kostenbesparing is bereikt door de implementatie van diverse tekortbeperkende maatregelen in 2009.

Rentelasten

De rentelasten hebben betrekking op de leningen van het Ministerie van Financiën en de eerder genoemde Rekening Courantrente. Omdat de afgelopen jaren voor een lager bedrag aan nieuwe leningen is afgesloten dan oorspronkelijk geraamd, zijn de totale rentekosten lager uitgekomen.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn € 0,4 miljoen (0,7%) lager uitgekomen dan oorspronkelijk geraamd.

Baten-lastendiensten

Voorzieningen

Voorzieningen 2009					x € 1 000
	Stand per 31-12-2008	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2009
Functioneel leeftijdsontslag	50 323	- 7 890	31 770	- 16 009	58 194
FPU-plus	37 074	0	0	- 9 628	27 446
Wachtgelden	5 200	0	0	- 1 313	3 887
Afkoop boekwaarde gebouwen	30 349	- 2 110	504	- 6 911	21 832
Reorganisatie	12 787	- 1 267	4 693	- 6 822	9 391
Verzelfstandiging Mesdagkliniek	12 570	0	3 999	0	16 569
De Lingeurcht	2 000	0	0	- 400	1 600
Verlieslatende contracten	0	0	250	0	250
Totaal	150 303	- 11 267	41 216	- 41 083	139 169

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

De omvang van de voorziening is gebaseerd op de bestaande verplichting aan personeelsleden die op 31 december 2009 gebruik maakten van de FLO-regeling. Ten behoeve van deze personen bestaat een verplichting die maximaal tot het einde van 2014 loopt. De in 2009 betaalde FLO-uitkeringen zijn aan de voorziening onttrokken. De vrijval is het gevolg van het actualiseren van de berekening van de verplichting per ultimo 2009. De dotatie aan de voorziening houdt verband met de nieuwe instroom in de FLO in 2009. Bovendien is er een bedrag van € 7,9 miljoen uit de voorziening vrijgevallen als gevolg van een herziene berekening van de fiscale heffing met betrekking tot de personen die in 2008 met FLO zijn gegaan en het feit dat in 2009 bekend is geworden dat de fiscale heffing alleen toegepast dient te worden voor personen die na 1 januari 2006 met FLO zijn gegaan.

FPU-plus

In 2004 is een voorziening gevormd in verband het gebruikmaken van het FPU-plus arrangement door DJI-medewerkers. De betalingen ad € 9,6 miljoen aan de ex-medewerkers, die van dit arrangement gebruikmaken, zijn aan de voorziening onttrokken.

Wachtgelden

In 2007 is besloten om een voorziening wachtgelden te vormen voor ex-DJI-medewerkers die op deze datum onder de wachtgeldregeling vallen. De omvang van de voorziening is berekend op basis van het aantal deelnemers en de verwachte einddatum van de uitkering.

Afkoop boekwaarde gebouwen

DJI heeft ten aanzien van een aantal van de RGD gehuurde panden de beslissing genomen deze af te stoten. Aan deze beslissingen zijn veelal kosten verbonden, zoals nog resterende huren, kosten wederoplevering en sloopkosten. De in 2009 met de RGD afgerekende bedragen zijn onttrokken aan de voorziening.

Reorganisatie

In verband met de verplichtingen die voortvloeien uit (voorgenomen) reorganisaties zijn reorganisatie-voorzieningen gevormd. De dotaties in 2009 vloeien voornamelijk voort uit reorganisaties die verband houden

Baten-lastendiensten

met de capacitaire krimp (het sluiten van delen van inrichtingen en het buitengebruikstellen van plaatsen).

Verzelfstandiging Mesdagkliniek

Per 1 januari 2008 is de Van Mesdagkliniek verzelfstandigd in de vorm van een private stichting. Dit heeft tot gevolg dat de medewerkers van de Van Mesdagkliniek zijn overgegaan naar een ander pensioenfonds. In verband met de kosten die hiermee samenhangen is een voorziening gevormd. Eind 2009 is door een actuaariaat een herziene berekening gemaakt van de kosten van de aanvullende waardeoverdracht. Dit heeft geleid tot een extra dotatie ad € 4 miljoen.

De Lingebrucht

In 2008 is afgesproken 120 plaatsen te realiseren bij De Lingebrucht ten behoeve van PIJ-ers en Tbs-gestelden. Omdat inmiddels een capaciteitsoverschot in de jeugdsector ontstaan is, wordt afgezien van het realiseren van deze capaciteit. Hierom heeft de instelling die deze capaciteit zou gaan exploiteren een schadeclaim ingediend. In verband hiermee is in 2009 een voorziening getroffen van € 2 miljoen. In 2009 is € 0,4 miljoen aan deze voorziening onttrokken.

Verlieslatende contracten

In verband met de overgang naar de nieuwe huisstijl van het Rijk wordt verwacht dat aan de leverancier van de uniformen van de DJI een vergoeding van de kosten dient te worden verstrekt. Hierom is in 2009 een voorziening gevormd ter grootte van € 0,25 miljoen.

Saldo Baten en Lasten

Over 2009 is een positief exploitatieresultaat ad € 48,3 miljoen gerealiseerd. Dit komt overeen met circa 2,1% van de totale omzet in 2009. Dit saldo is het resultaat van de consolidatie van de verlies- en winstrekeningen van de onder de DJI ressorterende inrichtingen en diensten. Mede naar aanleiding van het forse negatieve resultaat over 2008 is in 2009 ingezet op het (verder) implementeren van tekortbeperkende maatregelen. Een aantal van deze maatregelen heeft in 2009 reeds bijgedragen aan het reduceren van de kosten. Voorbeelden hiervan zijn het optimaliseren en concentreren van leegstand van capaciteit en het temporiseren van de bouwprogramma's.

Naast genoemde (structurele) kostenreductie is het positieve jaarresultaat 2009 voornamelijk tot stand gekomen door een aantal incidentele posten. Door de hiervoor toegelichte egalisatierekening FLO-opbrengst Moederdepartement is in 2009 een incidentele opbrengst ad € 25,5 miljoen gerealiseerd. Bovendien heeft ook de incidentele vrijval uit de voorzieningen ad € 11,3 miljoen bijgedragen aan het positieve resultaat 2009.

In overeenstemming met de Regeling baten- en lastendiensten 2007 zal het positieve exploitatieresultaat ad € 48,3 miljoen ten gunste van de exploitatiereserve worden gebracht. De omvang van de exploitatiereserve zal hierdoor stijgen tot € 62,8 miljoen. Conform de regelgeving is het maximum van de exploitatiereserve beperkt tot 5% van de gemiddelde omzet van de drie meest recente jaren. Voor DJI bedraagt de maximale stand per ultimo 2009 circa € 112 miljoen. De stand van de exploitatiereserve na winstverdeling 2009 blijft derhalve ruim binnen het vastgestelde maximum.

Doelmatigheid

Doelmatigheid 2009				
	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009
<i>DJI-totaal:</i>				
FTE-totaal	17 804	18 175	17 221*	19 476
Saldo van baten en lasten in %	0,8%	- 3,7%	2,1%	0%
Productiviteitsindicatoren				
1. gemiddeld aantal Tbs-passanten	150	120	76	-
2a. gemiddeld aantal personen in PP's (equivalentplaatsen)	524	442	466	-
2b. verhouding equivalentplaatsen/gemiddelde bezetting	4,3	3,9	4,2	-

* Door de overgang naar het nieuwe P-systeem was het niet zonder meer mogelijk de gemiddelde bezetting ambtelijk personeel vanuit het systeem te verkrijgen. Hierdoor kunnen (geringe) afwijkingen zijn opgetreden.

Toelichting productiviteitsindicatoren

Ad 1. Het gemiddeld aantal Tbs-passanten geeft de mate van druk op de intramurale en transmurale capaciteit weer. Als gevolg van capaciteitsuitbreidingen is het gemiddeld aantal Tbs-passanten de afgelopen jaren sterk afgenomen. De tendens over 2009 is sterk afnemend, zodanig dat eind 2009 het aantal Tbs-passanten (46) onder het ambitieniveau van 50 is uitgekomen.

Ad 2. Door de inzet van penitentiaire programma's (PP's) waren in 2009 466 intramurale plaatsen minder benodigd (substitutie-effect). In relatie tot de gemiddelde bezetting van de strafrechtelijk capaciteit betekent dit ruim 4 equivalentieplaatsen per 100 bezette plaatsen in het gevangeniswezen.

Doelmatigheid per operationele doelstelling

In de onderstaande tabellen worden doelmatigheidsgegevens gepresenteerd. Voor de volumegegevens met betrekking tot de capaciteit wordt verwezen naar de volume- en prestatiegegevens die zijn opgenomen bij de betreffende operationele doelstelling. De verschillen bij de omzet (p*q) kunnen zowel het gevolg zijn van volumever verschillen als van prijsverschillen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Operationele doelstelling 13.4

Sanctiecapaciteit volwassenen				Gemiddelde prijs (x € 1)		
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Intramurale sanctiecapaciteit per plaats per dag	181	197	208	216	192	24
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	987,7	1 065,5	1 126,7	1 089,7	995,5	94,2
Bezettingsgraad intramurale capaciteit (%)	83,5	83,3	77,3	90,4	91,3	- 0,9
Extramurale sanctiecapaciteit per plaats per dag	72	72	60	85	85	0
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	22,3	18,0	12,8	19,1	26,7	- 7,6
Tbs-capaciteit per plaats per dag	446	449	455	478	476	2
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	277,2	300,9	322,8	363,6	364,7	- 1,1
Bezettingsgraad Justitiële Tbs-klinieken (%)	96,2	96,2	96,8	94,6	96,0	- 1,4
Gemiddelde prijs per rapportage Pieter Baan Centrum*	49 196	65 315				
Gemiddelde prijs per plaats per dag PBC			1 565	1 464	1 422	42
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	10,8	12,1	18,3	17,1	16,6	0,5
Gemiddelde prijs per dag per plaats intramurale inkoopplaats forensische zorg in gevangeniswezen				328	327	1
Omzet (p*q * € 1 miljoen)				23,2	32,7	- 9,5
Gemiddelde prijs per dag per plaats intramurale inkoopplaats strafrechtelijke forensische zorg in GGz en Ghz				283	303	- 20
Omzet (p*q * € 1 miljoen)				107,0	114,2	- 7,2

* Met ingang van 2008 wordt de productie van het PBC niet meer uitgedrukt in rapporten maar in plaatsen.

Toelichting op de prijsverschillen > 5%

Door het afstoten en buitengebruikstellen van capaciteit in het gevangeniswezen zijn in 2009 frictiekosten opgetreden in de vorm van reorganisatiekosten, salarisbetalingen aan boventalligen en herplaatsingen. Deze extra kosten hebben in belangrijke mate bijgedragen aan het prijsverschil, omdat deze niet waren opgenomen in de oorspronkelijke begrotingsprijs. Bij de inkoop van intramurale forensische zorg in het strafrechtelijk kader zijn minder plaatsen bij forensisch psychiatrische klinieken (FPK's) en forensisch psychiatrische afdelingen (FPA's) gerealiseerd dan oorspronkelijk was gepland. Omdat de productietaakstelling is gerealiseerd met meer plaatsen met een lagere prijs is de gemiddelde prijs lager uitgekomen.

Operationele doelstelling 14.2

Justitiële Jeugdinstellingen						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	301	326	398	436	448	- 12
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	293,8	329,4	320,6	299,7	330,0	- 30,3
Bezettingsgraad JJI (%)	90,8	87,8	81,5	67,4	92,5	- 25,1
Scholings- en trainingsprogramma's (extramuraal, substitutie-effect) prijs per plaats per dag (x € 1)	32	32	32	32	32	0
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	0,9	1,0	1,0	0,8	0,7	0,1

Baten-lastendiensten

Als gevolg van het lagere aanbod van jeugdigen met een strafrechtelijke titel in combinatie met het overdragen van jeugdigen met een civielrechtelijke titel naar de gesloten jeugdzorg van de programmaminister voor Jeugd en Gezin, is de bezettingsgraad bij de Justitiële Jeugdinrichtingen in 2009 aanzienlijk lager uitgekomen dan begroot. Door de lagere bezetting was het nog niet mogelijk de voorgenomen kwaliteitsmaatregelen volledig te realiseren. Voornamelijk als gevolg van de lagere bezetting en het niet volledig realiseren van de kwaliteitsmaatregelen is de gemiddelde prijs per dag lager uitgekomen dan oorspronkelijk begroot.

Operationele doelstelling 15.3

	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil 2009
Vreemdelingenbewaring						
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	143	155	159	170	165	5
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	126,8	173,3	125,8	135,6	131,4	4,2
Bezettingsgraad (%)	90,6	63,9	64,6	72,6	91,3	- 18,7
Uitzetcentra						
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	143	155	159	170	165	5
Omzet (p*q * € 1 miljoen)	45,9	42,1	34,8	37,0	36,1	0,9

In verband met de relatief lage bezetting van de capaciteit is bij de eerste suppletoire begroting 2009 een deel van de direct inzetbare capaciteit van de vreemdelingenbewaring en uitzetcentra aangewezen als reservecapaciteit en in stand te houden capaciteit (tegen een gereduceerd tarief). Het gaat hierbij in totaal om 530 plaatsen.

Balans per 31 december 2009		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa	–	–	
Materiële activa			
– grond en gebouwen	–	–	
– installaties en inventarissen	191 260	192 619	
– overige materiële vaste activa	13 241	13 415	
Voorraden	3 425	3 779	
Debiteuren	17 011	19 155	
Nog te ontvangen	117 618	149 629	
Liquide middelen	109 665	86 325	
Totaal activa	452 220	464 922	
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve*	14 551	96 876	
– verplichte reserves	–	–	
– onverdeeld resultaat	48 254	– 81 933	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	53 741	66 381	
Vorzieningen	139 169	150 303	
Crediteuren	5 330	14 420	
Nog te betalen	191 175	218 875	
Totaal passiva	452 220	464 922	

* In verband met de overdracht van rijks jeugdinrichting Den Engh aan het programmaministerie voor Jeugd en Gezin is van de exploitatiereserve in 2009 € 0,39 miljoen overgeboekt.

Baten-lastendiensten

Hierdoor is de exploitatiereserve na resultaatsverdeling 2008 niet € 14,94 miljoen maar € 14,55 miljoen.

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2008
Baten				
Opbrengst moederdepartement	2 156 887	2 266 590	109 703	2 113 263
Opbrengst overige departementen	0	0	0	0
Opbrengst derden	66 001	69 417	3 416	77 036
Rentebaten	500	0	- 500	167
Bijzondere baten	0	11 267	11 267	1 128
Totaal baten	2 223 388	2 347 274	123 886	2 191 594
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	973 540	1 049 799	76 259	1 064 654
– materiële kosten	1 186 548	1 147 322	- 39 226	1 103 388
Rentelasten	5 300	3 081	- 2 219	2 498
Afschrijvingskosten				
– materieel	58 000	57 602	- 398	60 439
– immaterieel				0
Overige lasten				
– dotaties voorzieningen	0	41 216	41 216	42 548
– bijzondere lasten				0
Totaal lasten	2 223 388	2 299 020	75 632	2 273 527
Saldo van baten en lasten	0	48 254	48 254	- 81 933

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen	148 753	84 467	- 64 286	
2 Totaal operationele kasstroom	5 500	91 945	86 445	
Totaal investeringen	- 76 200	- 89 446	- 13 246	
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	30 256	30 256	
Overdracht boekwaarde activa aan VWS	0	3 121	3 121	
3 Totaal investeringskasstroom	- 76 200	- 56 069	20 131	
Enmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0	
Enmalige storting door moederdepartement	0	0	0	
Aflossing op leningen	- 18 600	- 12 640	5 960	
Beroep op leenfaciliteit	63 000	0	- 63 000	
4 Totaal financieringskasstroom	44 401	- 12 640	- 57 041	
5 Rekening Courant RHB 31 december 2009 + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	122 454	107 703	- 14 751	

Centraal Justitieel Incasso Bureau

Toelichting exploitatie 2009

Baten

De gerealiseerde aantallen WAHV-sancties zijn lager dan begroot door onder andere onderhoud aan wegen en trajectcontroles. Echter door de latere invoering (2 juli in plaats van 1 mei) van de administratiekosten voor WAHV-sancties zijn er meer zaken ten laste van het moederdepartement gebracht. Dit leidt per saldo tot een hogere opbrengst moederdepartement dan begroot.

De hogere «opbrengst overige departementen» zijn met name het gevolg van de doorbelaste kosten inzake de bijdrage van het CJIB aan het dossier «kilometerbeprijzing» en een toename van de uitvoeringsactiviteiten met betrekking tot «overheidsincasso».

Door latere invoering van de doorbelasting van administratiekosten aan de burger, blijven betreffende baten fors achter bij de begroting. Zoals eerder aangegeven is het effect hiervan voornamelijk ten laste gekomen van het moederdepartement.

Lasten

De productieaantallen van met name de WAHV-sancties en de transacties zijn lager uitgekomen dan verwacht; het aantal verkeersboetes is constant gebleven op een niveau van circa 12 miljoen, terwijl er rekening is gehouden met een stijging naar 12,6 miljoen. Hierdoor zijn de variabele kosten lager uitgekomen dan begroot. Dit effect is zichtbaar in de materiële kosten en de gerechtskosten. Het heeft geen invloed gehad op de vaste kosten, waaronder de personeelskosten.

De afschrijvingen met betrekking tot de immateriële vaste activa hebben grotendeels betrekking op het «Programma NoorderWint» (totaal € 5,5 miljoen). Hierin is rekening gehouden met de «technologische koerswijziging» in 2009 die ertoe heeft geleid dat een deel van de investeringen versneld is afgeschreven. Door de gewijzigde aanpak binnen «Programma NoorderWint» is tevens een groot deel (€ 10,1 miljoen) van de totale uitgaven in 2009 van € 12,7 miljoen als niet-activeerbaar aangemerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen 2009					x € 1 000
	Stand per 31-12-2008	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2009
FPU-plus	697	–	2	– 189	510

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen om medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden. De dotatie heeft betrekking op de toegepaste indexering. De onttrekkingen betreffen de feitelijke uitbetalingen.

Saldo Baten en Lasten

Het saldo van baten en lasten bedraagt € 2,4 miljoen negatief. Het tekort zal ten laste van de exploitatiereserve worden gebracht. De exploitatiereserve en het eigen vermogen blijven binnen de hiervoor geldende maximum en minimum grenzen.

Doelmatigheid

Doelmatigheid 2009						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil 2009
CJIB-totaal:						
FTE-totaal				913	868	- 45
Saldo van baten en lasten in %				- 2,2	0	2,2
WAHV- Sancties*						
Aantal	11 646 232	12 754 001	11 647 249	11 960 177	12 569 231	- 609 054
Kostprijs (x € 1)	4,04	3,93	4,15	4,94	4,3	0,64
Omzet (p*q)	47 050 777	50 123 224	48 336 083	59 083 274	54 047 693	5 035 581
% geïnde zaken binnen 1 jaar	95,4	95,2	95,7	95,7	94,5	1,2
Boetevonnissen						
Aantal	201 013	213 788	200 027	183 473	190 000	- 6 527
Kostprijs (x € 1)	43,74	45,77	54,54	69,92	44,46	25,46
Omzet (p*q)	8 792 309	9 785 077	10 909 473	12 828 432	8 447 400	4 381 032
% afgedane OH-zaken binnen 1 jaar	66,6	66,6	71,6	72,5	68	4,5
Transacties (incl. OM-afdoeningen)**						
Aantal	672 897	624 393	561 801	565 804	670 000	- 104 196
Kostprijs (x € 1)	13,82	16,22	16,58	23,40	14,52	8,88
Omzet (p*q)	9 299 437	10 127 654	9 314 661	13 239 814	9 728 400	3 511 414
% geïnde zaken binnen 1 jaar	65,7	66,9	65,7	65,2	65	0,2
Vrijheidsstraffen***						
Aantal				25 036	34 500	- 9 464
Kostprijs (x € 1)				115,97	63,51	52,46
Omzet (p*q)				2 903 425	2 191 095	712 330
Taakstraffen***						
Aantal				40 324	43 000	- 2 676
Kostprijs (x € 1)				50,38	25,98	24,40
Omzet (p*q)				2 031 523	1 117 140	914 383
Schadevergoedingsmaatregelen						
Aantal	13 576	13 656	13 660	12 426	15 000	- 2 574
Kostprijs (x € 1)	409,44	397,02	489,42	449,67	481,43	- 31,76
Omzet (p*q)	5 558 557	5 421 705	6 685 477	5 587 599	7 221 450	- 1 633 851
% afgedane zaken binnen 3 jaar	71,6	78,8	83	84,8	78	6,8
Ontnemingsmaatregelen						
Aantal	1 514	1 539	1 375	1 232	1 575	- 343
Kostprijs (x € 1)	1 385,24	1 787,16	1 994,72	3 029,50	1 636,28	1 393,22
Omzet (p*q)	2 097 253	2 750 439	2 742 740	3 732 344	2 577 141	1 155 203
% afgedane zaken binnen 3 jaar	55,1	50,9	53,6	56,1	60	- 3,9

* De totale productie WAHV-sancties bedraagt 11 960 177. Hiervan zijn 9 517 769 zaken aan het moederdepartement in rekening gebracht. De overige zaken zijn gefinancierd door middel van aan de burger doorberekende administratiekosten.

** De omzet (p*q) is gebaseerd op de begrote aantallen (610 000). Dit in verband met het uitgangspunt in het Jaarplan 2009 dat de beschikbare financiering voor de transacties ook als dekking dient voor de strafbeschikking.

*** Voor vrijheidsstraffen en taakstraffen zijn er geen kwaliteitsindicatoren die direct aan de activiteiten van het CJIB zijn te koppelen. De taak van het CJIB is de administratieve regie (coördinatie) op de betreffende ketenprocessen.

Baten-lastendiensten

Voor alle producten geldt dat de nacalculatorische kostprijzen hoger zijn uitgekomen dan begroot.

Algemeen kunnen hiervoor de volgende oorzaken worden genoemd:

- de productie is voor alle producten lager uitgekomen dan begroot, waardoor de vaste kosten over een lager aantal producten worden verdeeld, hetgeen een kostprijsverhogend effect heeft;
- als gevolg van een «technologische koerswijziging» binnen het «Programma NoorderWint» is een groot deel van de kosten (€ 10,1 miljoen) als niet-activeerbaar aangemerkt en in het resultaat 2009 verwerkt.

Daarnaast kunnen nog enkele productspecifieke oorzaken worden genoemd:

- Schadevergoedingsmaatregelen: ten opzichte van de andere producten is de schadevergoedingsmaatregel minder sterk gestegen. Oorzaken zijn lagere personeelskosten als gevolg van minder personele inzet dan in de norm was voorzien en lagere gerechtkosten als gevolg van het feit dat minder zaken via het dwangtraject zijn geïnd;
- Ontnemingsmaatregelen: ten opzichte van de andere producten is de ontnemingsmaatregel sterker gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat in meer zaken gebruik is gemaakt van de landsadvocaat waardoor de gerechtkosten hoger zijn uitgekomen dan begroot. De verwerking van meer deurwaarderszaken heeft ook geleid tot een toename van de personeelskosten.

Balans per 31 december 2009		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa	9 654	12 893	
Materiële activa			
– grond en gebouwen	3 342	4 192	
– installaties en inventarissen	4 290	3 700	
– overige materiële vaste activa	6 037	6 177	
Voorraden	–	–	
Debiteuren	37	29	
Nog te ontvangen	21 239	3 158	
Liquide middelen	– 217	30 824	
Totaal activa	44 382	60 973	
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve	– 6 790	– 9 264	
– verplichte reserves	9 654	12 893	
– onverdeeld resultaat	– 2 443	– 764	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	27 101	35 611	
Voorzieningen	510	697	
Crediteuren	7 284	11 164	
Nog te betalen	9 066	10 636	
Totaal passiva	44 382	60 973	

Baten-lastendiensten

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2008
Baten				
Opbrengst moederdepartement	66 316	88 655	22 339	93 801
Opbrengst overige departementen	1 851	6 344	4 493	3 211
Opbrengst derden	21 946	15 143	- 6 803	0
Rentebaten	250	188	- 62	849
Bijzondere baten	0	0	0	0
Totaal baten	90 363	110 330	19 967	97 861
Lasten				
Apparaatskosten				
- personele kosten	40 707	52 378	11 671	47 405
- materiële kosten	31 719	30 742	- 977	26 997
Rentelasten	1 757	1 418	- 339	701
Gerechtskosten	8 803	6 537	- 2 266	7 330
Afschrijvingskosten				
- materieel	4 759	4 326	- 433	3 717
- immaterieel	1 616	6 089	4 473	2 642
Dovergelden	1 003	1 195	192	1 500
Systeemvernieuwing	0	10 086	10 086	8 316
Overige lasten				
- dotaties voorzieningen	0	2	2	17
- bijzondere lasten	0	0	0	0
Totaal lasten	90 363	112 773	22 410	98 625
Saldo van baten en lasten	0	- 2 443	- 2 443	- 764

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen	29 186	30 821	1 635	
2 Totaal operationele kasstroom	8 500	- 15 615	- 24 115	
Totaal investeringen	- 20 950	- 7 020	13 930	
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	97	97	
3 Totaal investeringskasstroom	- 20 950	- 6 923	14 027	
Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0	
Eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0	
Aflossing op leningen	- 10 819	- 8 510	2 309	
Beroep op leenfaciliteit	20 950	0	- 20 950	
4 Totaal financieringskasstroom	10 131	- 8 510	- 18 641	
5 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen (= 1+2+3+4)	26 867	-227	-27 094	
(* noot: maximale roodstand € 0,5 miljoen)				

Nederlands Forensisch Instituut

Toelichting exploitatie 2009

Baten

De gerealiseerde opbrengst van het Moederdepartement was in 2009 circa € 4,5 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft met name loon- en prijsbijstelling, cybercrime-gelden en projectgelden.

De gerealiseerde opbrengst derden is circa € 1,5 miljoen hoger dan begroot. Dit komt zowel door opbrengsten van nieuwe projecten als door hogere opbrengsten van bestaande projecten.

De rentebaten zijn circa € 0,4 miljoen lager dan begroot vanwege lagere dan geplande deposito's en de renteontwikkeling.

Lasten

De gerealiseerde personeelskosten zijn circa € 6,7 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. De helft van dat verschil heeft een louter technische oorzaak: kosten van externen en opleidingskosten zijn in de begroting 2009 in de raming van de materiële kosten betrokken, maar zijn in de verantwoording meegenomen in het totaal van de gerealiseerde personeelskosten. De rest van het verschil tussen geraamde en gerealiseerde personeelskosten laat zich met name verklaren door de loonontwikkeling in 2009, de invoering van een nieuw functiehuis bij het NFI en een hogere gemiddelde bezetting dan begroot.

De gerealiseerde totale lasten zijn circa € 6,7 miljoen hoger dan begroot. De oorzaken daarvan zijn divers: de loon- en prijsontwikkeling in 2009, de invoering van een nieuw functiehuis bij het NFI, een hogere gemiddelde bezetting dan begroot, extra opdrachten waarvoor in de loop van 2009 budget is toegekend en in uitvoering zijn genomen, hogere opleidingskosten en hogere kosten i.v.m. het verder verbeteren van de kwaliteit van het bedrijfsinformatiesysteem PROMIS.

Voorzieningen

Voorzieningen 2009					
	Stand per 31-12-2008	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2009
FPU	267		39	- 92	214
Wachtgelden	246		64	- 96	214
Totaal	513		103	- 188	428

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden.

In 2007 is, naast de bestaande voorziening FPU, een voorziening getroffen voor wachtgelden. Op grond van de Regeling baten-lastendiensten 2007 van het ministerie van Financiën is deze voorziening gevormd ten laste van het resultaat 2007.

Baten-lastendiensten

Saldo Baten en Lasten

Het resultaat 2009, een tekort van € 1,1 miljoen, komt ten laste van de reserve van het NFI. De reserve 2009 is € 3,0 miljoen. Na verwerking van het tekort resteert er per 1 januari 2010 nog een reserve van € 1,9 miljoen.

Doelmatigheid

Doelmatigheid 2009						
Aantal geleverde producten forensisch onderzoek (per extern product)*				Realisatie	Begroting	Verschil
	2006	2007	2008	2009	2009	
NFI-totaal:						
FTE-totaal				516	505	11
Saldo van baten en lasten in %				- 1,5	0	- 1,5
Forensisch onderzoek						
Aantal					49 156	
Kostprijs (per onderzoek) (x € 1)					906	
Research & Development						
Aantal					81 344	
Kostprijs (per uur) (x € 1)					177	
Kennis en Expertise						
Aantal					31 080	
Kostprijs (per uur) (x € 1)					177	
Digitale Technology en Biometrie						
Aantal		600	900	967		
Kostprijs (x € 1)		10 637	9 628	7 773		
Omzet (p*q)				7 516 850		
Frontoffice						
Aantal		400	1 100	192		
Kostprijs (x € 1)		5 068	1 971	11 620		
Omzet (p*q)				2 213 049		
Fysische en Chemische Technologie						
Aantal		1 200	1 100	1 063		
Kostprijs (x € 1)		4 905	6 141	5 823		
Omzet (p*q)				6 189 333		
Humane Biologische Sporen						
Aantal		27 000	38 000	31 086		
Kostprijs (x € 1)		547	431	596		
Omzet (p*q)				18 518 984		
Microsporen						
Aantal		1 400	1 200	1 260		
Kostprijs (x € 1)		5 087	6 334	6 022		
Omzet (p*q)				7 587 938		
Pathologie/Toxicologie						
Aantal		5 800	6 100	6 607		
Kostprijs (x € 1)		1 390	1 572	1 479		
Omzet (p*q)				9 771 279		
Verdovende middelen						
Aantal		5 000	5 100	5 024		
Kostprijs (x € 1)		690	719	741		
Omzet (p*q)				3 723 234		
Totaal						
Aantal		41 400	53 500	46 199		
Kostprijs (x € 1)		1 152**	1 025	1 202		

* Aantallen 2007 en 2008 zijn afgerond. Aantallen 2009 zijn niet afgerond.

** De kostprijs 2007 is niet helemaal vergelijkbaar met 2008 maar een benadering. Dit wordt veroorzaakt door een reorganisatie waarbij één afdeling is opgegaan in de overige afdelingen. Daarnaast zijn productgroepen gesplitst en samengevoegd en is de staf gereorganiseerd waardoor deze kosten alleen bij benadering kunnen worden doorbelast aan lijnafdelingen.

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2009		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa			
Materiële activa			
– grond en gebouwen			
– installaties en inventarissen	15 044	16 006	
– overige materiële vaste activa	1 963	1 445	
Voorraden	53	48	
Debiteuren	389	455	
Nog te ontvangen	3 503	1 427	
Liquide middelen	5 792	11 638	
Totaal activa	26 744	31 019	
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve	3 020	2 641	
– verplichte reserves			
– onverdeeld resultaat	– 1 064	795	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	14 864	17 302	
Voorzieningen	428	513	
Crediteuren	1 753	1 565	
Nog te betalen	7 743	8 203	
Totaal passiva	26 744	31 019	

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009					x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie 2008
Baten					
Opbrengst moederdepartement	64 444	68 941	4 497		62 305
Opbrengst overige departementen	0	0	0		4 734
Opbrengst derden	2 500	4 032	1 532		0
Rentebaten	500	86	– 414		624
Bijzondere baten	0	0	0		555
Totaal baten	67 444	73 059	5 615		68 218
Lasten					
Apparaatskosten					
– personele kosten	30 861	37 514	6 653		31 970
– materiële kosten	30 714	31 152	438		30 834
Rentelasten	686	664	– 22		642
Afschrijvingskosten					
– materieel	5 183	4 690	– 493		3 977
– immaterieel	0	0	0		0
Overige lasten					
– dotaties voorzieningen	0	103	103		0
– bijzondere lasten	0	0	0		0
Totaal lasten	67 444	74 123	6 679		67 423
Saldo van baten en lasten	0	– 1 064	– 1 064		795

Baten-lastendiensten

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009		x € 1 000	
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen	10 645	11 637	992
2 Totaal operationele kasstroom	5 183	514	- 4 669
Totaal investeringen	- 5 167	- 3 974	1 193
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	50	50
3 Totaal investeringskasstroom	- 5 167	- 3 924	1 243
Enmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0
Enmalige storting doormoederdepartement	0	0	0
Aflossing op leningen	- 5 054	- 5 118	- 64
Beroep op leenfaciliteit	5 167	2 680	- 2 487
4 Totaal financieringskasstroom	113	- 2 438	- 2 551
5 Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen (= 1+2+3+4)	10 774	5 789	- 4 985
(* noot: maximale roodstand € 0,5 miljoen)			

Dienst Justis

Toelichting exploitatie 2009

Baten

Opbrengst derden

In de begroting 2009 is rekening gehouden met de verwachting dat vrijwilligers een VOG (Verklaring omtrent Gedrag) zouden moeten aanvragen. De VOG vrijwilligers is in 2009 niet ingevoerd en derhalve zijn de geprognosticeerde legesinkomsten niet gerealiseerd. Ook het aantal aanvragen VvGB (Verklaring van Geen Bezwaar) is gedaald. Door de economische recessie zijn er minder rechtspersonen in 2009 opgericht met als gevolg dat hiervoor minder leges zijn ontvangen dan begroot.

Lasten

Personele kosten

In de begroting was op grond van een verwachte hogere productie rekening gehouden met een stijging van het aantal fte en daarmee een stijging van de personeelskosten. Door de vermindering van het werkaanbod heeft Justis het personeelsbestand kritisch bekeken en passende maatregelen getroffen.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

Voorzieningen 2009					x € 1 000
	Stand per 1-1-2009	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2009
FPU	352			92	260
Reorganisatie	84			75	9
Wachtgeld	217			24	193
Totaal	653			191	462

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan de medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden, waarvoor een voorziening is gevormd.

Daarnaast is er naar aanleiding van een reorganisatie een voorziening gevormd.

Ook heeft Justis een voorziening getroffen voor wachtgeld. Op grond van de regeling baten-lastendiensten 2007 van het ministerie van Financiën is deze voorziening gevormd ten laste van het resultaat.

Saldo Baten en Lasten

Over 2009 is een positief saldo van baten en lasten (onverdeelde resultaat) gerealiseerd van € 1 919 000. Conform de regeling baten-lastendiensten is het maximum van de exploitatiereserve beperkt tot 5% van de gemiddelde omzet van de drie meest recente jaren. Op grond van de gemiddelde omzet over de jaren 2007, 2008 en 2009 bedraagt de maximaal toegestane stand van de exploitatiereserve € 1 213 000. Van het onverdeelde resultaat zal € 209 000 aan de exploitatiereserve worden toege-

Baten-lastendiensten

voegd. Het resterende bedrag € 1 710 000 zal in 2010 terugvloeien naar het moederdepartement.

Het eigen vermogen bestaat uit de exploitatiereserve, de verplichte reserve en het onverdeelde resultaat uit het lopende boekjaar. De balanswaarde van het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2009 € 3 741 000.

Doelmatigheid

Omzet

In het algemeen blijft de gerealiseerde omzet van de verschillende werkprocessen achter bij de verwachting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de produktie lager is uitgekomen dan begroot. Dit is met name het geval bij het werkproces VOG en VvGB. Het uitblijven van de VOG np (vrijwilliger), de economische recessie met gevolgen voor de arbeidsmobiliteit en het aantal op te richten rechtspersonen is hier vermoedelijk de oorzaak van.

Doorlooptijden

De afgesproken norm doorlooptijden wordt bij een deel van de werkprocessen (nog) niet gehaald. Bij het werkproces BIBOB (58% i.p.v. 100%) heeft dit te maken met de complexiteit van een deel van de BIBOB adviesaanvragen. Justis heeft veel aandacht besteed aan de doorlooptijden en binnen de werkprocessen zijn zowel personele als procesmatige maatregelen getroffen om te kunnen voldoen aan de afgesproken doorlooptijden. Bij sommige werkprocessen zijn tijdelijk extra medewerkers ingezet om de werkvoorraden terug te brengen tot een aanvaardbare omvang, met als resultaat dat «nieuwe zaken» veelal binnen de termijn worden behandeld. Bij BIBOB is in een wetswijziging de mogelijkheid van een eenmalige verlenging van 4 weken voor complexe adviezen opgenomen.

Kwaliteit

In dit kader wordt onder andere gekeken naar klachten, klachten ombudsman en bezwaar- en beroepszaken.

Bij Justis ligt het aantal gegrondverklaringen van bezwaar rond de 20%. Voor beslissingen die in 2009 uiteindelijk aan de rechter werden voorgelegd, geldt dat bij COVOG 94% (totaal 116 uitspraken) stand heeft gehouden, bij naamswijziging 88% (totaal 39 uitspraken) en bij WWM 65% (totaal 17 uitspraken).

Het aantal klachten, zowel rechtstreeks ingediend bij Justis als via de ombudsman, is binnen de afgesproken normen gebleven.

Baten-lastendiensten

Doelmatigheid 2009						
	2006	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Verschil 2009
Dienst Justis -totaal:						
FTE-totaal	–	205	233	219	361	142
Saldo van baten en lasten in %	–	22,3	18,2	7,0	0	–
Verklaring van Geen Bezwaar (VvGB)						
Kostprijs (x € 1)	44,08	55,58	48,19	54,52	48,54	– 5,98
Omzet (p*q) (x € 1 000)				7 081	7 714	633
Doorlooptijd: oprichten % in 6 dagen	83	70	92	97	95	9
Naamswijziging (NM)						
Kostprijs (x € 1)	300,26	460,63	518,15	759,32	487,50	– 271,82
Omzet (p*q) (x € 1 000)				684	1 073	389
Doorlooptijd: % binnen 6 maanden	89	85	90	87	85	– 2
BIBOB						
Kostprijs (x € 1)	nvt	nvt	9 755,92	11 208,99	n.v.t.	n.v.t.
Omzet (p*q)(x € 1 000)				117	210	93
Doorlooptijd: % binnen 8 weken	14	8	19	58	100	42
Verklaring omtrent het Gedrag (VOG NP)						
Kostprijs (x € 1)	18,99	13,45	13,82	17,37	21,35	3,98
Omzet (p*q) (x € 1 000) inclusief (VOG RP)				11 201	12 713	1 512
Doorlooptijd: % binnen 2 weken		98	92	98	80	– 18
Doorlooptijd: % binnen 4 weken	100	nvt	99	n.v.t.	90	n.v.t.
Doorlooptijd: % binnen 8 weken				56	100	44
Verklaring omtrent het Gedrag (VOG RP)						
Kostprijs (x € 1)	99,33	65,40	69,11	86,84	106,75	19,91
Omzet (p*q) (x € 1 000) zie COVOG NP						
Doorlooptijd: % binnen 4 weken	100	90	91	97	80	– 17
Doorlooptijd: % binnen 8 weken				50	90	– 40
Doorlooptijd: % binnen 12 weken				n.v.t.	100	n.v.t.
Particuliere beveiliging en opsporing						
Kostprijs (x € 1)				278,7	579,45	300,75
Omzet (p*q) (x € 1 000)				360	297	– 63
Doorlooptijd: % binnen 16 weken	83	60	85	95	90	5
Buitengewone opsporingsambtenaren						
Kostprijs (x € 1)			103,21	116,45	121,29	4,84
Omzet (p*q)				n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Doorlooptijd: binnen 16 weken (verzoek art. 1a)	82	78	97	82	95	13
Doorlooptijd: binnen 4 weken (verzoek art. 1b/art. 1c)	81	73	100	n.v.t.	95	n.v.t.
Wet Wapens en Munitie/Flora- en Faunawet						
Kostprijs (x € 1)			1 847,58	1 770,27	1 801,08	30,81
Omzet (p*q)(x € 1 000)				13	9	– 4
Doorlooptijd administratieve beroepen: % binnen 16 weken	40	0	6	16	75	59
Doorlooptijd verzoeken om ontheffing: % binnen 12 weken	95	43	91	84	90	6
Gratie						
Kostprijs (x € 1)	235,99	309,55	374,77	617,43	262,56	– 354,87
Omzet (p*q)				n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Doorlooptijd: % binnen 6 maanden	86	83	85	84	80	– 4

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2009		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa	818	695	
Materiële activa	332	449	
– grond en gebouwen			
– installaties en inventarissen	315	389	
– overige materiële vaste activa	17	60	
Voorraden			
Debiteuren	2 771	2 938	
Nog te ontvangen	3 253	80	
Liquide middelen	2 753	9 882	
Totaal activa	9 927	14 044	
Passiva			
Eigen Vermogen	3 741	5 455	
– exploitatiereserve	1 004	409	
– verplichte reserves	818	695	
– onverdeeld resultaat	1 919	4 351	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	247	413	
Voorzieningen	462	653	
Crediteuren	767	528	
Nog te betalen	4 710	6 995	
Totaal passiva	9 927	14 044	

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009					x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2008	
Baten					
Opbrengst moederdepartement	7 205	7 386	181	2 909	
Opbrengst overige departementen	0	0	0	0	
Opbrengst derden	31 016	19 456	- 11 560	20 172	
Rentebaten	0	10	10	200	
Bijzondere baten	0	0	0	661	
Totaal baten	38 221	26 852	- 11 369	23 942	
Lasten					
Apparaatskosten					
– personele kosten	27 093	14 044	- 13 049	11 967	
– materiële kosten	10 138	10 713	575	7 007	
Rentelasten	109	16	- 93	20	
Afschrijvingskosten					
– materieel	881	160	- 721	190	
– immaterieel	0	0	0	0	
Overige lasten					
– dotaties voorzieningen	0	0	0	407	
– bijzondere lasten	0	0	0	0	
Totaal lasten	38 221	24 933	- 13 288	19 591	
Saldo van baten en lasten	0	1 919	1 919	4 351	

Baten-lastendiensten

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
1	Rekening Courant RHB 1 januari 2009 + stand depositorekeningen	2 346	9 880	7 534
2	Totaal operationele kasstroom	881	- 900	- 1 781
	Totaal investeringen	- 3 830	- 44	3 786
	Totaal boekwaarden desinvesteringen			
3	Totaal investeringskasstroom	- 3 830	- 44	3 786
	Enmalige uitkering aan Moederdepartement	- 628	- 6 018	- 5 390
	Enmalige storting door Moederdepartement			
	Aflossing op leningen	- 881	- 166	715
	Beroep op leenfaciliteit	3 830	0	- 3 830
4	Totaal financieringskasstroom	2 321	- 6 184	- 8 505
5	Rekening Courant RHB 31 december 2009 + stand depositorekeningen* (5= 1+2+3+4)	1 718	2 752	1 034

Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT

Toelichting exploitatie 2009

Voor het Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT (GDI) is 2009 het eerste verslagjaar. Het GDI is ontstaan uit de fusie van de Gemeenschappelijke Beheerorganisatie (GBO) met de ICT-afdeling van het Bestuursdepartement. Dit is een belangrijke stap naar verdere concentratie van ICT-dienstverlening van Justitie.

Baten

Ten opzichte van de begroting is er een hogere omzet van € 4,8 miljoen behaald uit projecten voor diverse opdrachtgevers, voornamelijk binnen Justitie en beperkt voor andere ministeries. Daarnaast is voor verschillende beheerdiensten, met name voor werkplek- en applicatiebeheer, sprake van meer én nieuwe omzet van € 7,2 miljoen ten opzichte van de begroting.

Lasten

Tegenover de extra baten staat een toename van de lasten als gevolg van onder andere meer salariskosten personeel en materiële kosten vanwege extra projecten en diensten. Daartegenover staan meevallers, zoals minder automatiserings- en afschrijvingskosten.

Voorzieningen

Voorzieningen 2009					x € 1 000
	Stand per 31-12-2008	Vrijval in 2009	Dotatie in 2009	Onttrekking in 2009	Stand per 31-12-2008
FPU-plus	383	0	0	78	305

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden. De onttrekkingen betreffen uitbetalingen aan ex-medewerkers die gebruik maken van de FPU-plus regeling.

Saldo baten en lasten

Het onverdeelde resultaat van 2009 komt uit op een saldo van € 2,1 miljoen. Het netto verschil tussen de boekwaarde van de overgenomen activa van DBOB/ICT (€ 3,9 miljoen) en de overnameprijs van € 2,5 miljoen is in 2009 toegevoegd aan het eigen vermogen. Hiermee komt het eigen vermogen uit op € 2 miljoen. Dit is € 0,5 miljoen boven het maximaal toegestane eigen vermogen (per 31-12-2009 van € 1,5 miljoen) conform de regeling Baten-Lasten Diensten.

Het onverdeelde resultaat van 2009 van € 2,1 miljoen, samen met het eigen vermogen surplus van € 0,5 miljoen betekent een bovenmatig eigen vermogen van € 2,6 miljoen dat ter beschikking staat van het moederdepartement.

Doelmatigheid

De dienstverlening van het GDI is onderverdeeld in een aantal clusters van diensten:

- ERP diensten;

Baten-lastendiensten

- Applicatie diensten;
- WEB diensten (ECM: Enterprise Content Management);
- Werkplek diensten;
- Server en Netwerk diensten;
- Housing en Hosting;
- Klantcontact en Gebruikersondersteuning;
- Business Development;
- Projecten.

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen over de doelmatigheid van GDI. Deze zijn gebaseerd op het overheidsbreed afgesproken model om zicht te krijgen op de ontwikkeling van de doelmatigheid van baten-lastendiensten.

Doelmatigheid 2009					
	2007	2008	Realisatie 2009	Begroting 2009	Vershil 2009
	GBO	GBO	GDI	GDI	GDI
GDI-totaal:					
FTE-totaal	122	133	162	141	+ 21
Saldo van baten en lasten in % van totale baten	0,12	- 1,09	5,58	0	17,98
Gemiddeld uurtarief in €	91,49	97,95	100,47	89,88	+ 10,59
Omzet (p*q)	20 184	25 994	38 492	26 527	11 965
Beheerdiensten (incl. opleidingen)					
Omzet (p*q)	16 075	19 052	31 502	24 340	7 162
Consultancy en projecten					
Omzet (p*q)	9 919	6 581	6 990	2 187	4 803
Doelmatigheidsverbetering op de kostprijs van bestaande diensten					
Benchmark ten opzichte van vergelijkbare ICT-organisaties	- 3,6%	+ 1,6%	- 4,4%	95%	6,4%
Specifiek					
Kwaliteitsindicatoren:					
Beschikbaarheid systemen	99,98%	99,87%	99,95%	99,99%	+ 0,05%
Betrouwbaarheid dienstverlening	98%	97,34%	97,0%	97,50%	- 0,5%
Klanttevredenheid	6,9	6,9	6,8	7	- 0,2

Tot en met 2008 zijn de kengetallen van GBO (voorzover beschikbaar) vermeld; vanaf 2009 is sprake van GDI. Hieronder een korte toelichting op deze kengetallen:

- Het nacalculatorisch gemiddeld uurtarief 2009 bedraagt € 100,47. Dit tarief is niet vergelijkbaar met het begrote tarief 2009 als gevolg van de wijziging van het kostprijsmodel door het toevoegen van de ICT diensten van het Bestuursdepartement. De berekeningsmethodiek sluit wel aan op die van de komende jaren waardoor vergelijking weer mogelijk is;
- Omzet van de productgroepen is in 2009 fors gestegen door uitbreiding van de dienstverlening;
- Aantal fte's: met de uitbreiding van beheertaken en omzet is GBO gegroeid naar de huidige omvang van GDI;
- Baten-lasten saldo: in 2009 hoog positief saldo € 2,15 miljoen;
- Doelmatigheidsverbetering op de kostprijs van bestaande diensten: Vanwege het grote verschil in kostprijsmethodiek na de bundeling met DBOB-ICT waarbij nieuwe producten met bijbehorende tarieven zijn opgesteld, is op dit punt vergelijking met 2008 en begroting 2009 niet

Baten-lastendiensten

mogelijk. In de verantwoording over 2010 wordt dit wel inzichtelijk gemaakt.

- Benchmark: uit de jaarlijkse meting in een onafhankelijke benchmark ten opzichte van vergelijkbare ICT-organisaties, volgt de afwijking van de gemiddelde marktprijs. Hierin is rekening gehouden met volume, complexiteit, kwaliteit en productiviteit. Uit deze doelmatigheidsmeting blijkt dat GDI 4,4% beter is dan de markt. Een mooi resultaat voor het eerste jaar van GDI na samenvoeging met de ICT afdeling van het Bestuursdepartement.
- Kwaliteitsindicatoren: beschikbaarheid van de systemen blijft ongewijzigd op hoog niveau; de betrouwbaarheid dienstverlening betreft een aantal service-aspecten en is in 2009 iets achter gebleven.
- Klanttevredenheid: de meting daarvan onder gebruikers van de diensten van GDI blijft net iets onder de 7, voor het eerste GDI jaar een goed resultaat.

Balans per 31 december		x € 1 000	
	Balans 2009	Balans 2008	
Activa			
Immateriële activa	0	0	
Materiële activa			
– grond en gebouwen	0	0	
– installaties en inventarissen	336	126	
– overige materiële vaste activa	5 228	2 375	
Voorraden			
Debiteuren	3 289	3 206	
Nog te ontvangen	598	1 610	
Liquide middelen	7 368	0	
Totaal activa	16 819	7 317	
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve	1 977	813	
– verplichte reserves	0	0	
– onverdeeld resultaat	2 130	– 280	
Leningen bij het Ministerie van Financiën	5 809	2 472	
Voorzieningen	305	383	
Crediteuren	1 472	1 418	
Nog te betalen	5 126	2 482	
Liquide middelen	0	29	
Totaal passiva	16 819	7 317	

Baten-lastendiensten

Gespecificeerde Staat van baten en lasten per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie 2008
Baten				
Opbrengst moederdepartement	25 780	35 855	10 075	22 850
Opbrengst overige departementen	800	2 663	1 863	2 783
Opbrengst derden	0	0	0	0
Rentebaten	0	2	2	0
Bijzondere baten	0	46	46	0
Totaal baten	26 580	38 566	11 986	25 633
Lasten				
Apparaatskosten	24 119	32 959	8 840	
– personele kosten	14 569	20 230	5 661	16 788
– materiële kosten	9 550	12 729	3 179	7 600
Rentelasten	225	157	– 68	34
Afschrijvingskosten	2 236	3 182	946	1 490
– materieel	2 236	3 182	946	0
– immaterieel	0	0	0	0
Overige lasten	0	138	138	0
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0
– bijzondere lasten	0	138	138	0
Totaal lasten	26 580	36 436	9 856	25 912
Saldo van baten en lasten	0	2 130	2 130	– 279

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009				x € 1 000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2009	74	– 1 029	– 1 103	
2 Totaal operationele kasstroom	1 996	8 862	6 866	
Totaal investeringen	– 2 076	– 4 012	– 1 936	
Totaal boekwaarden desinvesteringen	0	210	210	
3 Totaal investeringskosten	– 2 076	– 3 802	– 1 726	
Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	– 2 125	0	2 125	
Eenmalige storting door Moederdepartement	0	0	0	
Aflossing op leningen	2 236	– 803	– 3 039	
Beroep op leenfaciliteit	4 501	4 140	– 361	
4 Totaal financieringskasstroom	141	3 337	3 196	
5 Rekening Courant RHB 31 december 2009 (5= 1+2+3+4)	134	7 368	7 234	

HOOFDSTUK 11 – PUBLICATIEPLICHT OP GROND VAN DE WET OPENBAARMAKING UIT PUBLIEKE MIDDELEN GEFINANCIERDE TOPINKOMENS BIJ HET MINISTERIE VAN JUSTITIE

Op grond van artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Stb. 2006, 95) dient elk departement via het departementaal jaarslag een overzicht op te nemen van medewerkers die in het verslagjaar meer verdienen hebben dan het gemiddelde belastbare jaarloon van een minister. Dit gemiddelde belastbare jaarloon is voor 2009 vastgesteld op € 188 000,-.

Het betreft hier medewerkers waarvan het uitbetaalde belastbare jaarloon ten laste is gekomen van het ministerie van Justitie.

Voor het ministerie van Justitie geldt dat er in 2009 drie functionarissen werkzaam waren waarvan het inkomen (gemiddeld belastbaar loon over 2009) uitstijgt boven de grens van € 188 000,-.

Functie	Belastbaar jaarloon 2008	Pensioenaf- dracht etc. 2008	Totaal 2008	Belastbaar jaarloon 2009	Pensioenaf- dracht etc. 2009	Totaal 2009	Motivering & opmerkingen
Psychiater bij Justitie	€ 190 207	€ 28 719	€ 218 926	€ 191 153	€ 46 548	€ 237 701	In 2008 samenstel 2 dienstverbanden; In 2009 1 dienstverband afgekocht; vanaf 2010 lager inkomen
Directeur bij Justitie	€ 130 559	€ 14 723	€ 145 282	€ 34 759	€ 171 249	€ 206 008	Ontslag 1-6-2009 en uitkering stamrecht in 2009.
Senior beleidsadviseur bij Justitie	€ 75 180	€ 13 865	€ 89 045	€ 42 856	€ 214 720	€ 257 576	ontslag 1-7-2009 en schadeloosstelling 2009.

Gegeven de aard van de informatie bestaat er een inherente onzekerheid omtrent de volledigheid van dit overzicht. Dit heeft te maken met de inrichting van de financiële systemen en de afhankelijkheid van derden voor wat betreft de aanlevering van benodigde informatie.

D. BIJLAGEN

HOOFDSTUK 12 – TOEZICHTRELATIE ZBO/RWT

ZBO/RWT		X € 1 000					
Naam organisatie				Realisatie	Begroting	Verschil	
	ZBO	RWT	Actor	2009	2009		
1	Slachtofferhulp Nederland (SHN)		X	13.5.1	14 030	11 376*	2 654
2	Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)	X	X	13.5.2	18 589	22 716	4 127
3	College Bescherming Persoonsgegevens (CBP)	X		12.1.3	6 912	5 993	919
4	Commissie Gelijke Behandeling (CGB)	X		12.1.3	5 093	4 987	106
5	Raden voor de rechtsbijstand (RRB)	X	X	12.2.1	455 199	396 806	58 393
6	Bureau Financieel Toezicht (BFT)	X	X	12.2.2	4 887	5 079	- 192
7	Particuliere Justitiële Jeugdinstellingen		X	14.2.1	127 630	128 641	- 1 011
8	Particuliere Tbs-inrichtingen		X	13.4.2	221 903	240 227	- 18 324
9	HALT-bureaus		X	14.2.3	12 540	13 106	- 566
10	Reclasseringsorganisaties		X	13.4.3	177 435	165 000	12 435
11	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)	X	X	15.2.1	494 771	321 229	173 542
12	College van Toezicht op de Kansspelen (CvTK)	X		13.1.2	507	493	14
13	College van Toezicht en Auteursrechten en Naburige rechten**	X				0	
14	Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (SDKB)***	X				0	

* Genoemd bedrag stemt niet overeen met het in de Justitiebegroting 2009 genoemde bedrag. Abusievelijk is daar een begroot bedrag genoemd van € 16 825 000. Dit bedrag betreft echter de raming voor SHN en enkele grotere projecten op het terrein van slachtofferbeleid. Het correcte voor SHN begrote bedrag is € 11 376 000.

** Het College van Toezicht Auteursrechten en naburige rechten is op 15 juli 2003 opgericht. De begroting van het College verloopt niet via Justitie. Het College wordt bekostigd door de organisaties waarop het toezicht wordt gehouden. De begroting behoeft wel goedkeuring van de Minister van Justitie. Het Jaarverslag van het College wordt vervolgens aangeboden aan de Minister van Justitie, die het doorzendt aan de Tweede Kamer.

*** De stichting is gebaseerd op de Wet Donorgegevens kunstmatige bevruchting, Stb. 202, nr. 240 en is aangemerkt als een zelfstandig bestuursorgaan. Er zijn voor Justitie geen budgettaire consequenties aan verbonden.

Toelichting

1. Slachtofferhulp Nederland (SHN)

Het verschil van € 2,7 miljoen laat zich verklaren uit het niet tot uitvoering brengen van de aangekondigde subsidietaakstelling ter grootte van circa € 0,6 miljoen (amendement Joldersma, TK 31 700 VI, nr. 30), de loon- en prijsbijstelling ter grootte van circa € 0,3 miljoen en diverse projecten ter grootte van € 1,8 miljoen gericht op de versterking van de positie van het slachtoffer (vernieuwd slachtofferloket, implementatie van de Wet versterking van de positie van slachtoffers in het strafproces en de voorziening voor nabestaanden van moord en doodslag).

2. Slachtofferfonds geweldsmisdrijven (SGM)

De uitgaven van het SGM zijn in 2009 verder toegenomen. Desondanks is er een meevaller van € 4,1 miljoen. Deze meevaller wordt veroorzaakt doordat in 2009 de doelgroep van het SGM nog niet kon worden uitgebreid met nabestaanden van slachtoffers van ernstige misdrijven en de maximaal uit te keren tegemoetkomingen nog niet konden worden verhoogd.

3. College bescherming persoonsgegevens

Het budget van het CBP is vanaf 2009 structureel verhoogd met € 1 miljoen als gevolg van de motie van Geel, die het CBP in staat moet stellen de uitbreiding van werkzaamheden op diverse gebieden te kunnen bewerkstelligen. Hiervoor zijn extra fte's aangetrokken. Mede door loon- en prijsbijstelling kwam het budget voor 2009 uit op € 7,3 miljoen. De onderuitputting van € 0,4 miljoen ten opzichte van deze € 7,3 miljoen wordt veroorzaakt door het feit dat van een aantal lopende verplichtingen (nog) geen facturen zijn ontvangen.

5. Raden voor de Rechtsbijstand.

De hogere realisatie ten opzichte van de begroting heeft te maken met een kasschuif (€ 40 miljoen) betreffende het programma inzake een structurele bezuiniging op de rechtsbijstand van € 50 miljoen. Daarnaast heeft een toewijzing plaatsgevonden betreffende de loon- en prijsbijstelling (€10 miljoen) en de volumegroei (€ 8 miljoen).

8. Toelichting particuliere Tbs-inrichtingen

De particuliere Tbs-inrichtingen zijn aangewezen als rechtspersoon met wettelijke taak (RWT). In de oorspronkelijke begroting zijn ook de geraamde kosten (circa € 16 miljoen) van 114 tenderplaatsen bij GGz-instellingen opgenomen in het totaalbedrag van de RWT's bij de actor 13.4.2. Omdat de betreffende GGz-instellingen niet behoren tot de particuliere Tbs-inrichtingen zijn de gerealiseerde kosten van deze plaatsen niet opgenomen in de realisatie 2009 van de RWT's. Het resterende verschil is voornamelijk ontstaan als gevolg van het niet volledig realiseren van de productietaakstelling 2009 door de particuliere Tbs-inrichtingen.

10. Reclasseringsorganisaties

Het verschil van € 12,4 miljoen wordt voornamelijk verklaard doordat de loon- en prijsbijstelling over 2009 is toegevoegd aan het budget van de drie reclasseringsorganisaties.

11. COA

De totale gemiddelde bezetting van het COA (inclusief de bezetting van de TNV) is in 2009 ongeveer gelijk aan die van 2008, waardoor de totale kosten van het COA vergelijkbaar zijn met die van 2008. In de ontwerpbegroting was echter rekening gehouden met een lagere instroom en een lagere bezetting dan in voorgaande jaren. Dit is toelicht onder art 15.2.1. De stijging van de totale kosten houden onder andere verband met de loon- en prijsontwikkeling, investeringen in brandveiligheidsvoorzieningen, kwaliteitsverbetering in de TNV fase als gevolg van de langere verblijftijd in deze voorzieningen en uitbreiding van de kleinschalige opvang voor Amv's.

Het eigenvermogen van het COA komt niet boven het genormeerde percentage van de omzet uit.

HOOFDSTUK 13 – OVERZICHT NIET-FINANCIËLE INFORMATIE OVER DE INKOOP VAN ADVISEURS EN TIJDELIJK PERSONEEL

Ministerie van Justitie Verslagjaar: 2009 Uitgaven in 2009		(in € x 1000)
Programma- en apparaatskosten		
1. Interim-management		3 825
2. Organisatie- en Formatieadvies		32 085
3. Beleidsadvies		2 736
4. Communicatieadvisering		2 850
Beleidsgevoelig (som 1 t/m 4)		41 496
5. Juridisch advies		3 192
6. Advisering opdrachtgevers automatisering		66 591
7. Accountancy, financiën en administratieve organisatie		5 043
Beleidsondersteunend (som 5 t/m 7)		74 826
8. Uitzendkrachten (formatie & piek)		177 530
Ondersteuning bedrijfsvoering (som 8)		177 530
Totaal uitgaven inhuur externen		293 852

In deze tabel zijn niet meegenomen de (rijksbrede) uitgaven voor P-direkt, die vergoed worden via de leenfaciliteit van het ministerie van BZK.

De kosten externe inhuur van het ICTRO zijn volledig verantwoord onder het OM.

Toelichting

Het overzicht betreft de inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel bij het bestuursdepartement en de baten-lastendiensten van Justitie (IND, DJI, CJIB, NFI, Dienst Justis en GDI). Deze opgave is exclusief de Raad voor de rechtspraak.

Het ministerie van Justitie gaf in 2009 € 293,3 miljoen uit aan externe inhuur. De uitgaven van ambtelijk personeel inclusief externen bedroegen € 2 108,8 miljoen. Het inhuurpercentage van Justitie, conform de Rijksbrede normering, komt uit op 13,9 procent. Hiermee overstijgt Justitie de norm van 13 procent.

Het percentage van 13,9 over 2009 is een eerste stap richting de norm van 13 procent. In 2008 had het ministerie van Justitie een percentage van 15,6 als eindresultaat. Daarmee is een verbetering van ruim 10% gerealiseerd. Het streven van Justitie is om in 2010 de norm van 13% volledig te realiseren.

In 2009 zijn diverse maatregelen genomen om de inhuur van externen te beperken. Daarbij behoort een selectieve verplichtingenstop. Met name bij grote organisaties als de Dienst Justitiële Inrichtingen zijn maatregelen getroffen om bestaande contracten opnieuw te bezien en om bij elke nieuwe situatie uitvoerig alternatieven te bezien. In de tweede helft van 2009 bleken deze maatregelen duidelijk effect te hebben. De effecten zullen naar verwachting in 2010 nog toenemen, aangezien veel lopende contracten pas eind 2009 of begin 2010 konden worden stopgezet of aangepast.

Door zoveel mogelijk binnen de Justitieorganisatie bij elke situatie opnieuw te bezien of inhuur kan worden omgezet in een capaciteitsoplossing binnen het Rijk wordt voortdurend gewerkt aan het verlagen van het percentage inhuur. In feite houdt dat voor Justitie in dat de «flexibele schil» van externen beperkt wordt tot het laatst mogelijke niveau.

HOOFDSTUK 14 – OVERZICHTEN IN 2009 IN WERKING GETREDEN WETSVORSTELLEN

Wetsvoorstel	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Wijziging van de Wet op de rechtsbijstand houdende herijking van de verlening van rechtsbijstand door de raden voor rechtsbijstand en invoering van een lichte adviestoevoeging, alsmede de regeling van de vergoeding van mediation	Stb. 2009, 4	01-07-2009
Wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten in verband met de flexibilisering en verduidelijking alsmede enkele aanvullingen van de regeling van de rechtspositie van rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding	Stb. 2009, 8	deels 28-02-2009
Wijziging van de Politiewet 1993 in verband met het vervallen van de facilitaire diensten van het Korps Landelijke politiediensten	Stb. 2009, 10	01-01-2009
Wet deskundige in strafzaken	Stb. 2009, 33	01-01-2010
Goedkeuring van het te New York totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Naties betreffende de Zetel van het Speciaal Tribunaal voor Libanon (Trb. 2007, 228 en Trb. 2008, 12)	Stb. 2009, 39	06-02-2009
Uitvoeringswet Speciaal Tribunaal voor Libanon	Stb. 2009, 40	06-02-2009
Goedkeuring van de te Wenen tot stand gekomen Wijziging van het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal	Stb. 2009, 61	20-02-2009
Wijziging van de Kernenergiewet, de Uitleveringswet en het Wetboek van Strafvordering ter uitvoering van de te Wenen tot stand gekomen Wijziging van het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 2006, 81)	Stb. 2009, 62	
Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en de Faillissementswet in verband met de samenloop van de vordering op de boedel ingeval van noodregeling, surseance van betaling en faillissement en de aanvraag van een vergoeding op grond van de vangnetregeling	Stb. 2009, 106	16-03-2009
Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot invoering van de bevoegdheid tot toetsing van wetten aan een aantal bepalingen van de Grondwet door de rechter	Stb. 2009, 120	nvt
Implementatie van het kaderbesluit nr. 2006/738/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (PbEG L 328/59) (Wijziging Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties in verband met de toepassing op beslissingen tot confiscatie)	Stb. 2009, 124	01-06-2009
Goedkeuring van het voornemen tot intrekking van voorbehouden bij een aantal verdragen en protocollen inzake de bestrijding van terrorisme	Stb. 2009, 128	20-03-2009
Aanpassing van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de toetreding door het Koninkrijk tot het op 2 mei 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol van 1996 tot wijziging van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1997, 300)	Stb. 2009, 162	
Wijziging van de Advocatenwet en de Wet op het notarisambt in verband met het verruimen van de mogelijkheden tot het spoedshalve tuchtrechtelijk optreden tegen advocaten en notarissen	Stb. 2009, 222	deels 29-05-2009; deels 01-07-2009
Uitvoeringswet verordening Europese betalingsbevelprocedure	Stb. 2009, 232	10-06-2009
Wijziging van de Uitvoeringswet EG-betekenisverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken («de betekening en de kennisgeving van stukken»), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000 (PbEU L 324/79)	Stb. 2009, 233	10-06-2009
Uitvoeringswet verordening Europese procedure voor geringe vorderingen	Stb. 2009, 234	10-06-2009
Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en enkele aanverwante wetten in verband met de strafbaarstelling van het deelnemen en meewerken aan training voor terrorisme, uitbreiding van de mogelijkheden tot ontzetting uit het beroep als bijkomende straf en enkele andere wetten	Stb. 2009, 245	deels 01-07-2009
Goedkeuring van de te Parijs tot stand gekomen Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer en eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen (Trb. 1972, 50)	Stb. 2009, 254	26-06-2009
Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgooederen	Stb. 2009, 255	01-07-2009
Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht	Stb. 2009, 264	01-07-2009
Aanpassingswet vierde tranche Awb	Stb. 2009, 265	01-07-2009
Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen in verband met de inning van partneralimentatie	Stb. 2009, 303	01-08-2009
Wet identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen	Stb. 2009, 317	
Wijziging van de Wet op de lijkbezorging	Stb. 2009, 320	deels 01-01-2010
Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens	Stb. 2009, 333	01-09-2009
Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	Stb. 2009, 383	01-10-2009

Overzichten in 2009 in werking getreden wetsvoorstellen

Wetsvoorstel	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht, de Wet openbaarheid van bestuur en enkele andere wetten in verband met de inwerkingtreding van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	Stb. 2009, 384	01-10-2009
Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enkele bijzondere wetten in verband met de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	Stb. 2009, 385	01-10-2009
Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, het Burgerlijk Wetboek en de Wet inzake geldtransactiekantoren en intrekking van de Wet op het grensoverschrijdend betalingsverkeer ter implementatie van richtlijn nr. 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende betalingsdiensten van in de interne markt en tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG (PbEU L 319)	Stb. 2009, 436	01-11-2009
Goedkeuring van het op 16 mei 2005 te Warschau totstandgekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel (Trb. 2006, 99)	Stb. 2009, 445	06-11-2009
Wijziging van het Wetboek van Strafvordering inzake de regeling van onderzoek naar de mogelijkheid van overbrenging van een ernstige besmettelijke ziekte bij gelegenheid van een strafbaar feit (verplichte medewerking aan een bloedtest in strafzaken)	Stb. 2009, 475	
Dienstenwet	Stb. 2009, 503	28-12-2009
Partiële wijziging van het Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en enkele aanverwante wetten in verband met rechtsontwikkelingen, internationale verplichtingen en geconstateerde wetstechnische gebreken en leemten	Stb. 2009, 525	
Wijziging van enkele bijzondere wetten in verband met de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	Stb. 2009, 542	22-12-2009
Goedkeuring van het op 25 oktober 2007 te Lanzarote tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb. 2008, 58)	Stb. 2009, 543	22-12-2009
Uitvoering van het op 25 oktober 2007 te Lanzarote totstandgekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb. 2008, 58)	Stb. 2009, 544	01-01-2010
Wet bestuurlijke lus Awb	Stb. 2009, 570	01-01-2010
Wijziging van titel 7.10 (arbeidsovereenkomst) van het Burgerlijk Wetboek in verband met de totstandbrenging van een inlenersaansprakelijkheid met betrekking tot de voldoening van het toepasselijke minimumloon en de toepasselijke minimumvakantiebijslag	Stb. 2009, 620	01-01-2010

HOOFDSTUK 15 – LIJST MET AFKORTINGEN

A

ACVZ	Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken
AFBZ	Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten
AID	Algemene Inspectie Dienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
AJB	Arrondissementaal Justitieel Beraad
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Nederland
Amv	Alleenstaande minderjarige vreemdeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
API	Advanced passenger information
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARAR	Algemeen Rijksambtenarenreglement
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AZ	Ministerie van Algemene Zaken

B

BES	Bureau Euregionale Samenwerking
BFT	Bureau Financieel Toezicht
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIBOB	Bevordering Integere Besluitvorming Openbaar Bestuur
BJJ	Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BLD	Baten en Lastendienst
BOA	Buitengewone Opsporingsambtenaar
BOID	Bijzondere Opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BOPZ	Bijzondere opname in psychiatrische ziekenhuizen
BS/GBA	Burgerlijke stand/Gemeentelijke Basis Administratie
BPP	Basis Penitentiair Programma
BUZA	Ministerie van Buitenlandse Zaken
BVV	Basisvoorzieningen vreemdelingen
BVOM	Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C

CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBIB	Coördinerend Beraad Integrale Beveiliging
CBP	College Bescherming Persoonsgegevens
CBRN	Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGB	Commissie Gelijke Behandeling
CGV	Coördinatiegroep Vreemdelingenketen
CIEC	Internationale Commissie voor de burgerlijke stand
CIOT	Centraal Informatiepunt Onderzoek & Telecommunicatie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CTOV	Cameratoezicht Openbaar Vervoer
CTR	Centraal Testamenten register
COVOG	Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag
CPT	Committee for the prevention of torture
CRvB	Centrale Raad van Beroep

Lijst met afkortingen

CVOM	Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie
CvTK	College van Toezicht op de Kansspelen
CW	Comptabiliteitswet
C&SCO	Conflicthantering & Sociale Competentie in het Onderwijs

D

DBBC	Diagnose Behandeling en Beveliging Combinaties
DBM	Detentie en behandeling op maat
DBM-V	Detentie en Behandeling op Maat – Volwassenen
DCL	Detentieconcept Lelystad
DG	Directoraat-Generaal
DHS	Department of Homeland Security
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DNA	Deoxyribose Nucleic Acid
DNO	Diensten Niveau Overeenkomst
DSI	Dienst Speciale Interventies
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
DTN	Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland
DV&O	Dienst Vervoer & Ondersteuning

E

ED	Elektronische Detentie
EIS	Europol Informatie systeem
EG	Europese Gemeenschap
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EK	Eerste Kamer der Staten-Generaal
ET	Elektronisch Toezicht
EU	Europese Unie
EULEX	European Union Rule of Law Mission
EUPOL	European Union Police Mission
EU-VIS	Europees Visum Informatiesysteem
EVF	Europees Vluchtelingen Fonds
EVRM	Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de Fundamentele Vrijheden
EZ	Ministerie van Economische Zaken

F

FES	Fonds Economische Structuurversterking
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst – Economische Controle Dienst
FIU	Financial Intelligence Units
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
ForCa	Forensisch Consortium Adolescenten
FPA	Forensisch Psychiatrische Afdelingen
FPK	Forensisch Psychiatrische Klinieken
FPU	Flexibele Pensioen Uitkering
FRONTEX	Europees Agentschap Frontières extérieures
FSO	Forensische Samenwerking in de Opsporing
FPT	forensisch psychiatrisch toezicht

G

GBO	Gemeenschappelijke Beheerorganisatie
GDI	Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GPS	Geïntegreerd Processysteem Strafrecht

Lijst met afkortingen

GSR	Garantstellingsregeling
GW	Gevangeniswezen
G4	Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
H	
HALT	Het Alternatief
HIT	Stichting Hersteld vertrouwen In de Toekomst
HIV	Human Immunodeficiency Virus
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HRM	Human Resource Management
HRPT	Herintegratieregeling Project Terugkeer
HTR	Herzien Toezicht Rechtspersonen
I	
IBG	In Beslaggenomen Gelden
IBS	Inbewingstelling
ICAO	International Civil Aviation Organization
ICCW	Interdepartementale Commissie voor Constitutionele aangelegenheden en Wetgevingsbeleid
ICER	Interdepartementale Commissie Europees Recht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IGC	Inter-governmental consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies
IMO	International Maritime Organization
IMPACT	Integraal Multidisciplinair Panel ter advisering over Convergerende Technolgieen.
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
INDiGO	IAutomatiseringssysteem Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst
IOM	International Organisation for Migration
IPR	Internationaal Privaatrecht
ISD	Inrichting voor Stelselmatige Daders
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ITA	Individuele Traject Afdeling
ITB	Individuele Trajectbegeleiding
IVO	Incidenteel Versneld Ontslag
IWB	Internationaal Wetgevingsberaad
J	
JBZ	Justitie en Binnenlandse Zaken
Jib	Justitie in de buurt
JIT	Joint Investigation Team
JJI	Justitiële Jeugdinstellingen
JNP	Jaarverslag Nederlandse Politie
Just-ID	Justitiële Informatiedienst
Justis	Justitiële uitvoeringsdienst toetsing, integriteit, screening
K	
KCW	Kenniscentrum Wetgeving
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
KNB	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
KWC	Kenniscentrum Wetgeving
KWE	Kleine Woon Eenheden

Lijst met afkortingen

KWG	Kleinschalige Woongroepen
L	
LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
LCA	Landelijk Coördinatie Arrestatiebevelen
LKNP	Landelijke Kader Nederlandse Politie
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
M	
MAOC-N	Maritieme Analyse en Operatie Centrum Narcotica
MARIJ	Model Architectuur RIJksdienst
MCB	monitor criminaliteit bedrijfsleven
MDI	Meldpunt Discriminatie Internet
MGw	Modernisering Gevangeniswezen
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MR	Ministerraad
MMD	Medewerker maatschappelijke dienstverlening
MTV	Mobiel Toezicht Vreemdelingen
MvF	Ministerie van Financiën
MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
N	
NCIPS	Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NDM	Nationale Drugsmonitor
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NICC	Nationale Infrastructuur Cybercrime
Nidos	Jeugdbescherming voor vluchtelingen
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie
NJCM	Nederlands Juristencomité voor de mensenrechten
NPC	Nationaal Platform Criminaliteitspreventie
NPP	Nationaal Platform Personenschade
NRM	Nationale Rapporteur Mensenhandel
NTP	Nederlands Taxonomie Project
NORA	Nederlandse Overheid Referentie Architectuur
NovA	Nederlandse Orde van Advocaten
NVIS	Nieuwe Visum en Informatie Systeem
NVvK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
O	
OCTA	Organized Crime Threat Assessment
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODA	Official Development Assistance
OH	Onherroepelijk(e)
OM	Openbaar Ministerie
OPS	Opsporingsregister
OTIF	Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling
OVS	Optimalisering voorwaardelijke sancties
OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

Lijst met afkortingen

P

PBC	Pieter Baan Centrum
PBO	Particuliere Beveiliging en Opsporing
PBV	Programma Bureau Veiligheid
PC	Personal Computer
PEGI	Pan European Game Information
PI	Penitentiaire Inrichting
PIDS	Platform Interceptie Decriptie en Signaalanalyse
PIJ	Plaatsing in een Jeugdinstelling
PIVA	Project Invoering Verbetering Asielprocedure
PM	Pro memorie
PMJ	Prognosemodel Justitiële Ketens
PNR	Passenger Name Record
PP	Penitentiair Programma
PROGIS	Programma Informatievoorziening Strafrechtsketen
PROMIS	Project Motiveringsverbetering in Strafvonnissen
PV	Proces Verbaal
PVAGM	Programma Versterking Aanpak Georganiseerde Criminaliteit

R

RANOV	Regeling Afwikkeling nalatenschap oude vreemdelingenwet
RC	Rekening-Courant
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
ReIS	Rechterlijk Informatiesysteem
RGD	Rijksgebouwendienst
RHB	Rijkshoofdboekhouding
RIEC	Regionale Informatie- en Expertisecentra
RISc	Recidive Inschattingen Schalen
RM	Rechterlijke Macht
ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
RRB	Raden voor rechtsbijstand
RSJ	Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming
RVA	Regeling Verstrekkingen aan Asielzoekers
Rvb	Regeling verstrekkingen bepaalde categorieën vreemdelingen
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State
RWT	Rechtspersoon met een Wettelijke Taak
3RO	Onder andere onderzoeken en taakstraf-onderzoeken

S

SCC-ICT	Samenwerking Service Centrum-ICT
SER	Sociaal-Economische Raad
SGC	Stichting geschillencommissies voor Consumentenzaken
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Vereniging Slachtofferhulp Nederland
SIB	Stichting Slachtoffer in Beeld
SIOD	Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst
SOT	Sturen Op Tijdigheid
SOV	Strafrechtelijke opvang van verslaafden
SRAN	Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland

Lijst met afkortingen

SRN	Stichting Reclassering Nederland
Stb	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
STP	Scholings- en Trainingsprogramma's
STV	Stichting tegen Vrouwenhandel
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T	
Tbs	Terbeschikkingstelling
TES	Team Executie Strafvonnissen
TGO	Teams Grootschalige Opvang
TK	Tweede Kamer
TMO	Terugkeer, Migratie en Ontwikkeling
TNV	Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen
U	
UAH	Uitvoerbaarheids- en Handhaafbaarheidstoets
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	
Vbbv	Veiligheid begint bij Voorkomen
VBL	Vrijheidsbeperkende locatie
VGM	(Programma) Vernieuwing Grensmanagement
VIA	Veiligheidsverbetering door Information Awareness
VIP	Verwijs Index Personen
VIS	Visum Informatie Systeem
VIV	Vennoot Inlichtingen Verstrekkingen
VK	Vreemdelingenkamer
VMR	Veiligheidsmonitor Rijk
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VOGnp	Verklaring omtrent gedrag voor natuurlijke personen
VOGrp	Verklaring omtrent gedrag voor rechtspersonen
VON	Vluchteling organisaties Nederland
VOV	Versterking Opsporing en Vervolgging
VP	Vreemdelingenpolitie
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VVA	Verblijfsvergunning asiel
VvGB	Verklaring van Geen Bezwaar
VVR	Vergunning tot Verblijf Regulier
VVtV	Voorwaardelijke Vergunning tot Verblijf
Vw	Vreemdelingenwet
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
W	
WAHV	Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAM	Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
WIB	Wet Inburgering in het buitenland

Lijst met afkortingen

WIPO	World Intellectual Property Organization
Wna	Wet op het notarisambt
Wobka	Wet opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Wrb	Wet op de rechtsbijstand
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WVPS	Wet pensioenverevening bij echtscheiding
WWV	Wegenverkeerswet
WWI	Wonen, Wijken en Integratie
WWM	Wet Wapens en Munitie
X	
XBRL	eXtensible Business Reporting Language
Z	
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
ZM	Zittende Magistratuur
ZZA	Zelf Zorg Arrangement

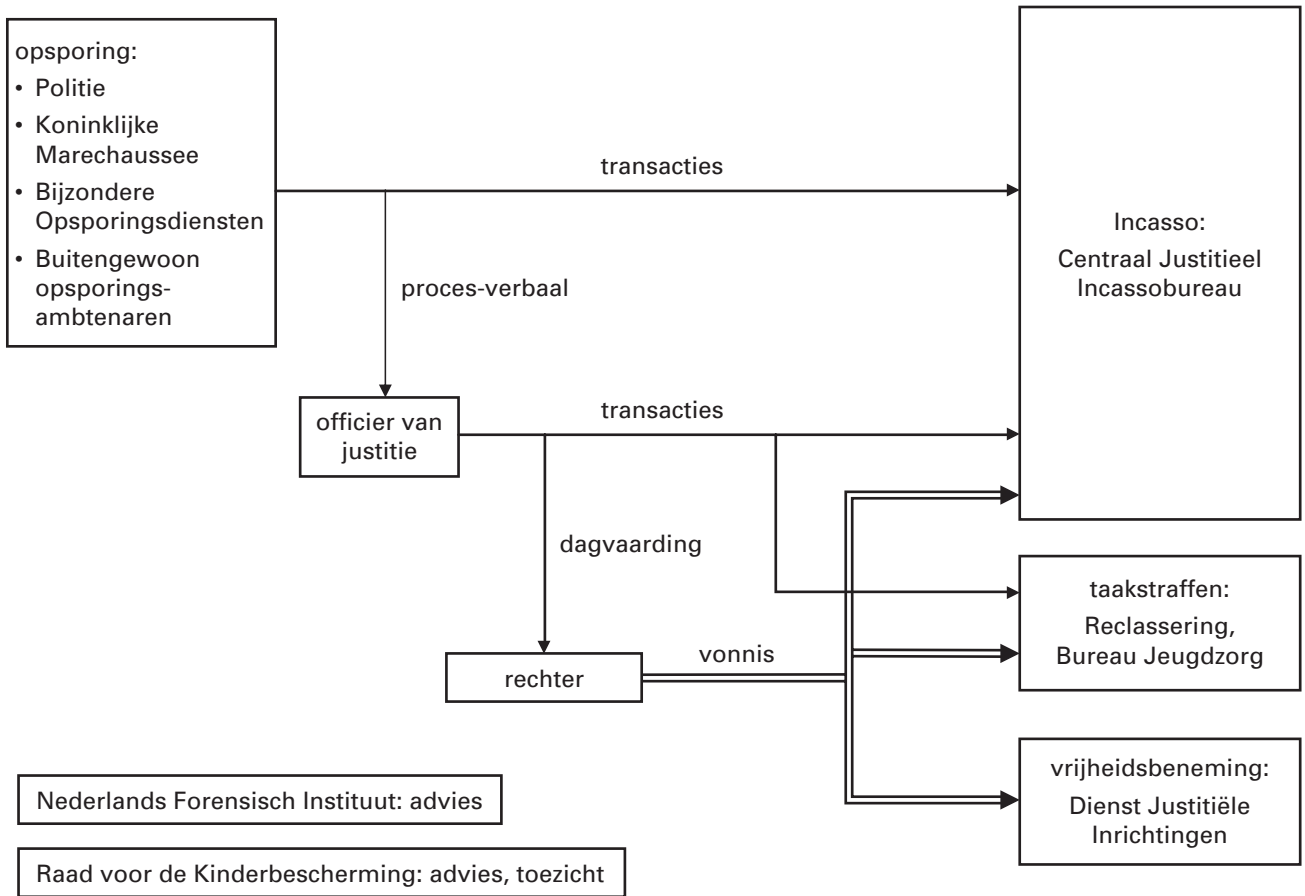
HOOFDSTUK 16 – TREFWOORDENREGISTER

Academie voor Wetgeving 27
Adoptie 69, 70, 71, 72, 73, 103, 157
Afdoeningen 58, 64, 128
AJB 54, 151
Algemene wet bestuursrecht 26, 149, 150, 151
Alleenstaande minderjarige vreemdeling 81, 151
Amv 19, 71, 81, 88, 89, 90, 147, 151
Arrondissementale Justitiële Beraden 54
BIBOB 51, 137, 138, 151
Biometrie 78, 133
BOA 54, 55, 151
BOOM 151
Buitengewone Opsporingsambtenaar 151
Celcapaciteit 47, 60, 61, 119
Criminaliteitspreventie 13, 151, 154
Cybercrime 16, 23, 43, 52, 53, 95, 131, 154
Discriminatie 154
DNA 29, 59, 152
Eergerelateerd geweld 14
Elektronisch toezicht 62
Europees Vluchtelingen Fonds 152
Garantstellingsregeling 153
Gerechtskosten 47, 127, 129, 130
Geschilbeslechting 28, 32, 39
Gratie 4, 12, 13, 17, 19, 22, 24, 25, 61, 75, 78, 79, 81, 82, 83, 86, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 113, 114, 138, 153, 156
Griffierechten 29, 34, 35, 36
Halt 49, 76, 77
Hoge Raad 28, 34, 35, 36, 37
Huiselijk geweld 14, 48, 49, 50
Integriteit 38, 49, 50, 113, 153
Internationale Organisatie voor Migratie 91, 92
Jeugdbescherming 69, 71, 108, 154, 155
Jeugdcriminaliteit 14, 69, 70, 72, 73, 74, 75
Jeugdinrichtingen 14, 69, 71, 74, 75, 76, 119, 124, 125, 146, 151, 153
Jeugdreclassering 70, 71, 72, 75
Jeugdzorg 69, 71, 74, 75, 125, 151
JiB 54
Justitie in de buurt 33, 54, 153
Kansspelen 21, 49, 50, 51, 146, 152
Kinderbescherming 73
Mediation 32, 33, 34, 39, 42, 149
MOT 45, 52, 88, 90, 147, 154
Naamswijziging 137, 138
Naturalisatie 4, 17, 80, 81, 82, 84, 86, 87, 113, 114, 115, 116, 153
ODA 82, 154
Official Development Assistance 82, 154
Penitentiair Programma 151, 155
Preventie 18, 39, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 66, 69, 84, 90, 97
Raad van State 20, 21, 27, 29, 36, 52, 53, 65, 155
Raad voor de Kinderbescherming 72, 73, 74, 101, 155
Radicalisering 17, 23, 66, 67
Rechtsbijstand 4, 9, 24, 32, 33, 34, 38, 40, 41, 42, 82, 104, 112, 146, 147, 149, 155, 157
Rechtshandhaving 4, 9, 12, 20, 43, 46, 48, 97, 104, 112

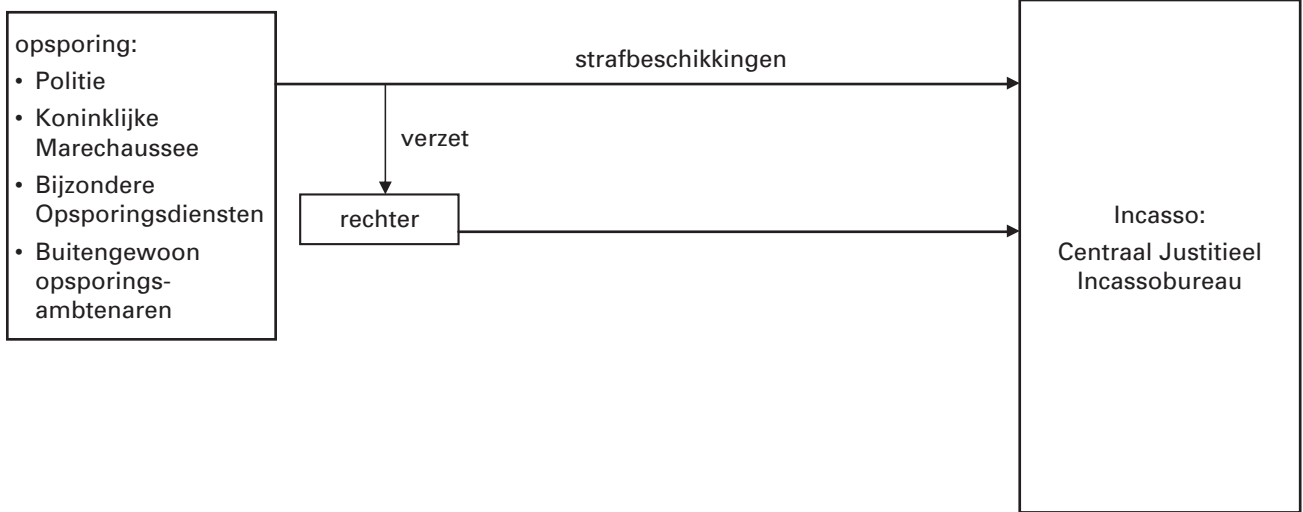
Trefwoordenregister

Rechtsorde 4, 9, 10, 26, 30, 31, 37, 94, 95, 104, 112
Rechtspleging 4, 9, 32, 34, 35, 43, 97, 104, 108, 112
Recidive 12, 14, 18, 44, 45, 59, 61, 69, 70, 73, 155
Reclassering 45, 46, 60, 61, 63, 108, 146, 147, 156
RvdK 71, 155
Sanctiecapaciteit 43, 62, 63, 124
Schadefonds Geweldsmisdrijven 46, 65, 146, 155
Schuldsanering 33, 34, 38, 39, 41, 157
SGM 46, 48, 65, 146, 155
Slachtofferhulp 15, 46, 65, 146, 155
Slachtofferzorg 46, 64
SRN 46, 156
Strafrechtsketen 10, 43, 64, 71, 74, 75, 77, 91, 155
Strafvonnis 54, 55, 155, 156
Subsidies 10, 47, 110
Taakstraffen 46, 63, 128
Tbs 45, 46, 61, 62, 122, 123, 124, 146, 147, 156
Terrorisme 4, 9, 17, 23, 43, 46, 66, 67, 68, 104, 112, 149, 152, 154
Terugkeerbeleid 24, 79, 88, 90, 91
VbbV 13, 53
Veelplegers 45, 54
Veiligheid begint bij Voorkomen 13, 15, 16, 22, 23, 44, 156
Veiligheid 12, 13, 17, 18, 23, 29, 44, 47, 49, 52, 54, 59, 67, 73, 91, 96, 119,
147, 151, 154, 155, 156
Veiligheidsprogramma 13
Verblijfsvergunning 13, 78, 79, 82, 86, 87, 156
Verkeersvoorschriften 10, 156
Verklaring omtrent het Gedrag 138
Verklaring van Geen Bezwaar 50, 51, 136, 138, 156
Visum 86, 152, 154, 156
Voogdij 71
Vreemdelingenbeleid 24, 78, 79, 82
Vreemdelingenbewaring 38, 80, 91, 92, 93, 125

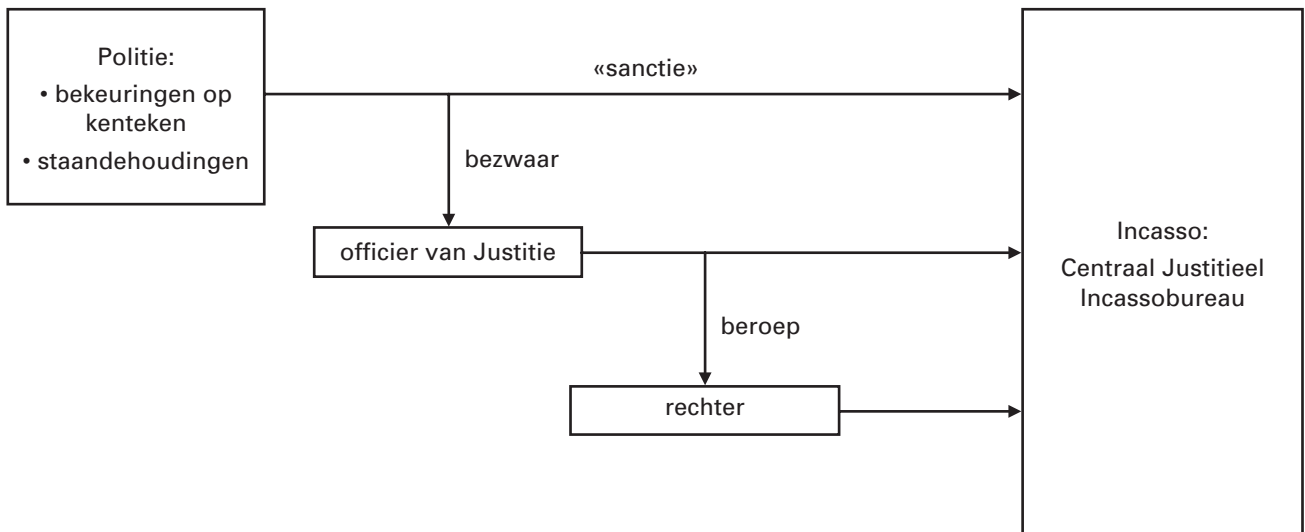
Strafrechtketen

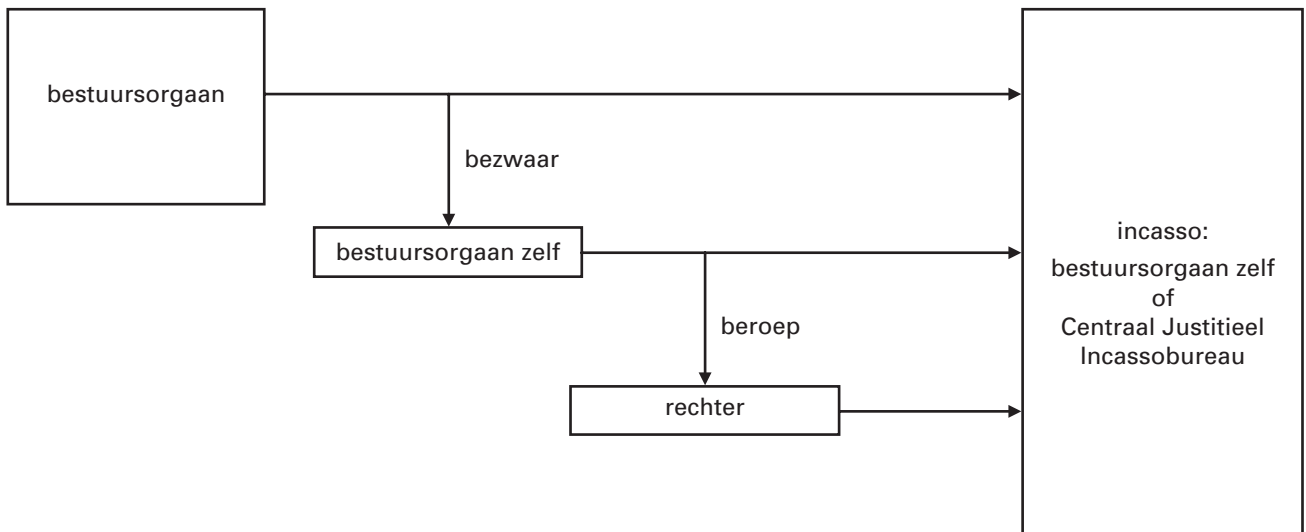
Strafrechtsketen: Strafbeschikkingen

Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften

Bestuurlijke boete

Vreemdelingenketen¹

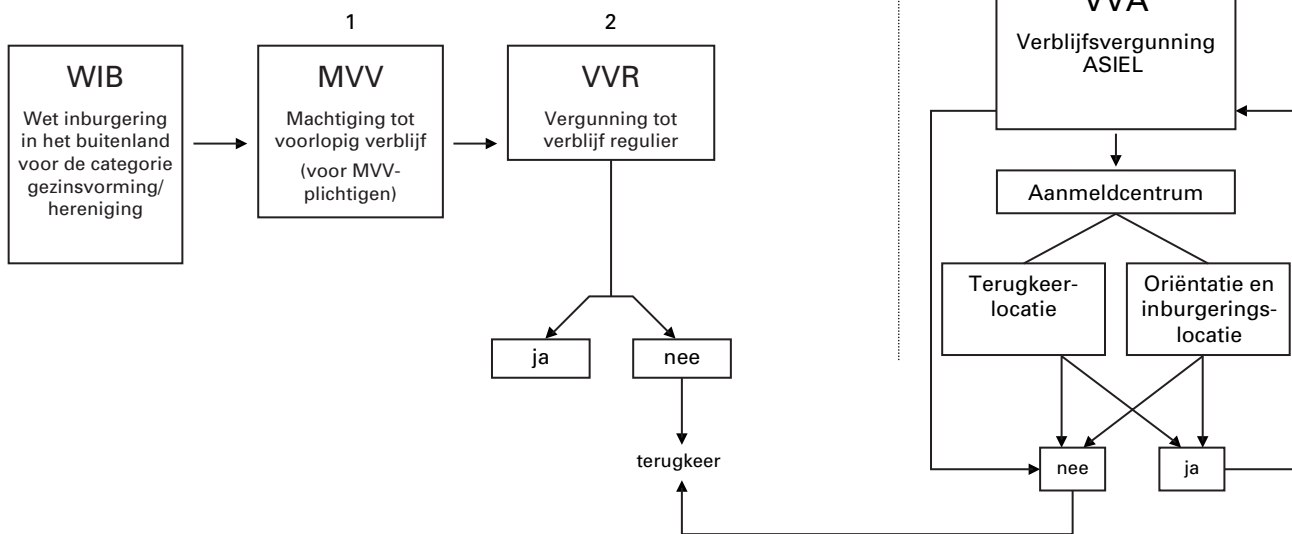
Onderscheid: verblijf < of ≥ 3 maanden

Verblijf < 3 maanden:

Op basis van nationaliteit is iemand visumplichtig ja of nee en moet betreffende aanvraagprocedure in het buitenland doorlopen worden.

Verblijf ≥ 3 maanden:

Doorlopen procedure 1 of 2 is afhankelijk van onder meer de nationaliteit.

¹ Dit schema is een modulaire weergave om de procedures op hoofdlijnen in een beeld te brengen. Het is geen volledige weergave van alle processen. Zo geldt voor bepaalde groepen, zoals EU-onderdanen en kennismigranten, een versoepelde toelatingsregeling.